

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petty sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petty sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, március 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Tisza István az új házszabálytervezetről.
- Választási harc egy jószágigazgatói állásért.
- Elfogták Diósy Nusi betörőjét.
- Főrendek és a titkos szavazás.
- Az élet furcsaságai.
- Krenner Miklós ünneplése.
- A boldog család.
- A magyar iskola ellen.
- Tarkaságok.

Temetik az obstrukciót.

Arad, március 8

Soha, soha nem lesz többé visszatérése azoknak az időknek, a melyekben egész filésre nyúló vitákat lehetett rendezni a fölött, a hogy a képviselőházi jegyzőkönyvet helytelen volt cselekvő alakban fölvenni, holott a nemzeti tradíciók annak szenvedőalakját követelik meg. És vége, visszavonhatatlanul vége annak a magyar specialitásnak, a mely névszerű szavazásokkal huzott el heteket, hónapokat, esztendőket a törvényhozás életéből. Arra se lesz alkalom, hogy husz-harminc ember a parlament kerekébe csimpajkodjék és azt mondja: a míg én akarom, addig nem mentek tovább.

Őszbe illő, bánatos mozzanat, hogy ép arra a napra tért vissza Justh Gyula a parlamentbe, a mikor ezeket kiharangozzák a házszabályok revíziójával. Elment, — mire visszajött, nem találja helyét az obstrukciónak. Mert az obstrukció már jó ideje nem volt meg. De a trónusa megvolt a régi házszabályok résein és szabadságaiban. A sokat szenvedett házszabályokban, a melyeket

az obstruktorok annyira kihasználtak, mintha azt valaha pusztán és egyesegyedül azért csinálták volna, hogy a magyar képviselőházban el ne hagyják az obstrukciót.

Voltak, igaz, idők, a mikor a régi házszabályok mellett is tudtak a magyar képviselőházban tárgyalni, törvényeket hozni, boldogulni. De hát a törvények mindig később születtek, mint a bűnök. A míg például a kereskedelemben nem volt tisztességtelen verseny, addig senki se érezte hiányát a tisztességtelen versenyt megtorló, megfékező törvénynek. A míg nem voltak obstrukciók, olyan obstrukciót, a melyek egyszerű, önző számítással, a hatalom-vágy előre megépített terve szerint használtak és vitték szélsőségbe ezt a parlamenti módszert, addig nem volt hiányossága a régi házszabályoknak. Az obstrukciók megkezdődtek, és minél léhábban, a legyőzhetetlenségnek minél több elbizakodottságával folytatták ezt az ellenzékiek, annál jobban sietteték a napot, a melyen az obstrukciók halálos ítélete ki fog mondani.

Végigolvasva az új házszabályok tervezetét, az ellenzék összecsapja a kezét: Szörnyűség! Hiszen ez kizárja az obstrukció minden lehetőségét. Ez körülbelül igaz. De miért szörnyűség ez? Miért kell megbor-zadni attól, hogy a magyar parlament tényleg dolgozzék? Mért rettentő az, hogy a képviselőházban a tárgyalások formáságai-ból, sallangjaiból és részletkérdéseiből ne lehessen hetekre huzódó idővesztégetést rendezni? Miért borzasztó az, hogy a jövőben nem fog minden második esztendőben az

ex-lex kísérteni, az az állapot, amikor az állami funkciók egy részét tulajdonképen törvényes alap nélkül végzik és a mikor igazi ok nélkül a bizonytalanság kárai szállnak a magyar gazdasági életre? Miért szörnyűség az, hogy a képviselőknek csak arra adnak időt, hogy érveiket, ellenvéleményüket, adataikat, aggodalmaikat a legszélesebb mederben mondassák el, de arra már nem, hogy a Bibliát leolvassák, vagy pedig a napirendet mindenféle praktikákkal sorra ne engedjék?

És bizonyára újra fölhangzik a hazafiak megrettentésére szánt argumentum, hogy Béccsel szemben az obstrukció egyedüli fegyvere a nemzetnek. Ha fegyver, az ellenzék ezt Béccsel szemben csak addig használta, amíg megegyezett Béccsel és mindenben szolgálatára álló híve lett az osztrákoknak. Ha pedig egyszer igazán komoly konfliktusra kerül a sor Béccsel, akkor vagy megtudja védeni a nemzet érdekét és igazait a nemzetnek most már szélesebb rétegeit képviselő, a közbizalomnak fokozottabb mértékét élvező parlamenti többség vagy nem; de az utóbbi esetben az obstrukció is gyöngye lenne azzal szemben. Megtudta-e csak azt akadályozni az obstrukció (pedig az a legjobban szervezettek egyike volt) hogy többség és párt nélküli kormányt nevezzenek ki az ország fölé?

A magyar törvényhozásnak komolyabb, termőképesebb korszakát alapozzák most. Ma harmadszori olvasásban elfogadták a törvényt, amely nyolcszáz ezer új választót hoz be azok közé, akik az ország politikájának iránya fölött dönteni fognak, és amely

AZ IGÉNYEK DIVATJA.

Írta: Zima Tibor.

Ha valaki nagyon jellemzőt akar mondani az új évszázad első évtizedéről és nagyon találóan akarja jellemezni a mi korunkat, akkor azt állapítsa meg róla, hogy az igények divatja még soha olyan orgiákat nem ült az emberiségen, mint mostanában. Hogy a foglalkozást tisztázzuk egy kissé, tegyünk különbséget fényűzés és igények között, amelyek mindegyikének lehet, sőt van is divatja, de míg az előbbi jelentheti az elpuhultságot, az erkölcsök meglazulását s minden egyéb fajtát annak a bizonyos dekadenciának, amely miatt szelforgató és álszentelkedő írdeákkal a mai társadalmi rendnek annyit panaszkodnak, addig az igények divatja feltétlenül a kulturának, a művelődés nagyarányu és rohamos terfoglalásának, a földöntúli élet bizonyosságába vetett vallási hit meglazulásának örvedetes következménye. Minél jobban fejlődik ez, annál inkább mondhatja el az ember, hogy érdemes volt élnie, hogy volt tartalma a földi létnek s hogy ha ezen túl a másvilágra kerül s az véltlenül csakugyan olyan tejjel mézzel folyó kánaán, mint amilyenek a vallás tanítja, hát annál jobb, de ha ez a szép mese csakugyan nem egyéb, mint mese, akkor sem baj.

Venasszony-szociológusok, akik a vallásosság tülhajtott és exorbitans uralmának a műveltség terjedésével párhuzamos térvésztségéből,

a tekintélyek imádatának alahanyatlásából, a közéleti: politikai, társadalmi és közgazdasági sóbálványok rombadőléséből a világ végét szeretik jóslgatni, a mi korunkat a római császárság idejével hasonlítják össze s egy olasz egyetemi tanár után szabadon bizonygatják, hogy amiként Róma ledőlt a közéleti erkölcsök pusztulása nyomán, épúgy beáll majd nálunk is előbb utóbb az a nagy összeomlás, amelyből egy új, tisztességesebb, szelítebb, erkölcsösebb, magamegtartózatobbb emberi és társadalmi alakulás fog létrejönni. Ezt a tételt abból következtetik le, hogy mindazok a jelenségek, amelyek miatt a mai emberiség annyira panaszkodik s amelyek szinte tűrhetetlenné teszik az emberek nagyobb részének életét — mint például: a drágaság, illetőleg a pénz vásárló erejének csökkenése, a vagyonnak kevés ember között való megosztása s a nagyon sok szegény emberrel szemben kevés számu, de annál gazdagabb tőz és egyedek és családok kreálódása s ennek velejárója: a tömegnyomor, meg ennek a sokmindenféle következménye, ami a „panem et circenses” jelszavában csucosodik ki, végül az erkölcsi felfogások meglazulása, a panamák hoch konjunktúrája, a közéleti tisztesség lassu elmulása, a fényűzés nagyfoku terjedése, a szenvedélyek és szenvedélyesség fektelen uralma, — egyszerűen hogy mindez, ami miatt lépten-nyomon annyi panasz hallható a társadalom-tudomány berkeibe s azon kívül is, a rómaiak bukását közvetlenül megelőző idő óta csak ma lett

ennyire urrá az emberiségen és ha ennek a két társadalomnak — a császársági Rómának és a maiénak — életét egy fotográf-masínával le lehetne fényképezni, a két érzékeny-lemez ugyanazt a képet mutatná. Más szóval: a nagy viharokat megelőző kínos és kétségbeesítő, fekete és vészjósló borulás korszakát éljük, mintha csak éreznék az emberek, hogy égszakadás és földindulás következik, használjuk hát ki az életet amíg lehet, éljünk, pazaroljuk az erkölcsi, anyagi és testi javakat és ha már ugys muszáj: haljunk meg vígan.

Hát persze nem így állnak a dolgok. Aki mélyebben bele tud látni a társadalmi élet átalakulásába, az jóslások nélkül is meg tudja magyarázni ezt az átalakulást. Ma nem az immoralitások felszabadulásának idejét éljük az emberek nem a világ végét várják okoröntudatlanságban és nem a kétségbeesés hajta őket új felfogások felé. Nem feslettség és nem fényűzés a prognostikonja a mi évszázadunknak és ami vészjósló jelenséget látnak a mult nyugodtságain, egyszerűségein tisztességén és igénytelenégein siránkozók, az a műveltségnek, az oktatásnak, a kulturának s némileg a jólétnek terjedése amaz osztály tagjai között, amely addig ezekből a szellemi és anyagi javakból de teljesen ki volt zárva. Természetes, hogy a kapcsolat e két jószág között (a „javak” egyes száma: jószág) kölcsönös. Az anyagi javak nagyobb mértékben való rendelkezésre-állása módot nyújt olyan szellemi javak megszerzésére, amelyeknek

föl fogja frissíteni a képviselőházat és hihetőleg a dolgozni tudó, tartalmas elemet szaporítja meg; ma pedig beterjesztették azt a reformot, amelynek az a célja, hogy az újjáformálódó, nagyobb tömegekre támaszkodó, és a nagyobb ellenőrzés alatt álló parlament tudjon is dolgozni, alkotni, bírálni, sürgetni.

A politikának bizonyára szebb, több örömet szerző évadjai lesznek azok, amelyek gazdasági, társadalmat segítő és javító, művelődést gyarapító reformokban, régi vágyakat és sürgetéseket beváltó törvények megteremtésében fognak eltelni. Vajon mikor azokban benne él a nemzet, eszébe jut-e, hogy talán sohase, vagy jóval később élvezhette volna azt az időt, ha a mai, nehéz és sok gáncscsal kísért munka, a politikának legnehezebb feladatok el nem végeztetnek?

Tisza István

az új házszabálytervezetről.

A Házelnök beszélgetése az újságírókkal.

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Budapest, március 8.

A házszabályrevíziós bizottságnak ma beterjesztett jelentéséhez, az ülés után parlamenti lap tudósítók előtt Tisza István házelnök igen figyelemreméltó magyarázatot fűzött. Eszerint a javaslat alapgondolata azonos pártkülönbség nélkül az összes jelentékeny tényezők intenciójával. A klotürt mellőzi, de a technikai obstrukciót lehetlenné teszi; az elnöknek megadja a rendfentartásához szükséges eszközöket, biztosítja a költségvetésnek husz ülésre szabott határidőhöz kötött elintézését. Az egyes lap tudósítók kérdéseire tizelesen válaszolva, többek között azt mondta, hogy új intézkedés szerint az elnöki bejelentéseket nem lehet felszólalás tárgyává tenni, miáltal a technikai obstrukció egyik veszedelmes eszközei ártalmatlanná van téve. Új intézkedések vannak a határozatképesség megállapítása körül, egy eddig sokszor használt komédia megszüntetésére a zárszó joga korlátozódik. Zárt ülést csak ötven jelenlevő kérhet és az az első szónok után bárki indítványára vita nélkül berekeszthető. Egy napon egynél több zárt ülés nem kérhető. Az elnöki bejelentések az ülés végén is megtehetőek hiábavaló viták elkerülése végett. Új intézkedés az is, hogy

a kormányjavaslatokat az illetékes bizottságok együttes ülésen tárgyalhatják. Napirend előtti felszólalások fölött szavazások többé nem kérhetők és a névszerinti szavazások szükségét a javaslat taxative felsorolja. A javaslat a renitens képviselőkre jegyzőkönyvi megrovásnál száz, kizárt képviselőkre a kizárás minden napja után bussz, ha kizárási tilalmat megszegi ötszáz korona bírságot ró. A kizárás a parlament egész épületére szól. Tisza előadása komoly politikai körökben igen jó hatást keltett. A képviselőház a javaslatot már a jövő héten elintézi.

(Felvilágosítások a sajtónak.)

A képviselőház ülése után Tisza István gróf fölkererte a sajtó képviselőit, jelenjenek meg testületileg az elnöki teremben. A parlamenti újságírók elhelyezkedtek a nagy asztal körül, majd belépett Tisza, az asztal föléült és körülbelül a következőket mondta:

— Minthogy az új házszabályok bizottsági jelentéséhez nincs beható indoklás csatolva, úgy vélem, szolgálhatok tisztelettel a sajtónak, ha felvilágosításokat adok bizonyos pontokra nézve. A javaslat alapgondolata azonos azzal, amit a közélet minden jelentékeny tényezője szükségesnek tart. Mellőzi a klotürt, igyekszik kizárítani a technikai obstrukciót, megadja a rendfentartásához szükséges eszközöket és biztosítja a költségvetésnek határidőhöz kötött elintézését. A rendfentartására nézve a parlamenti ürségről szóló 1912. év 67. törvénycikk irányadó. E törvény rendelkezéseit fölvetjük a házszabályokba és bővebben kifejlettük.

Ezek után az újságírókat arra kérte Tisza, hogy intézzenek hozzá kérdéseket. Schiller Henrik dr., a Pester Lloyd szerkesztője szólalt meg először:

— Minthogy a házszabályokat az imént terjesztették be és nem volt időnk, hogy átnézzük, kérjük Excellenciádat, menjünk most végig az összes szakaszokon.

Tisza hozzájárult és megkezdte a házszabályok részletes magyarázatát.

(Rend a bizottságokban.)

Először is a 125. és 126. szakaszok intézkedéseiről beszélt Tisza. A Ház megalakulásánál az osztályok megmaradnak, de mint a normális tárgyalás tényezői eltűnnek. A bizottságokban is gondoskodni kellett a rendfentartásáról. A bizottság elnökének a házszabály csak a tanácskozás vezetésére ad jogot, a szót megvonhatja, de erősebb rendszabályok alkalmazása esetén köteles jelentést tenni az elnöknek. A delegáció tárgyalásaiban a Ház elnöke nem avatkozhat; erre nézve még nem találtak megoldást. Az összeférhetlenségről szóló paragrafus marad, de később változtatni fognak rajta. A tanácskozás rendje előírja,

hogy előbb az irományokat kell bemutatni, azután a kormány előterjesztéseit, végül az interpellációk következhetnek. Változatlan marad tehát az összeférhetlenségi, mentelmi és napló-bíró bizottság.

(A technikai obstrukció ellen.)

— Új intézkedés — folytatta Tisza — a 190. szakasz, mely arról szól, hogy az elnöki bejelentéseket nem lehet felszólalás tárgyává tenni. Ezzel a technikai obstrukciónak kivánjuk elejét venni.

A 191. szakaszba új eszmék vitettek bele. Eddig a bizottságok egymástól függetlenül tárgyaltak és egyik nem tudott semmit a másik szempontjairól. Celszerű volna ilyen esetekben a bizottságok együttes tárgyalása. A Ház elrendelheti, hogy három bizottság ugyanazzal a kérdéssel foglalkozik, együttes ülést tarthat. A 192. szakasz az indítványokról intézkedik, még pedig úgy, hogy esetről-esetre az ülés végén olvasások föl az indítványkönyv. Ez is a technikai obstrukció ellen irányul.

A 196. szakasz a Ház határozatképességéről szól. Eddig — úgymond Tisza — valóságos komédia volt, hogy az ellenzék ülés végén a következő ülés napirendjének megállapítása előtt kérte a határozatképesség megállapítását. Ha nem volt jelen száz képviselő, addig nem lehetett berekeszteni az ülést, míg nem voltak határozatképesség számban. A szakasz azt az újítást hozza be, hogy az ülést ilyen esetben, a további teendők megállapítása végett a következő köznapra halasztják.

— Mi lesz, ha a következő ülésen sincs száz képviselő jelen? — kérdezték Tiszát.

— Az nem történhetik meg — felelt Tisza — mert akkor már gondoskodnak, hogy táviratban hívják össze a szükséges létszámot.

A 198. szakasz az interpellációk dolgát rendezi, azzal a módosítással, hogy az interpellációs könyvet mindig az interpellációs napot megelőző ülés végén olvassák fel. Erre azért van szükség, hogy a miniszterek 24 órával előbb tudják, miről van szó. A sürgős interpellációkról szóló intézkedés marad a régi.

— Nos és harminc napon belül tartoznak-e majd válaszolni a miniszterek és lesz-e a házszabály ez intézkedésének valamiféle szankciója? — kérdezték.

— Morális szankciónál egyébről alig lehet szó — felelt Tisza.

Az új házszabályból ki akarják zárni vagy korlátozni kívánják a zárszó jogát. A 209. nagyon fontos szakasz. Itt a házszabályvitát akarják korlátozni, hogy csupán akkor szóban levő kérdéssel lehessen foglalkozni. Annak idején a koalíció elnökség tultette magát a házszabályokon. A 218. szakasz kimondja, hogy beszédeket felolvasni a ezzel az időt nyújtani nem szabad. A 216. szakasz azt jelenti, hogy a zárt ülést, mint obstruk-

birtokába szegény ember — főképp nálunk Magyarországon, ahol a tanítást az elemi foknál még drága pénzért mérik, — nem tud jutni. Viszont magasabb szellemi és intellektuális képességek bővebb kereset szerzésére teszik képessé az embert és ha ezt a két paripát, az intelligencia fejlettségét és az anyagi eszközök rendelkezésére állását befoglalják az igények szekerébe, ezek ragadják magukkal a feneketlen mélységű alkalmatlanságot, elkezdnek rohanni s már-már a gyorsvonatokat is elhagyják, mert az automobillnak, az expressz-vonatnak sebességével haladnak, már-már a földön lévő utak is szűkek lettek számára s ezidőszent a levegő-akadálynak legyőzősével foglalatatoskodik...

Az erkölcsök terén sem szabad dekadenciáról beszélni és a fegyelem meglazulása, a tisztelet pusztulása, meg az a sok más jelenség, amit felületesen gondolkozó emberek mind az immoralitás gyűjtő neve alá foglalnak össze, nem egyéb mint az emberi öntudatnak és felvilágosodásnak okszerű és helyes következménye. A technika fejlődése hozta magával az emberi műveltség hihetetlen méretű fejlődésének és terjedésének lehetőségét, mint ahogy viszont az emberi képességeknek és tudásnak emelkedése hozta létre a technikai tudományok föllendülését. A nyomdagépek százezer számra dobálják ki példányait a műveltséget és felvilágosítást terjesztő könyveknek, újságoknak, a vasut továbbítja, a posta kézbeadja ezeket s

igasan nincs túlzás abban a véleményben, amely szerint Plátónak, Sokratesnek vagy bármelyik világhírű ókori bölcsnek ismereteivel ma felér egy negyedik osztályú gimnazista tudása. Természetes, hogy az intellektuális felvilágosodásnak emez aritmétikai haladványban való terjedése ledöntött sok hazugságot, társadalmi előítélet, hamis és igazságtalan erkölcsi parancsot, naiv tantételeket, amelyek valamikor egy becsületes és jószándéku tudatlanságnak, a változhatatlanban való megnyugvás tehetetlenségének voltak önkéntelen és természetes megnyilatkozása, de amelyeket később is életben tartott egy társadalmi osztály hozzájuk fűződő önző egyéni érdeke és fentartotta — többé nem jószándékkal és becsületes jámborsággal, hanem ravasz számíttással — azután is, amikor az emberek már rájöttek, hogy azok tartalmukban hazugságok s ezentul már csak a tanulatlan tömegek elámitására valók. Itt van például a szegénységről szóló keresztényi tantétel. Ugyan van-e köztetek, a mindennapi újságolvasásig megművelődött emberek között, egy is, aki hiszi még, hogy a szegénység boldogít s nem a gondoktól felszabadító anyagi függetlenség, jólét? Nem állítom, hogy a vagyon az egyedüli boldogság a földön, hogy ezenkívül nincs semmi más, ami az életet széppé és kellemessé teszi. Ezt nem mondom. De azt kérdezhetem, még pedig anélkül, hogy a túlzott materializmus vádiával lennék illethető: a szegénység, a mindennapi betevő-falatért való kínos és fárasztó gond, az adós-

ságok, a nélkülözések, az élet legszükségesebb szellemi, testi és anyagi javainak hiánya adják-e az élet boldogságát, avagy az a nyugalom, hogy rendelkezek anyagiakban is a megéltetés elemi feltételeivel, hogy ha betegség ér, van miből gyógykezeltetni magam, hogy ha holnap munkaképtelenné válok, a családomnak azért nem kell éheznie s hogy ha néha-néha szórakozni vagy épen „fényüzni“ akarok, erre is telik? De mert az embereknek a mai társadalmi rend ellen való lázadását meg kellett akadályozni s mert jobbat akkor nem tudtak készíteni, hát ki kellett találni valamit, ami ha vagyont, jólétet és igazi boldogságot nem is, de reményt és valami megnyugtató tudatot juttat a nincsetleneknek is. Így született meg a boldogító szegénység gondolata és a földöntúli kielegülés szemképrázatú meséje, amelyet a tehetősök, akiknek ehhez minden eszköz rendelkezésükre áll, táplálnak és fentartanak ma is, lévén nekik kiváló érdekük az, hogy a szegény ember legyen megelégedett, nyugodt és boldog a maga nyomorúságában, hogy ne legyen követelő és szolgálja továbbra is alázatos engedelmességgel, erkölcsösen és tiszteltesen mai társadalom uralkodó osztályának vagyoni, hatalmi és kényelmi érdekét. Emlékezem — mert megöltöttem rajta — hogy a csanádi egyházmegye egyik legműveltebb pü-pökre is Aradon tartott első beszédében a szegénységet, mint a földi és földöntúli boldogság legnemesebb, legnélkülözhetetlenebb kellakét magasztalta. Ami azért volt föltűnő,

ezeket nem akarják meghagyni. A régi 227. szakasz elmarad, mert ezt az abszurdumig lehet vinni. Az új házszabályban nem engedjük meg a vitát a kérdés feltevése fölött.

(A zárt ülés.)

Az elnöknek, vagy a miniszterek valamelyikének kívánására a Ház zárt ülésé alakul át. Zárt ülés elrendelését kérheti az elnökhöz írásban beadott indítvánnyal ötven jelenlevő képviselő is, amely indítvány felett a Ház vita nélkül dönt. Ugyanazon ülés alatt ilyen indítvány nem ismételtető. Az, akinek kívánására, vagy akinek indítványára a zárt ülés elrendeltetett, előterjeszti a tárgyat, amelynek zárt ülésben való megvitatását célszerűnek látja. Ennek meghallgatása után vagy bármikor a megindult eszmecsere foganata alatt bárki indítványozhatja a zárt ülés berekesztését.

(A költségvetés biztosítása.)

Tizza István ezután a javaslatnak a költségvetés tárgyalására vonatkozó részét ismertette. Nyilván beavallotta, hogy igenis itt van a klotür, ami csunya szó ugyan, de én — ugymond — nevével szoktam nevezni a gyereket.

Ha a költségvetés tárgyalása husz ülésnapnál tovább tart, az elnök, tekintet nélkül a szónokokra, bezárja a vitát és szavaztat. Erre azért volt szükség, mert régi panasz, hogy az év legnagyobb részében csak a költségvetést tárgyalták. Az új rend mellett azután lehetővé válik, hogy a Ház hetenkint csak négy egymást követő napon tartson ülést.

(Pénzbírság a renitens képviselők ellen.)

A 254. §. szerint a renitens képviselő ellen pénzbírságot is lehet alkalmazni, a jegyzőkönyvi megrovás után.

— A Házból való kiállítás a parlament egész területére érvényes? — kérdezték az újságírók.

— Igen, már csak a dekorum kedvéért is.

Schüller Henrik dr. megkérdezte az előadást, majd egy másik hírlapíró megkérdezte, hogy az új házszabály elvárja-e a technikai obstrukció lehetőségét. Tizza így felelt:

— Ez örök harc, mert amíg emberek lesznek, folyton keresnek módot az ellentállásra. Ezzel vége volt az érdekes beszélgetésnek Tizza mosolygott és barátságosan elbucszott.

Befejezték a választói reform részletes tárgyalását. *Budapestről* jelentik: A képviselőház mai ülése mindössze fél óráig tartott. A teremben százhusz képviselő volt jelen, amikor Szász Károly alelnök megnyitotta az ülést. Darvay Fülöp előadó tett jelentést a házszabályok módosítására kiküldött bizottság jelentéséről. A Ház ezután

mert ezt már csak falun élő parasztembereknek szokták prédikálni, a műveltebb városi emberekről már feltételezik, hogy tul van az intelligenciának azon a fokán, amely ilyen tan-tételeket még elbir.

Lehet, hogy túlzás vagy nagyon sok jóindulat van benne, de én még azt is hajlandó lennék elhinni, hogy az az immár kétségbeejtő szertelenség, amelylyel a női divat terén találkozunk, az igények fejlődésének logikus következménye s nem tisztán fényűzési hajlam. Az eredete nem menti ugyan a tulhajtásatt, de viszont legalább ugyanannyit kell belőle a női konfekciós és szabó cégek üzleti érdekeinek terhére írni, mint amennyit a nők fényűzési hajlamának terhére írunk. Számolni kell avval, hogy abban a nagy túlekedésben, amely a mai életet kitölti, a nő is el akar helyezkedni, ő sem akar felesleges lenni, ő is hivatást s ennek betöltéséhez képest sikereket, érvényesülést keres. A férfiak keresetforrása nehezen nyílik meg számukra s az ehhez szükséges szellemi képességeknek: a tanulásnak, diplomának megszerzése is mesterségesen meg van nehezítve részükre. Mit tegyen a nő? Hol keresheti az érvényesülést s utját? A családban ugy-e, mint feleség, gazdasszony és anya. Igaz, és ez a válasz annál inkább helytálló, mert hiszen mindezek nem zárják ki azt, hogy az asszony amellet olyan divatosan öltözködjék, ahogy csak tud s ahogy a férje pénztárcája csak megengedi. Más is a bökkenő. Mindenekelőtt az, hogy

harmadszori olvasásában is megszavazta a választójogról szóló törvényt, mire a munkapárt tapsorkánban tört ki Pozsony, Zágráb, Arad és Temesvár városok részére vita nélkül engedélyezték a rendkívüli házádomentességet. Az országos földadó bizottság eljárásáról szóló jelentést tudomásul vették, valamint elfogadták a képviselőház pénztárcájának múlt évi számadásait. Ezzel vége volt az ülésnek. A képviselőház legközelebbi ülését szerdán délelőtt tíz órakor tartja.

Választási harc egy jószágigazgató állásért.

— Jármy István szásznegyvenhétézer koronás mandátuma. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 8.

Kassai tudósítás alapján megemlékeztünk arról, hogy egy sajtópör tárgyalása milyen kellemetlen és kompromittáló dolgokat derített ki Jármy István mandátumáról. Ebben a sajtópörben Matavovszky István ügyvédjelölt állott vádlottként az esküdtszék sorompója előtt, mert azt írta egy beregszászi lapban, hogy Máthé László, a tiszaháti kerület Justh-párti jelöltje és hivei meg akarták zsarolni a kerület megválasztott Kossuth-párti képviselőjét és a vádlott principálisát, Jármy Istvánt, amikor ellene petíciót adtak be. A sajtópörben Matavovszkyt fölmentették. — Azóta Matavovszky megismételte vádját, hogy Jármy képviselőtől tudta azt, hogy a peticionálók ügyvédje: Fried Lajos és a Jármy ügyvédje: Fekete Károly dr. úján valóban meg is zsarolták Jármyt 21.000 korona erejéig. A vádat tegnap Fekete Károly dr. visszautasította a Kossuth párt könyomatoza útján, de ezzel még nincs vége az ügynek. Az igazi botrány most kezdődik. Folytatása lesz politikai téren és más téren is.

Röviden ezek az eset érdekes és jellemző előzményei. Jármy István az elmúlt általános választásokon Kossuth párti programmal lépett föl Máthé László ellen, a ki Justh párti programmal képviselte a kerületet, értizedek óta elnöke a beregmezei függetlenségi pártnak, nagybirtokos, gyáros, a Gyulay gróf bérleje, miliós vagyonu ember.

A választás olyan heves volt, hogy Jármy István 147.000 koronát költött, — mint a hogy ő maga a kassai tárgyaláson vallotta — etetés-

italásra és vesztegetésre. Ez a képviselő vallomása. A mandátum azonban megért ennyit.

Gyulay István gróf aradmegyei nagybirtokos ugyanis, akinek e kerületben birtokai vannak, pörben állott bérlejevel: Máthé Lászlóval, a kerület addigi képviselőjével, a kit ki akart valahogy a bérletből tétetni. Kikötötte tehát, hogy ha Jármy kibuktatja és megtöri a befolyásos Máthé hatalmát, akkor Jármy István lesz a Gyulay birtokok jószágigazgatója Lukácsy Lajos aradi ügyvéd helyett.

Jármy ki is buktatta Máthét, de hivei megpeticionálták a választást. A petíció komoly volt és súlyos. Gyulay gróf pedig ragaszkodott ahhoz, hogy Jármy csak akkor lesz a jogtanácsosa és jószágigazgatója, ha végleg igazolják. Megindult tehát a tárgyalás, hogy miképen lehetne visszavonni a petíciót?

A petíció sorsa mindig bizonytalan, hiszen például e ciklusban egy mandátumot sem semmisített meg a Kuria, a peticionálók hát szívesen állottak alkuba. Fekete Károly dr., Jármy ügyvédje tárgyalat Fried Lajossal, a peticionálók ügyvédjével, egész bizonyító anyagukat a Justh-párt jogvédő-bizottsága elé terjesztették és az Mérey Lajos elnöklésével arra kérte őket, hogy tegyék le a petíciót. Ezek után tették is le, mert ekkor már a két 48-as párt összebékült és így ez politikai érdek volt. Péntek ezért nem kaptak. Csúpan arra kötelezte magát Jármy, hogy a Fried Lajos dr. költségeit kifizeti. Ki is fizette egy ötezer koronás váltóval. Ennél sokkalta többet állapított volna meg a Kuria. De a peticionálók nem kértek és nem is kaptak egy garast sem.

Az egyesség után az egyik beregmezei lapban Jármy István ügyvédjelöltje: Matavovszky István, azzal vádolta meg a peticionálókat, hogy 21.000 koronát adtak el magukat, ennyit zsaroltak ki a petíció visszavonásáért. A peticionálók sajtópört indítottak Matavovszky ellen, aki előbb bocsánatot kért, később pedig kijelentette, hogy ő jóhiszeműen írta ezt, mert őt Jármy így informálta.

Ekkor Jármy föntartotta a zsarolás vádját. Fekete dr. azonban a szemébe mondta, hogy: 1. Jármy írásban bizta meg a petíció visszavonására való egyezkedéssel. 2. Mindössze 5000 koronás váltót adott a peticionálók ügyvédjének tehát zsarolásról szó sem lehetett. 3. Nekí ugyan, mint ügyvédjének, 20.600 korona volt kikötve tiszteletdíj és költség címén e nagy pörben, ahol három hétig járt

rendeltetésüknek, s többé kevésbbé hiuságokból összeépített karakterüknek.

A női divatnak szertelenségei, az izlés-től való sokszor brutális elragaszkodásai és művészi telenségei miatt azonban nem a nőket kell okolni. Csodálato, hogy a művészetek, amelyek a legutolsó évtizedek alatt olyan hatalmas teret hódítottak meg neknek az élet minden vonatkozásában, utcán, lakásban, az iparnak majdnem valamennyi ágában; épületek, butorok, ékszerek, az u. n. használati tárgyak ezerféle fajtája valóságos művészi reneszánszon esett át főképen az iparművészet nagy terfoglalása folytán, a női divat nagy változatosságaihoz azonban a művészeseknek majdnem semmi köze nincs. Ennek az a magyarázata, hogy a divat sokkal sürűbben — mondhatnánk évszaktól-évszakra — változik, semhogy a művészetnek megállapodottab, artisztikus leszűrdésai követni tudnak. Majd ha a női ruházatkodás terén nem a Poiret k, Paquin-ek és Béchoff-ok üzleti érdekei és művészi sarlatánságai fognak uralkodni, akkor a női ruhák divatjában sem lesz annyi hóbort, izléstelenség és nem lesz annyi változatosság, az a mindenáron újszerűsége való üzleti törekvés kedvéért.

Ma egy-egy ilyen diva-fejedelem abszolút ur egész Európa hölgyeinek öltözködése fölött s ép a napokban olvastuk Paquin-ek egy komünikéjét, amelyben guillotín-nel és agyonlövétéssel fenyeget meg mindenkit, aki az ő modelljeit díjtalanul utánozni méri, sőt pénzért is csak úgy juthatsz ezek birtokába, ha családi

nem minden leány lesz asszonyá s nem minden asszony anyává. Ahhoz, hogy egy asszony jó feleség legyen, jó férj is kell, mert ha csak az asszony teljesíti becsületesen és önfeláldozóan a házastársi kötelességeket, akkor már többé nem jó feleség, hanem — márdr. A jó gazdasszony? Istenem, ez ma olyan keveset jelent. A családi élet minden tendenciája arra vezet, hogy a ház asszonya emancipáltassék azoktól a teendőktől, amelyek nálunk a „gazdasszony” fogalmát hosszú évszázadokon át tették. Nagyvárosokban ma már a zsurokat is — igen okosan — hotelekben rendezik s a nagy eszem-izomok divatja mulik. A „jó gazdasszony” teendői egyre kevesebbre zsugorodnak össze s ma már allg több a felügyeletnél. Nemcsak embertelen, de egyszerűen lehetetlen volna azt kívánni a mai asszonyoktól, hogy térjenek vissza a moó-tekno, a surló-kefe és a mosógató-tál mellé. Az anyaság ambíciója hasonlóképen nemes és a legasszonyibb foglalkozás s nem lehet az asszonyi életnek a gyermeknevelésnél tartalmasabb ambíciója. De, hogy az asszony anyja legyen, az nemcsak tőle függ s ha csak gyermekeinek rabszolgájává tenni nem akarjuk őt, akkor ez is csak egy-két évtizedre való foglalkozást, a hivatásnak korlátolt időn át való betöltését jelenti. Nem marad hát más számára, mint a fokozottabb szellemi művelődés és az öltözködés. Az előbbi — nőkről lévén szó — meglehetősen improduktív foglalkozás, az utóbbi azonban annál jobban megfelel neki

künn a kerületben s több mint száz tanut hallgatott ki és fizette napidijukat, ezt azonban Jármy lealkudta 16.000 koronára. Erről váltót adott egy évi lejáratra és a fizetéskor 1500 koronát levont kamatvisszatérítés címén (körülbelül 120 százaléka). Jármy tudtával történt ez, tehát nem is tévedhetett, mert a képviselő a tárgyalás alkalmával egy üvegajtó mögött, az alkóba bujva hallgatta ki az egyezkedést titokban.

E szembeállítás után a bíróság a képviselő vallomását valóban nem fogadta el és Jármy István nem eskette meg.

Matavovszkyt pedig, akit „rosszul“ informált principálisa és aki annak szavában bízva, jöhiszeműleg vádaskodott, az esküdtszék fölmentette.

Gyulay gróf uradalmi jószágigazgatója lett tehát a drága áron Jármy. Az állás azonban hamarosan letelt. Másfél év múlva megszűnt, sőt ügyvédje: Schmidt Károly dr. országgyűlési képviselő útján Gyulay gróf följelentette a rendőrségnek Jármyt, hogy öt több, mint százezer korona erejéig megkárosította. A felek kiegyeztek. Jármy a kárt kifizette, úgy, hogy az apósa birtokaira rábízták. Az eljárás azonban hivatalból folyik tovább.

Koronatanu lett volna a pörben Mándoky Lajos, aki a Jármy irodavezetője volt, mindaddig, amíg több család, sikasztás és okirathamisítás vádja miatt Londonba nem szökött, vissza nem toloncolták és kiszabadulva Jármy meg nem tette először a gróf titkárjának, később bérlejtőjének, a mikor Érsekújvár mellett birtokot vett a grófnak 1 400 000 koronáért és azt bérbe nem adta 70.000 koronáért Mándokyak, minthogy a gróf kikötötte, hogy a birtoknak 5 százalékos kell hozni, — az első évnegyed után azonban nem tudott Mándoky fizetni és 30.000 koronáért adták ki a bérletet másnak.

Ei is adatott egy birtokot Jármy, bilenc bérházat vettek a vételáron a fővárosban, ezeknek gondnoka: Matavovszky lett, — harmadát hozták ezek a birtok jövedelmének.

Ez így egyébként hamarosan a Kossuth párt elé kerül és ott dönteni kell, hogy helyesen cselekedett-e Jármy, a mikor igaztalanul megvádolta ügyvédjét, aki a Kossuth párt ügyésze és Máthé meg ügyvédjét, Friedet, akik Justh párti képviselők voltak. Még pedig tudva igaztalan váddal. Illő volt-e, azt hangostatni függetlenségi kép-

viselőnek a Déry vád idejében, hogy 5 147.000 koronát költött itatásra és vesztegetésre. Megfere a tekintéllyel az, hogy képviselőt nem esket meg a bíróság.

Ezenkívül a legközelebbi napokban az általában zsarolással gyanúsítottak Jármyval szemben elégtételt fognak szerezni és rajta megtorlást követelnek más uton is azok, a kiket megvádolt bűnvádi és fegyelmi uton.

Ellenzéki körökben az táj legjobban, hogy nyilvánosságra került: mily módon is szereztek mandátumot a purifikátorok.

VÁROS ÉS MEGYE.

A gázgyár beadványa a városhoz. Az aradi erőtávcső és világítási részvénytársaság a következő beadványt intézte a városhoz: Mult év december hó 14 én beadványt intéztünk azon kérelemmel, méltóztassék a fenförgő viszonyok mérlegelése alapján már most kimondani, hogy Arad szabad királyi város az 1920 évben nem fog élni azon szerződéses jogával, hogy a légszuszgyárat megváltsa. Kérvényünk beadásánál azon célt vezetett, hogy ugy a légszuszgyár szembeütnő, némileg veszéllyel fenyegető hiányain segítsünk, valamint a tárgyalások folyamán oly egyezményre jussunk, mely egyrészt vállalatunk érdekeinek megfélel, másrészt a város részére is jelentékeny előnyöket eredményezne. Mután időközben azt tapasztaltuk, hogy egyesek kérelmünk tárgyalásos bírálata helyett célzatosokat alaptalanul meggyanúsítják és előünk hangulatot kelteni igyekeznek mi a megváltás kérdését nem tekintjük oly elodázhatatlanul fontosnak és kérelmünk ezen részéről eltekinteni készek vagyunk. Mután azonban újabb beruházások, kibővitések és csővezetékeknek biterjesztése elodázhatatlanul fontos és ennek teljesítése városi érdek: tisztelettel kérjük, méltóztassék a kiküldött bizottságot utasítani, hogy szakértők által állapítsa meg, hogy a légszuszgyárban és a városban elhelyezett csővezetékekben az általunk felsorolt átalakítások és kibővitések feltétlenül szükségesek és amennyiben ez megállapíthatók, méltóztassék velünk megegyezni arra nézve, hogy amennyiben Arad szabad királyi város a légszuszgyárát 1920. évben megváltaná, az eddigi berendezéseknek a világítási szerződésben meghatározott megváltási összegén felül megtéríti nekünk azon szükségessé vált újabb befektetések előállítási költségét, melyeket a város előzetes jóváhagyása után, annak ellenőrzése és felülvizsgálata mellett ezentúl létesíteni fogunk, a megtérítendő összegből levonásba jönne az újabb létesítmények használati egyenértéke, mely építményeknél évi 2%o, gépeknél évi

2-4%o és csővezetékeknek évi 2%o-ban állapították meg. Miután az általunk részletesen feltüntetett újabb befektetések szükségessége és előnyösége, a légszuszgyárlat értékét és jövedelmezőségét lényegesen emelnék és azt megváltás esetén Arad városnak is létesítménie kellene, Arad szabad királyi városnak is érdekében áll, hogy az újabb beruházások által az aradi légszuszgyár teljesítőképessége és hozadéka emeltesse.

Eskütétel. Bittner Róbert rendőrkapitány a tanács ma tartott ülésén tette le a hivatali esküt.

Vízvezeték bővítés. A tanács hivathozva arra a miniszteri döntésre, mely kimondotta, hogy az Óvár téren létesíthet a város vízvezetékét, ha erre a zárlati bíróságtól megszerezzi az engedélyt, mai ülésén elhatározta, hogy a Dobó, Szent Antal és Közép utcákban vízvezeteki csöveket fektet le. Utasította mérnöki hivatalt, hogy a terveket és a költségvetéseket készítse el és szerezzen be a háztulajdonosoktól kötelező nyilatkozatot arra nézve, hogy naponként legalább százötven litert fogyasztanak el. A tisztai ügyészi hivatalt pedig megbizta, hogy az aradi törvényszéktől a cső lefektetésre engedélyt kérjen.

Az autobus-felügyelő bizottság ülése. Az autobus-felügyelő bizottság ma délután Lőcs Rezső elnöklété alatt zárt ülést tartott, amelyen elfogadták az 1912 évi mérleget. Előteremt a városi autobuszüzem 1912. évben 19,042 korona tiszta hasznot hozott. Elhatározta meg az autobus-felügyelő bizottság, hogy az autobus-üzem megtéríti a városnak az autobuszok beszerzési árának 1912. évi amortizációs részletét s a megfelelő kamatokat.

Uj városi szabályrendeletek. Arad városi jogügyi bizottsága ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott és elfogadta Reicher Karoly tiszti főügyész előadásában a fegyvertartásról alkotott szabályrendelettervezetet, Jegeressy Karoly dr. tb. főügyész előadásában az autobus-vállalat önálló kezeléséről alkotott szabályrendeletet s végül az árvaházi átdolgozott szabályrendeletet s ezeket a közgyűlésnek is elfogadásra ajánlja. Tárgyalta továbbá több gáji római katolikus hívőnek azt a kérelmét, hogy őket a pártér fizetése alól mentse fel a közgyűlés. A bizottság azt javasolja, hogy a kérelmet utasítsa el a törvényhatóság, mert a párberkérdés nem tartozik a közgyűlés illetékessége alá.

Városok kötvénykibocsátási joga. Tudvalevőleg több vidéki város kötvénykibocsátási jogért folyamodott a kormányhoz. Közöltük mi is, hogy állítólag Debrecen és Nagyvárad meg fogják kapni a kötvénykibocsátás jogát. Egy hírlapíró erre vonatkozólag kérdést intézett Grimm János miniszteri tanácsoshoz, a hitelügyek referenséhez, aki a következőképp nyilatkozott:

— Több város kérelmezte a kötvénykibocsátási jogot, de ha eddig nem vezetett eredményre, most sem fog és alig hiszem, hogy a mai gazdasági viszonyok között a kötvénykibocsátási jog a városok számára keresztülvihető lesz.

Folytatólagos sorrendje Arad szabad királyi város törvényhatósági bizottsága által 1918. évi március hó 12-én d. u. 4 óra-
kor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 33. A tanács előterjesztése a tanítóképzővel kert használata iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt. 34. Dr. Priegl István és társai törvényhatósági bizottsági tagok indítványa Greén Nándor főkapitánynak évi 1200 korona személyes pótlék megállapítása iránt. 35. A tanács előterjesztése az 1912. évi október havában elő és leírni rendelt állami adók után leirandó közzeági adó tárgyában. 36. A tanács előterjesztése Eisler Ferenc ker. rend. biztos nyugdíj végett szükséges orvosszakértő bizottság kiküldetése iránt. 37. Hovanyecz András és társainak felebbezése a tanácsnak a Mária utca rendezése tárgyában hozott határozat ellen. 38. Tiszti ügyész betérjeszté Höflich Sámuellel kötött szerződést jóváhagyás végett. 39. A tisztai ügyész betérjeszté Ribner és társa céggel a kulturpalota csillárai szállítása tárgyában megkötött szerződést jóváhagyás végett. 40. U. az Weisz Leó és Vojtek és Weisz céggel kötött szerződést jóváhagyás végett. 41. U. az. Mundusz r.-t. szerződést jóváhagyás végett. 42. Ifj. Törek Tibor gróf lemondása a törvényhatósági bizottság által egy pilótiskola létesítése tárgyában részére megszavazott segélyről és jogokról. 43. A tanács előterjesztése a kulturpalotánál létesítendő szénleányó tárgyában. 44. Az aradi Fehér Kereszt egyes. Paál Albert festőművész részére segélyt kér.

értesítővel meg illetőségi bizonyítvánnyal igazolod, hogy méltó és alkalmas vagy az ő ruháinak viselésére. Az idén történt először, hogy a Rue de la Paix cégei hirdetésekkel megjelentek a bécsi és pesti lapok hasábjain is, ami azt jelenti, hogy most már a monarchiában is van elég megrendelőjük s ezek kedvéért érdemes bécsi és pesti lapokban közölni, hogy tavaszi kollekciójuk modelljeit március 8-án előtt nem adják ki s hogy kirakatok (expozants) számára egyáltalában nem adnak el modelleket. A hirdetés alapján adnak egy kis izellőt is a tavaszi divatból: „Les griffes et rubans de taille sont cette saison au blanc et portent un timbre en aluminium.“ Ez a szűkszavú titokzatoság azonban, amivel mindegyik párisi szabó cég a tavaszi toalet újonságokat körülveszi, kezd már sz adozni, de e derengés nem sok örömet és sikert jelent a művészi szempontok nézőszögéből. Van-e köze például a művészetnek ahhoz, hogy eltűnnek a két méteres átmérőjű nőikalapok s helyükbe szinte átmenet nélkül egészen kicsiny kalapok jönnek, amelyek karimája nem terjed túl a frizura kontúrjain? Van-e artisztikus jelleg abban, hogy ez év tavaszától kezdve pirosra, kékre, lilára emaillezott vagy porcellánból készült cipő sarkok lesznek divatosak, a cipőgombok pedig valódi briliánsokat, smaragdot, türkiszt és igazgyöngyöt imitáló értéktelen gyári utánzatok lesznek? Micsoda orgiákat fog ülni a művészielenség a divatnak abban az újonságában, hogy a szoknyák színe teljesen elűtő lesz a

(nagyobbrészt frakkosan szabot!) kabátokétól! Például barna szoknyához vörös zakettet, szürkéhez zöldet, feketéhez lilát, kékhez sárgát fognak viselni, ami így magában véve még nem lenne baj, mert így érzékkel a legellentétesebb színeket is izlésesen lehet alkalmazni. De van-e minden szabónak és van-e minden nőnek izlése? Alapos okkal tartani lehet attól, hogy tavasztól kezdve harlekinek fognak sétálni a korzón, ha a divat ilyen nagyon könnyű alkalmat ad az izléstelenségek kifejtésére.

Ez a lumpolás a női színek összeháztatásának divatjában tulajdonképpen művészi eredetű. A bajor iparművészet csúdaszép szövetújonságait már a mult év őszén láttam Németországban (hoztam is magammal belőlük) s a Wiener Werkstätte műhelyein, meg a mi budai gyárainkon keresztül most tavaszra érkeztek meg hozzánk Aradra is. Gyönyörű, változatos, a szín-ellentétekkel is harmonikusan ható példányok láthatók ezekből, de ha a divat kezdi majd szétszedni a színeit s külön ruhadara bokká varja őket, a színellentétekből olyan diszharmonia lesz az utcákon, hogy jóízű ember menekülni fog előlük.

Legyen hát luxus a mi ruhákban mindenkinek a vagyoni viszonyai szerint, legyen divat a fényűzés, — csak izléstelen ne legyen. Most azonban ott tartunk, hogy az izléstelenség kezd divattá lenni. Mához két hétre majd erről beszélünk.

Elfogták Diósy Nusi betörőjét.

— Megtalálták az ékszereket. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Diósy Nusi ékszereinek tolvaját a tegnap este fél tíz órakor Aradról elutazott Rédl József és Valenta József detektívek ma reggel Budapesten, a Hársfa utca 6. számú házban Molnár Kálmán aradi szobafestő személyében letartóztatták és a nyomban megtartott házkutatás alkalmával a primadonna szekrényéből ellopott ékszereket két gyűrű kivételével megtalálták. Helyesnek bizonyult tehát az a nyom, amelyen Greén Nándor főkapitány elindult és amely, mint azt az Aradi Közlöny ma megírta, a Szabadság-tér hatodik számú háztól Szegeden át Budapestre vezetett. Kimerítő tudósításban számoltunk be mindarról, ami attól a pillanattól kezdve történt, hogy a rendőrség az említett házban lakó Hammer Vilmos gépkereskedő cselédjének barátját, Molnár Kálmánt, a betöréses lopásért már tizenhét hónapi börtöntült szobafestőt gyanúsította és Szegeden már mint tényt állapította meg, hogy Molnár és barátja ebben a városban a primadonna ellen elkövetett ékszerlopásból származó drágaköveket értékesítette.

Megirtuk azt is, hogy a Szegedről visszajött detektívek nyomban kocsira ülve kihajtottak a szobafestő aradi lakására, hogy még itt letartóztathassák. Ez a kísérlet nem járt eredménnyel, azonban, mint ismeretes itt kapták meg a szökésben lévő ékszertolvaj pontos budapesti címét és nyertek meggyőző adatot ahhoz a gyanúhoz, hogy Molnár Szegedről pénz nélkül utazhatott el és Budapesten kísérli majd meg valamelyik értékesebb ékszer elzalogosítását, hogy a vele lévő barátjének, s magának ellátásáról gondoskodhassék. A főkapitány a detektívek elutazása után sörgönyözött a budapesti államrendőrségnek és tudatta, hogy Rédl és Valenta Budapestre utaztak Molnár letartóztatása céljából és kérte, hogy két budapesti detektív várja a vonatnál az aradiakat, mert így idővesztés nélkül az állomásról direkt Molnár lakására mehetnek.

Az asszony szerepe.

Ugyancsak tegnap este intézkedett a főkapitány az iránt is, hogy Molnár lakása lezárassék és hogy az asszony férjének sürgőnyt ne küldhessen, az éjszakát a rendőrségen töltötte. Husz hónapos gyermekét az állami menhelyen helyezték el.

Abból a zárt levelezőlepből, amelyet a detektívek tegnap este Molnár lakásán elkoboztak és amelyből megtudták, hogy az ékszertolvaj Budapesten a Hársfa utca 6. számú házban lakik, mert az asszony oda címezte, arra lehetett következtetni, hogy ő is tudott a február tizennyolcadikán elkövetett betörésről. Azt írta ugyanis férjének, hogy detektívek jártak a házban, úgy látszik, gyanút fogott a rendőrség, majd pedig néhány sorral odébb szemrehányást tesz az urának, mert azt hallotta, hogy a Diósy Nusi szobaleányával is viszonya volt.

Ma reggel Grunáz László dr. maga elé állította Molnárét, hogy kihallgassa, az asszony körülbelül a következőket vallotta:

— Őt esztendővel ezelőtt ismerkedtem meg Molnárral, aki akkor szobafestő volt Aradon, megszerettük egymást s közös háztartásba léptünk. Most sem vagyunk megegyedve s vadházaságban élünk. Két gyermekünk van, a harmadikat a szívem alatt hordozom. A négy éves Kálmán fiam az apjával Budapesten van, mint az aramnak legutóbb hozzám írt leveléből tudom, ámbar én azt hittem, hogy Trencsénben van a gyermek, mert mikor legutóbb Szegedről hazajött, azzal vitte el magával, hogy miért éhezzen

ittthon, jobb helye lesz a nagyszüleimnél Trencsénben. Két év óta az uram önálló iparos. Rendszeren volt munkájs, de a keresetéből én nagyon keveset láttam. Legtöbb pénzt magára költött, nekünk csak az maradt meg, amit már nem lumpolt el. Bevallom őszintén, hogy rosszul bánt velem, el is akartam tőle válni, de mert nagyon szerette a gyerekeket és én is sajnáltam őket, tűrtém. Tudtam azt is, hogy viszonya van egy cselédleánnyal, akit Ágnesnek hívnak és aki legutóbb a Szabadság-tér 6. számú házban szolgált, ott, ahol Diósy Nusi is lakott. Mikor emiatt szemrehányást tettem neki, azt válaszolta, hogy ez a leány gazdag, van neki takarékpénztárban pénze, neki is ad és így nekem is jut. Ebben a hiszemben tűrtém és szenvedtem mellette. Karácsony táján elment hazuról, nem mondta meg, hogy hova, míg aztán január hónapban kaptam tőle levelet Szegedről, amelyben azt írta, hogy szállodai portás. Pénzt nem küldött, abból élünk, amit én itthon mosással és takarítással kerestem. Pontosan nem tudom megmondani, hogy mely napon, de arra emlékszem, hogy február közepe táján, tizenötödike és huszadika közt visszajött Aradra, azonban alig tartózkodott egy-két órát a lakásban, azt mondta, hogy fényképnagyításokat fog készíteni és munka után jár. Huszadika körül elment hazuról azzal, hogy Budapestre utazik, majd ismét visszajött néhány nap múlva, akkor elvitte a gyereket és mint mondtam, Trencsénbe készült. Meglepetéssel értesültem azonban a leveléből, hogy Szegeden van a gyerekekkel együtt és csak tegnap lett előttem világos, hogy Budapestre utazott, mert onnan küldött ötven koronát postautalványon. Előttem soha sem szólt arról, hogy mik a tervei és nekem sohasem mondta meg, hogy betörést követett el. *Sejtésem sem volt arról, hogy Diósy Nusi ékszereit ellopja el, nekem azokról nem adott és azt sem tudtam, hogy a tegnap küldött ötven korona honnan származik, azt hittem, hogy az Ágnesből kapta, mert előttem mindig azt állította, hogy ez a nő őt pénzezi.*

Molnárénak vallomása az őszinteség látszatát árulja el s a rendőrség nem is tartóztatta le, hanem úgy intézkedett a főkapitány, hogy mindaddig, míg a Budapestről Aradra hozandó betörővel nem szembesítheti, a városházán tartózkodjék.

A betörő letartóztatása.

A primadonna tolvaja letartóztatásának körülményeiről a következőket jelenti fővárosi tudósítónk:

A budapesti főkapitányságon éjfél után két órakor kapta meg Kálmán dr. ügyeletes rendőrfogalmazó Greén aradi főkapitány táviratát, amelyben ez arra kéri az államrendőrséget, hogy a Budapestre érkezendő detektívek mellé már a vasúti állomásra két detektívet küldjön ki Molnár letartóztatására. Talos csoportvezető és Berger detektív kaptak megbízást, akik a reggel hat órakor érkező vonatnál várták Rédl és Valentát. A két titkosrendőr a budapestiekkel együtt Nagy Károly dr. detektívönöknél jelentkezett, ahol közölték jövetelük célját és reggel nyolc órakor mind a négyen már megjelentek a Hársfa utca huszonhatodik számú házban, ahol Molnár lakása volt. A házmester a névre ugyan nem emlékezett, azonban a személyleírás nyomán meg tudta mondani, hogy az első emeleten, külön bejárattal szobában lakik a keresett tolvaj feleségével és egy négy éves gyermekkel. A házmester kopogtatott be a lakásba és jelezte, hogy egy ur akar Molnárral beszélni.

— Tessék bejönni annak az urnak, ha dolga van velem ilyen korán reggel! — mondta a szobafestő, aki még ágyban feküdt és azt várta, hogy a barátja, a vele lévő Tubity Ágnes nevű cselédleány elkészítse a reggelit. Mikor azonban

az Aradról jól ismert detektíveket megpillantotta, elvesztette hidegvérét, felugrott az ágyból és minden tagjában reszkette már viselkedésével is elarulta, hogy tudja, mit jelent ez a korai látogatás.

— Ötözzék gyorsan fel, mert veifünk kell jönnie magának is, az Ágnesnek is! — mondták a detektívek, — minthogy magát alaposan gyanúsítjuk, hogy betört Diósy Nusi lakására és a szekrényből ellopta az ékszereit.

— Karácsony óta nem is voltam Aradon, még a tájékan sem jártam annak a házban, amelyben Diósy lakik. Tagadom, hogy én lennék a tolvaj!

A detektívek nem is vesztegettek többé szót Molnárra, hanem azt parancsolták, hogy maradjon nyugton és hozzáállt a házkutatáshoz. Nem kellett sokáig keresgélniök, a szalmazsák alatt az ágyban kéziböröndben, minden darabot rongyokba csavarva megtalálták a primadonna ékszereit hiánytalanul, két gyűrű kivételével.

Molnár a bűnjelek láttára megtört és bevallotta, hogy február tizenhétadikán este hét óra után, miután meggyőződött arról, hogy Diósy, valamint Frankl doktorné és Gajdos Pál inas a színházban vannak, álkulccsal kinyitotta a primadonna lakását és elkövette a betörést. Elmondotta, hogy az egyik gyűrűt Szegeden átdolgoztatta, a másikat pedig Budapesten zálogosította el 1500 koronáért. A pénzből még ezernyelven koronát találtak nála a detektívek.

Ezután kocsira tütették a betörőt és a barátját és behajtottak velük a Zrínyi utcai főkapitányságra, ahol Krecsányi Kálmán dr. főkapitány helyettes hallgatta ki röviden s Molnár itt megismételte beismerő vallomását. Minthogy nem tudta megmondani, hogy melyik zálogházban értékesítette az ékszer, a detektívek kénytelenek voltak a mai napot még Budapesten tölteni, hogy kézre kerítsék a gyűrűt s ezért csak holnap vihetik az ékszertolvajt Aradra. Greén főkapitányt előbb telefonon, később pedig sürgönyben értesítették eljárásuk eredményéről.

Molnár és Tubity Ágnes a rendőrségen őrizetbe vették.

Gajdos Pál beszél . . .

Molnár Kálmán letartóztatása ismét aktuálissá teszi azt a kérdést, hogy milyen része van, mi köze van az ékszerlopáshoz Diósy Nusi inasának a kezdőben gyanúba fogott Gajdos Pálnak. A fiatal gyerek a rendőrségtől szabadulása óta a szegényház lakója: erős ellenőrzés és megfigyelés alatt tartják ebben a városi intézetben, mert a reá nehezedett gyanú megdőlt ugyan, azonban a fiu szereplésében még ma is van egy és más, amit nem tudnak megmagyarázni. Így teljesen homályos a lopás ama része: hogyan történhetett, hogy a letartóztatott tettes, Molnár Kálmán habozás és tétovázás nélkül rátalált Diósy Nusi ékszereire, a neki idegen lakásban oly otthonosan mozgott, hogy semmi egyébhez nem nyúlt, mint az ékszereket rejtő szekrényhez.

A rendőrség kezei között levő betörő eddigi vallomással nem elégethetik ki ezt a nagyon is jeges érdeklődést. Gajdos Pál pedig szintén nem hajlandó változtatni eddigi álláspontján a teljes tagadason. Gajdos különben már nem lepi meg a betörő letartóztatása. A szegényház élelmezésének bérloje ma korán reggel megmutatta a fiúnak az Aradi Közlöny mai számát és Gajdos nyugodtan végigolvasta a cikket, amelyből megtudhatta, hogy a rendőrséget már csak órák választják el a betörő letartóztatásától. Amikor azután a nap folyamán Molnár neve is szóba került a szegényházban, Gajdos már készen találta minden kérdés és óvatos feleleteket adott.

— Molnár Kálmánt ismerem — mondta délután Gajdos az Aradi Közlöny munkatársának — Amikor még Olmützer asztalnál inaskodtam

együtt dolgoztunk egy épületen. Molnár a mázó munkát végezte és néhányszor beszéltem is vele. Később egyszer a Zrínyi-utcában találkoztunk. Molnár kerékpáron ment, de amikor meglátott leugrott behívott a Romanul nyomda kapujába és azt kérdezte, hogy van-e állásom. Még egyszer találkoztunk az utcán és Molnár akkor is hívott, biztattott, hogy jó munkát szerez nekem. De ez még mind azelőtt történt, mielőtt Diósy nagysága szolgálatába léptem. Azóta sohasem beszéltem Molnárral, csak az öccsével, aki a színháznál statisztált. A Molnár fiával a színház előtt, amikor előadásra ment, beszéltem egynehányszor, de sem neki, sem másnak el nem mondtam soha semmit arról, hogy mi és hogyan van Diósy nagysága lakásán. Semmi közöm Molnárhoz és nem is tudom elgondolni, hogyan juthatott be a lakásba. Én csak örülni tudok annak, hogy elfogták az ékszeres tolvaját.

Igy beszél teljes nyugalommal Gajdos Pál. Lehet, hogy igaza van és őszintén, büntelensége tudatában beszél így. Azonban annyi bizonyos, hogy a fiatal fiú társasága, baráti köre és multja mindennek mondható, csak bizalmat keltőnek nem. És ha Gajdos nehezen tud a gyanu alul szabadulni, abban nagy része van ennek a bűnös multnak és rossz társaságnak. Mióta a szegényházban van Gajdos Pál hivatalos embereken és újságírókon kívül két tizenégy-tizenhat éves suhanc látogatta meg. A két gyanus látogatót — maig sem lehet tudni, hogy mit akartak Gajdostól — a rendőrségre vitték, ahol kiderült, hogy régen keresett betörők, akik Aradon üzleteket fosztogattak.

Miért késik a leszerelés?

(Oroszország kívánságai. — A Balkán-szövetség nem békül.)

Távirati tudósítás.

Bécs, március 8.

Njugalantó momentum nincs abban, hogy a pétervári kormány nem adott ki hivatalos nyilatkozatot a leszerelésre vonatkozólag. A késedelem oka az, hogy Oroszország olyan követeléseket támasztott a leszerelés mértékét illetőleg, melyeket teljesíteni nem lehetett. Az ellentétek azonban nem lényegesek és a megegyezés nem késhetik sokáig.

London: A Daily Mail jelenti Odesszából: Hire jár, hogy az osztrák-magyar és német határon álló csapatok a leszerelést ma, legkésőbbén hétfőn megkezdik.

Pétervár: A bécsi és pétervári kabinetek közt tovább folynak a tárgyalások. Azt akarták, hogy a tárgyalásokat hatodikáig befejezzék, de az ügy bonyolultsága miatt ez nem történhetett meg. Ezért nem jelenhetett meg már a Romanov jubileumra a várt nyilatkozat, a melyet azonban már a jövő hét elején publikálni fognak.

Berlinből jelentik: A Vossische Zeitungnak jelentik Szófiából: A nagyhatalmak közvetítési ajánlatát ma tárgyalta a minisztertanács, miután a kormány érintkezésbe lépett már a szövetséges államokkal. A határozatot titokban tartják, de annyi kiszivárgott, hogy a válasz majdnem visszautasító. A szövetséges államok megköszönik a hatalmak jó szolgálatait és hangsúlyozzák, hogy minimális követeléseiknek elvi biztosítása nélkül nem léphetnek béketárgyalásokra, egyttal felsorolják követeléseiknek minimumát. Nem ragaszkodnak ahhoz, hogy a határ a Mida-rodostói vonal legyen, csak azt követelik, hogy két legdöntőbb diadaluk színhelye, Lüle Burgasz és Bunár Hisszár az ő területükhöz tartozzék. A hadikárpótlástól semmiesetre sem állanak el, de az összeg meghatározását a nagyhatalmakra bízzák.

Bécsből jelentik: A külügyminisztériumban és a bécsi diplomáciai körökben nem bíznak benne, hogy megterjedhessenek a béketárgyalások a nagyhatalmak közvetítésével Törökország és a szövetségesek között, mert Szófiából, Belgrádból, Athénből és Cettinjből még nem jött válasz a diplomáciai demarsra.

Szófiából jelentik: Montenegró nem akarja elfogadni a nagyhatalmak közvetítését és valószínű, hogy a cettinjei kormány ellenkezésén fognak meghiusulni a béketárgyalások. A bolgár és szerb kormány taiztalanul igyekezett rávenni Montenegrót álláspontjának megváltoztatására és ha csak az utolsó pillanatban nem határoznak másképen, akkor kilátástalan lenne a nagyhatalmak fáradozása.

Heidelbergből jelentik: A román kormány az itteni Marquis gyárban sürgősen kétszáz tábori asztalt és egyéb hadi felszerelést rendelt a román hadsereg számára.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Heti műsor:

Vasárnap: Délután: *A tájárjárás*, operetta. Király Ernő vendégfelleptével. Este: *Eva*, operetta. Király Ernő vendégfelleptével. (Eva Kállay.) (C. bérlet.)

Hétfő: *Szentivánéji álom*, énekes tündérrege. Mendelsson eredeti zenéjével. (A. bérlet.)

Kedd: *Musikus leány*, operetta. (B. bérlet.)

Szerda: *Az elnöké*, bohózat. Itt először. (C. bérlet.)

Csütörtök: *Az elnöké*, bohózat. (A. bérlet.)

Péntek: *Az elnöké*, bohózat. (B. bérlet.)

Szombat: *Az aranylakodalom*, szimfonia. Disz-előadás. (C. bérlet.)

Vasárnap: Délután: *A milliárdos kisasszony*, operetta. Este: *Jézus élete és halála*, dráma. (Passiójáték.) (A. bérlet.)

* Keszler Ede dr. A budapesti tudomány egyetemén ma avatták a jog- és államtudományok doktorává Keszler Edét, az aradi színház népszerű színészét. Keszler mint színész mindig a közönség kedvence volt a népszerűségét komoly művészi munkával szerezte meg. Akik személyesen ismerik, azok a kiváló műveltségű, széles látókörű, komoly és nagytudású embert becsülik benne. Hogy színészi munkájának pontos és kitűnő elvégzése mellett jogi tanulmányainak folytatására is időt talált a hogy most doktorrá avatták, az ismét törhetetlen akaraterejének, nagy kitartásának jele.

* A Kölcsey egyesület sérelme. Mikor a Kölcsey egyesületnek mult héten tartott választmányi üléséről beszámoltunk, megirtuk, hogy több választmányi tag szóvá tette panasz alakjában, hogy Arad város tanácsa csak azzal a feltétellel adott a kulturpalota létesítését kezdeményező egyesületnek helyiséget a palotában, hogy az egy hónapi felmondás után innen távozzon kötelese. Varjassy Lajos polgármester a tanács ma tartott ülésén Sebők János szobrász ama kérésével kapcsolatosan, hogy kiállítás céljaira engedjen át neki a tanács megfelleptő helyiséget a kulturpalotában, reflektált a Kölcsey egyesület tagjai részéről elhangzott panaszra.

— Az a kikötés, hogy egyhavi felmondás után a város biztosítja magának a csokérvés szabadságát a Kölcsey egyesület által elfoglalandó helyiségek felett — úgy mondotta — nem bántó tendenciával történt, annak nincs éle és az nem irányulhat a Kölcsey egyesület ellen, melynek érdemeit a palota létesítése körül a tanács ismeri legjobban és olyan szíven, amelyet nemcsak a város, hanem az állam is beiktat minden szerződésbe, akár megánosokkal, akár pedig erkölcsi testületekkel köti azt. Minthogy azonban a fől-szólatás elhangzott, kötelességemnek tartom, hogy a kérdésre vonatkozó iratokat újra átnézzem és kérem a kulturpalotának urat, hogy azokat hozsim eljuttassa. Azonban azt hiszem, hogy azokból sem tűnhet ki a kisebbítésnek vagy lebecsü-

lének momentuma az egyesülettel szemben, minthogy az ilyen szándék teljesen távol állott a tanácstól.

* A szinigazgató közlései. Király Ernő vasárnap délután a Tájárjárás Lőrenthey szerepében, vasárnap este pedig az Évában lép fel. — Szentivánéji álom, Shakespeare nek ez a remek énekes vigjátéka, Mendelssohn örök szép zenéjével, hétfőn kerül színre. A főszerepeket Keszlerné, Heppesné, Novák Irén és Keszler dr. ja. szák.

* Szalay Aranka magánövendékeinek hangversenye. Április 5-én szombaton este tartja a Fehér Kereszt nagytermében évenként szokásos, mindig nagyszerű hangversenyét legkiválóbb magánövendékeivel Szalay Aranka az országos hírnevű és általános népszerűségűek örvendő zeneitanárnő. A műsor rendkívüli nivós és élvezetes lesz és a kiváló zongora darabokat az a körülmény fogja élénken változtatossá tenni, hogy az ez évi magánövendék hangversenye a Szalay-, Dr. Mezey- és M. Zay-féle elismerten kiváló hírnevű Aradi Akadémiai Előkészítő Zeneiskola legkiválóbb növendékeinek közreműködésével kapcsolódik össze, akik már az iskolának februári hangversenyén gyönyörű játékkal igen nagy feltűnést keltek és ez alkalommal is tudásuk és tehetségük legjavával fogják a legmesteribb műveket interpretálni. A hangversenyt természetesen hagyományosan jókedvű fesztelen tancmulatság követi.

* Amerikai műsor az Urániában. A közönség az utóbbi időben a mozikepek közül hátrahozottan az amerikai filmeket kedveli a legjobban. Ez a tény bírta rá az Uránia igazgatóságát arra, hogy vasárnapi műsorát javarészt amerikai képekből állítsa össze. Felesleges ezeket a képeket dicsérni, hisz a közönség körében már amúgy is köztudomású, hogy az amerikai gyárak, a Vitagraph, az Edison, a Lubin, az A. B. képek minden tekintetben vezetnek. Az Uránia ezek közül a legjobb képeket választotta ki. A Hamis anya című kép poetikus meséjével fogja elbűvölni a közönséget, az Elcsesét fürdő ruha a Vitagraph-gyar legkitűnőbb bohózat. Fal kell még említenünk a Házasághözvetítő című bohózatot, amely az őseredeti komikum erejével hat. A műsoron szerepel még Palinak, a közönség kedvencének két legújabb kalandja is: Pali, mint a betörők királya és Pali sportol. Az amerikai műsor csak vasárnap kerül vetítésre. 175

* Az Uránia hétfői műsora. Hétfőn a Felvilági ver című szenzációs parisi erkölcsdrama kerül színre az Urániában. A dráma egyik felvonása a híres Moulin Rouge-ban játszik.

* Unger Mór tanítványaival március 9-én vasárnap délután fél 5 órakor a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyt rendez, melynek tiszta jövedelme egy harmónium beszerzésére fordítatik, az aradi királyi főgimnázium részére. Hely árak: 5, 4, 3 és 1 korona árban. Jegyek Uj Klein Mór könyvkereskedésében kaphatók.

* Uj slágerek az Apolló-műsorán. Az Apolló színház ismét érdekes meglepetésben részesíti publikumát. Vasárnap rendkívül érdekesítő, leginkább csodás amerikai filmekből összeállított új műsort mutat be a hétfőn ismét új műsorral áll a közönség elé. Tehát a vasárnapi műsor egynapos lesz. A slágere ennek a műsornak a Világítótorony hősnője. A nagykonceptiójú képnek minden jelenetét meglátázik az amerikai filmgyártás bravuros techniséje. A kis kéz című dráma szintén fenomenális mozidráma. A humoros képek sok derűt fognak fúkasztani. A hétfői új műsoron kerül vetítésre az utóbbi idők legszebb és legnagyobb artista drámája: A vadmacska. Ez a gradiózus kép a fővárosban óriási nagy szenzációt keltett a bizonyára itt sem fog visszhang nélkül maradni. Hétfőn műsoron van a Pathé Journal legújabb száma is, amely az aktuális eseményeket adja vissza eredeti felvételekben.

* Nagy Géza modern fényképész naponta eszközöl felvételeket reggel 8 órától este 6 óráig. Múterem Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben. Jutányos árak! Telefon: 922. 9105

* Operett és kuplé újdonságok Kerpelnél: Zerkovitz: Aranyeső. Káimán I.: Cigányprimás. Lohár: Éva. Zerkovitz: Nem vagyok olyan, mint a többi nő! Irving: Minden ember így csinál! Gilbert: Erről álmodnak a leányok. Baldwin: Csak egyszer, vagy kétszer. Heidelberg: A vén bohém.

Krenner Miklós ünneplése.

— Az aradi tanárok lakomája —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Ma este az aradi középiskolai tanárok, több mint ötvenen, egyik érdemes kartársukat ünnepelték. Krenner Miklós dr. az aradi főreáliskola tanára az, akit ma ünnepi lakoma keretében a magasztaló szavak áradatával vettek körül a kollégái. Krenner dr. néhány héttel ezelőtt Budapesten a *Középiskolai Tanárok Országos Egyesületének* ülésén mondott beszédet a tanári hivatásról, a tanárság nagy feladatairól s küzdelmeiről. Ez a beszéd valóságos tanulmány volt, amely felölelte a magyar tanárság évtizedes harcát s amelyben lankadatlan akcióra, nemes kitartásra buzdította kartársait, a kultúrörökvések zászlóvivőit. Ez az előadás olyan tömör, tartalmas s olyan magas nivóju volt, hogy hallása alól a hallgatóság hosszú ideig nem tudott szabadulni. Krenner dr. t. percekig ünnepelték az ország minden részéből összesereglett tanárok és az a meggyőződés érelődött meg bennük, hogy Krenner Miklóshoz hasonló nagy műveltségű, az összes tudományokat felölelő intelligenciájú és nagyszerű előadóképességgel bíró tagja kevés van a magyar professzorok karának. Nagyra hivatott egyéniség az aradi tanártestületnek ez a szerény, kollektív, s egyszerű megjelenésű munkása, akinek szavára a művelődés bimbói pattannak ki. Alig egy évtizede, hogy Aradon megkezdte működését és már is mily csodás eredményeket produkált. Ott láttuk őt minden kulturmozgalom élén, kivette részét a munkából mindenkoron és gazdag elméjének, kiváló lelkének kincseit szeretettel szórta a szavát leső publikum közé. A Kölcsey-egyesület alelnöki székében az irodalmi délutánon elhangzott tartalmas és csillogó színekben gazdag előadási nehezen elmuló emlékeket hagytak a zsurok publikumának elméjében. *Az Aradi Tanár Szövetség és az Aradi Állami Tisztviselők Egyesületének* elnöki tiszttségében soha el nem muló ambícióval küzdött az állam s a kultúra munkásainak javáért. A munka soha se sok neki. Gyűléseken elnökölt, összejöveteleken agitált, küldöttségeket vezetett befolyásos urak elé és egy becsületes, meleg lélek igaz önzetlenségével, gyakran a saját érdekeinek háttérbe szorításával is testvéries szeretettel küzdött kartársai, embertársai érdekében.

Azért mondtuk az előbb, hogy az aradi tanárok valóban érdemes embert öveztek ma körül az ünnepelés fényével. A dekorálás intím keretek között folyt le abból az alkalomból, hogy Krenner dr. néhány héttel ezelőtt azt a nevezetes beszédet elmondta. Aradi kollégái a mai finnépséget arra szánták, hogy tudtul adják Krenner Miklósnak: nemes törekvéseiben hű bajtársak megértése övezi és ez adjon neki továbbra is erőt és lelkesedést ahhoz a munkához, amelyet az emberek ezreinek boldogulásáért, neveléséért, haladásáért folytat.

Az ünnepelésről szóló tudósításunk itt következik:

Az ünnepély a Központi Szálló éttermében folyt le, ahol több mint 50 aradi tanár jelent meg. A lakomán Krenner dr. t. *Hunyady* József dr. köszöntötte föl s mint a kultúra fáradhatlan munkását, a tanárság vezetőjét méltatta.

A pohárköszöntőre Krenner Miklós a következőket felelte:

— Kedves Barátaim! Szívem legmélyesebb redője is harmatos e pillanatokban a mélyeseg köszönettel és hálattal. A köszönettel azért, mert e pillanatokban jobban, mint valaha éreztem, hogy azok a törekvések, amelyeknek munkában és szóban kifejezést igyekeztem adni, a szívemnek egy nagy és szép birodalmában vissz-

hangra találtak. Hála azért, mert úgy érzem, hogy a ti szívetek birodalma felől meleg, langyos, termékenyítő szelek fujnak felém és hiszem és remélem, hogy ezeknek a szeleknek a meleg idő hatása alatt lelkemben virágok, lelkemben termés fog fakadni. Ebben a pillanatban hitet tehetek amellel, hogy az emberi életnek nemes és értékes valutája a szeretet. Szeretettel ad és szeretettel arat, kétségtelenül a léleknek egy oly fenséges és harmonikus nyugalmat idézve elő, hogy abban a nyugalomban minden fáradtság meg van fizetve, minden keserűség ki van törölve. Igaz, hogy bár örök és mélyeseg hálával tartozom nektek, hogy ezt a szombatot egy piros betűs nappá varázsoltátok az én életemben, mégis úgy érzem, hogy ez a mai nap az én életem krédójának egy pontjából eltávozást és eltörlődést jelent. Voltam minden téren, más területen is harcban és küzdelemben, de mindig úgy gondoltam, hogy ezért köszönetet várni dőreség és amikor résztvettem ünneplésben, úgy olykor olykor az én lelkemben is feltámadt a gondolat, hogy talán én is fogok valaha ünneplésben részesülni, de ezt nem gondoltam másképp, mintha majd 50 esztendősen tanári munka után nyugalomba vonulok, koronás arany érdemkeresztet kapok, akkor majd ünnepelek, de erre nem lehet tovább nekem várni, mikor egész meggyőződéssel leszögezttem magam a 30 esztendőhöz, tehát erről is le kell mondanom. De hát ha eltörlődést is jelent a mai est, mégis köszöntöm ezt az alkalmat nemcsak azért, mert szívem érzéseinek hatása alatt ellágyult, de azért is, mert a mai összejövettel tanúságot tesz a mellett, hogy össze kell tartanunk a harcban, a küzdelemben, erősen kell harcolni és erősen kell küzdeni továbbra is a tanári presztizsért, azért az erkölcsi és anyagi jólétért egyaránt. Ebben a pillanatban hiszem és vallom, hogy bármi hullámvás és változás volt az aradi tanárok életében, hogy jó volt egymás mellett haladni, érzem, hogy jó nekünk együtt haladni.

Érdemes becsületes harcot vívni és tudom, hogy ennek a harcnak erkölcsi bizonyítéka abban a pillanatban fog elhővetkezni, amikor mind azok, akik nem lévén kénytelenek rendkívül fontos és jelentős anyagi érdekeket kockáztatni, továbbá is a 30 esztendősi álláspont mellett maradnak, azt hiszem, nem futok álmoképek és ábrándok után, de a mélyeseg keserűség, amelytől ma minden tanárlélek vérzik, mert véreznie kell; ez a keserűség egy elhatározás, egy intézmény miatt van; a társadalom elismeréssel van, de amit egy zártkörű társaság, amely a tanári munkát nem tudja értékelni és felfogni, a mit egy-egy szerencsétlen pillanatban tőlünk elvett, azt majd ezüst tálcán kénytelenek lesznek visszaadni, utóbb felajánlani ünneplésben, egy erős erkölcsi hatás sulya alatt. Egy érdemet nyíltan és becsületesen fel akarok magamban fedezni, azt, hogy tudtam a ti szívetekben és lelketekben olvasni, mert azt a beszédet, ami miatt mai összejöveteleink van, azt nem én mondtam, azt ti mondtátok, én úgy érzem, hogy amikor az egész tanárok egyeteme nevében beszéltem és megszólaltattam becsületes követeléseinket, akkor ti ott állottatok mellettem és amit az egyeseknél láttam, magam tapasztaltam, a tanári nemzedékek vágyait átértem, annak akarom kifejezést adni és boldog vagyok, hogy a ti vágyatokat meg tudtam érteni és kifejezésre tudtam juttatni. Az egész magyar tanárságot az Uristen áldja meg!

Azután Krenner dr. újból is felszólalt és Boros Vidát köszöntötte fel. Ebben a beszédben egyebek közt elmondta a tanári munka értékesítését illetőleg, hogy Bedőházi Jánosnak tanárkorából még akkor is meg volt egy kopott ezüst-órája, amikor már régen hírneves országgyűlési képviselő volt.

Egy alkalommal meginterpellálták, hogy miért nem vásárol már egy jobb órát. Erre ő azt mondta, hogy azt nevelő korából ereklyeként örzi. Valamikor ugyanis esztendőig kinlódott egy magán-család gyermekével, míg letette az érettségit. Ennek sikeres letétele után jutalmul kapta ezt az ezüst órát. Ugyanazon alkalommal, amikor az ottani lovász egy lónak 3 hónapi idomításáért egy arany órát kapott.

Pohárköszöntőt mondtak még Boros Vidá, *Vágvolgyi* Lajos dr. főrebbi, *Wagner* József dr., *Képes* Armin, *Gérec* Károly és *Matskásy* József.

A társaság hosszú ideig maradt együtt.

A boldog család.

(A megakadályozott családirtás után.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 8.

Néhány héttel ezelőtt megemlékeztünk arról a nagy nyomorúságról, amelyben öv. Cibre Gergelyné élt hat kis árvájával. A szerencsétlen asszony — mint azt megirtuk — annyira kétségbe volt esve nyomorúságos zorsa miatt, hogy *akarta vitani egész családját*. A véletlenül mult, hogy ezt megakadályozták s azóta az asszony jobb sorsba jutott már. Az Aradi Közlöny cikkének hatása következtében ugyanis jelentékeny összegot, mintegy háromszáz koronát szományszáltak a jószívű emberek az özvegynek, ahire így jobb napok virradtak. Munkatársunk felkereste ma megint öv. Cibre Gergelyné s jóleső örömmel látta, hogy az Aradi Közlöny cikke mennyire megváltoztatta az asszony sorsát és visszaadott az életnek hat édesen mosolygó, vidám gyermeket és egy dolgoskezdű, szerető, anyát.

A Margit utca 1. szám alatti kis lakásból kiköltözött a bánatos nyomorúság, és elfoglalta helyét a vidám meglegedettség. Amint belépek a szobába, már megüti a fülemet a vidám gyermekhacsaj és a lámpa sugárzó fénye beárasztja a szobát. Most már telik petróleumra, a multkor egészen sötét volt a lakás. A gyermekek épen vacsoráznak. Öt édes gyermek az a kis bögrékből issza a tejet és majszolja hozzá a friss, puha, kenyert, amit olyan sokáig nélkülöztek szegények. A hatodik, a legkisebbik gyermek nyugodtan alszik kis kosárkában. Szabályos auszrogása beleolvad a gyermekek nevelésébe és olyan szokatlan, különös ez a hang ebben a lakásban, ahol idáig csak sírás, zokogás hallatszott. Az asztalon egy egész kenyér s az asztal mellett ül az anyja, a gyermekeiben gyönyörködik épen, szerető szemekkel azokat nézi, amikor benyitok az ajtón.

Örömmel ismer fel, gyorsan egy letörölt székre ül, rendet teremt az asztalon, a gyermekek tágra nyílt szemmel, bámulva néznek, s az asszony elkezd beszélni:

— Míóia meg tetszett írni a sorozmat az újságban, azóta jobban megy a dolgunk. Akkoriban nagyon sok pénzt kaptunk a jó emberektől, körülbelül háromszáz koronát, azt se tudtam, mit csináljak ennyi pénzzel. Ugy örültem neki, hogy megsegített az isten, nem magamért, mert én koplalok és szenvedek szívesen, de majd meghasadt a szívem, amikor az én hat csöpp árvám kenyérért airt s én nem tudtam nekik adni egy falatot sem. Aztán csak úgy hullott az ölemben a sok pénz, vettem ruhát, cipőt a gyerekeknek, orvost hívtam a kis Gyuszihoz, aki beteg volt s egyszerre boldogok lettünk mi is olyan nagy nyomorúság után. Élelmiszereket is kaptunk, mindenünk megvolt, ami csak kellett, megsegített minket az isten, nem hiába imádkoztunk hozzá.

Amíg az asszony a boldogságtól könyes szemmel beszél, a kis apróságok odajönnek hozzám és szeretettel, melegen néznek reám, a szemükből a hála sugárzik és a boldogság.

Az asszony egyre hálálkodik és segít neki ebben a nyolc éves Mancika is, az értelmes szemű, gyönyörű kis leány, meghatottan motyog háls szavakat. Majd így folytatja az anyja:

— Hiszen ha akkor munkát kaptam volna, nem estem volna annyira kétségbe. De nem adtak munkát, sehol s én egy fillér nélkül itt állottam hat kis gyerekkel, akik közül a legkisebbik még beteg is volt. Most, hál' Istennek, már munkám is van, reggel lapot hordok ki én is, azonkívül gyakran hívnak házakhoz surolni, takarítani, mindig akad valami munka és megélünk szépen. A villanygyárból is kapunk havonta huszonöt koronát, nem látunk most semmiben se szűkületet.

Körülnézek, a kis szobában mindenütt rend, tisztaság, az arcokról meglegedettség, boldogság sugárzik...

A főrendek és a titkos szavazás.

(Lukács a királynál. — Pünkösdi szünetel a képviselőház.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 8.

Csütörtökön, március tizenharmadikán összeült a főrendiház, hogy foglalkozzon a választójogi javaslattal. A méltóságos Házban még kevesebb izgalom várható a javaslat tárgyalásánál, mert nyilvánvaló, hogy még Andrássy Gyula hívei sem fogják exponálni magukat a radikális eszmék mellett s így a harmincéves korhatár megmarad, törvény, szentesített törvény lesz belőle néhány nap múlva. A konzervatív törvényhozók között a titkos szavazás ellen mutatkozik erős ellenérzés. Tiszta kijelentette, hogy fájó szívvel megy bele a törvényhatósági városokban tervezett titkos szavazásba. Ez a két szó harci jel a főrendiházi konzervatívok számára. Hír szerint többen *fel fognak szólalni a titkosság ellen és a szavazásnál esetleg még meglepetések is lehetnek.*

A parlament munkarendje.

A nemzeti munkapárt kedden és szerdán este értekezletet fog tartani. Kedden kisebb ügyekkel foglalkoznak, a szerdai értekezlet napirendjére pedig a házszabályrevízióról szóló törvényjavaslat van kitűzve.

A főrendiház közlörvénykezési bizottsága kedden délután négy órakor ülést tart, melynek tárgya az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A képviselőház különben a jövő hét végén elnapolja magát pünkösdi utánig. Hogy időközben a delegáció Bécsben ülést tart-e, az még nincs megállapítva.

Lukács bécsi utja.

Bécsből jelentik: Lukács László miniszterelnök ma este feleségével és titkárával Bécsbe érkezett. A miniszterelnök holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt. A kihallgatás az új közoktatásügyi miniszter eskütétele után lesz. A miniszterelnök jelentést tesz öfelségének a magyar parlamentben lefolyt tárgyalásokról és a kormány további terveiről. Berchtold gróf külügyminiszterrel és Stürgkh miniszterelnökkel is keresni fogja Lukács a találkozást, hogy tárgyalásokat folytasson velük a delegáció legközelebbi ülészakára vonatkozólag.

Zichy János a királynál.

Bécsből jelentik: Zichy János gróf, a volt vállas- és közoktatásügyi miniszter ma Schönbrunnban audiencián jelent meg öfelségénél. A kihallgatás fél óráig tartott, Zichy János gróf beavatottak értesítése szerint azt a benyomást szerezte, hogy a király helyeselte azt az elhatározását, hogy a nemzeti munkapártból nem lép ki, mert a magyar parlamenti helyzetnek remélhető békés alakulása szempontjából ezt az elhatározást hasznosnak tartja.

Kilépés a munkapártból.

Bárczay Ferenc, országgyűlési képviselő ma a következő levelet intézte Khuen Háderváry Károly grófhhoz, a nemzeti munkapárt elnökéhez:

Kegyelmes uram! Abaujszántói beszámoló beszédem alkalmával feljogosítottnak éreztem magam választópolgárim kívánságával szemben kötelező nyilatkozatot tenni. Minthogy ezen nyilatkozat és a vállalt kötelezettségek a kormányvezetéség mai álláspontjával többé össze nem egyeztethetők, ezennel bejelentem a nemzeti munkapártból való kilépésemet. Kiváló tisztelettel Bárczay Ferenc.

Justh Gyula hazatért.

Justh Gyula abbáziai pihenőjéből ma érkezett haza a fővárosba. Utközben kisebb baleset is

érte vonatát, azonban ez a kis kalamitás nem zavarja a radikális vezér jókedvét. Mert Justh jókedvű, egészséges, vidám, csak a politikai helyzetéről nem volt hajlandó nyilatkozni.

— Addig, amíg minden oldalról meg nem világosodik előttem a kérdés — igen érthetően — nem bocsátkozhatom nyilatkozatba.

A éjszakai incidensről szólva, elmondta, hogy Zvecaj állomáson csak átszállással mehetett tovább és éjjel felkettőkor alapos gyalogutat kellett tennie a köves sziklás úton. Egészségi állapotáról megelégedve beszélt, csak fejtájsát és idegtájsádmait panaszozza, melyek gyakran előveszik. Justh Gyula az állomásról Revicky-utcsi lakására hajtatott, ahol délután bizalmas értekezletre gyűlnek pártbívei.

Az élet furcsaságai.

A női szépség értéke. A francia bíróság legutóbb két kártérítési pörben ítélkezett, mindkét esetben a női szépséget kellett a bírónak számszerűen és pénzben értékelnie.

Az egyik eset Párisban játszódott le s ugyanott is került a bíróság elé. A panaszra két automobil összeütközés adott okot. Az egyik kocsiiban egy csinos nő ült, aki az arcán jelentéktelen sérülést szenvedett. Más földi halandó örül, ha ilyen kis áron szabadul akkorra szerencsétlenségéből, a huszonhét éves Mme Voraz azonban sűrű könyzáport hullatott annak az alig észrevehető sebhegedésnek a láttára, mely a sérülés helyén maradt és — szaladt a bírósághoz. Huszezer frankra becsülte a szépségén a sebesülés folytán támadt veszteséget, melyért a két sofőrt egyetemlegesen beperelte. A bírónak, úgy látszik, nem volt akkora érzéke a női szépség értéke iránt, avagy úgy lehet, tulságosan kicsinek tartotta a szépségen esett kárt, elég az hozzá, hogy a jelentős huszezer frankkal szemben mindössze háromszáz frank kártérítést ítél meg, amit a két sofőr nyomban elegánsan lefizetett, a hölgy pedig el nem titkolható fitymálással — zsebetett.

A kutyatanu. Berlinből írják: Érdekes bírósági tárgyalás volt a minap Berlinben. Uecker Ida koremsárosnének hatalmas dögje egy alkalommal szájkosár nélkül volt az utcán és megharapott egy asszonyt és egy leányt. A két sérült gondatlanságból eredő könnyű testi sértés miatt kártérítésért pörölte a vendéglősnét, akit az alsófoku bíróság el is ítél háromszáz márkára. Az asszony azonban fölébebezt és védői arra kérték a bíróságot, hogy „idézék” be a kutyát, mert kétségtelen, hogy izgatták és azért harapott. A főlebbviteli tanács elnöke csak azzal a föltétellel volt hajlandó a kutyát elővezettetni, ha erős szájkosárral és láncsal hozzák be. Így is történt. A bíróság előtt először a két védő enyelgett a kutyával, amely teljesen szeliden viselkedett, majd a bírói asztalra fektették és maga a bíróság is meggyőződhetett, hogy a kutya teljesen jámbor állat. Sőt még azt is hagyta, hogy a sértettek cirogassák. Az elnök bebizonyítottan látta, hogy a kutya nem olyan tulságosan veszedelemes állat és ezért az ítéletet megváltoztatta és a büntetés mértékét tetemesen leszállította. A kutyának tanuként való beidézése a törvényszék épületében nagy derűtséget keltett.

Párbajozhat-e a pincér? Nagyváradról írják: Nagyváradon a Színház kávéházban affér támadt Weinberger Jenő, a Pannonia üzletvezetője és Klein Márton a Royal-kávéház főpincére között. Az affér elintézése végett Weinberger Jenő annak rendje és módja szerint provokáltatta Klein Mártont, aki szintén megnevezte segédeit és ezzel mind a két fél világos jelét adta annak a hajlandóságának, hogy konfliktusukat készek lovagias úton elintézni. A

Nagyvárad című lap ebből az alkalomból a város társadalmának több kitűnőségét meginterjúvolta abban a kérdésben, hogy párbajozhat-e a pincér. A válaszok között érdekes Hlatky Endre főispáné, aki úgy nyilatkozott, hogy semmi különöset nem talál abban, hogy az affér szereplői pincérek, mert szerinte nincs olyan társadalmi osztály vagy foglalkozási ág, amelynek férfiai ne kelljen, hogy kényesek legyenek egyéni becsületükre — és ez áll a pincérekre is. Örley György királyi közjegyzőnek szintén az volt a véleménye, hogy az affér jelentőségén mit sem változtat az, hogy szereplői pincérek, mert ezeknek ép úgy joguk van a maguk becsületének a megvédésére igénybe venni a párbaj-kodex szabályait, mint akár a született hercegnek, minthogy a kodexnek csak egy követelménye van: a feddhetetlen előélet. Thury László városi ügyész sajnálatosnak mondotta, hogy a párbajmánia ennyire elharapózik a polgári elem körében. Magyarországon — mondotta — a párbaj betegség, de sajnos, nem tudunk neki gátat szabni, mert a törvény által nyújtott elégtétel kevés a becsületében megsértett embernek.

VIDÉK.

A magyar iskola ellen.

— Az aradszentmártoni izgatás. —

Az aradszentmártoni tanügyi és nemzetiségi botrányról szóló cikkünkre vonatkozóan a következő érdekes sorokat kaptuk:

A szentmártoni iskolamozgalommal kapcsolatban szó esett bizonyos gyűlölködésről, amire röviden szükséges reflektálnom.

A jelen megbíráása a mult megismerése nélkül nem sikerülhet. Irattári adatokból tudom, hogy a község nem tartozik azok közé, melyben az iskola zavartalan és békés munkálkodást fejthetett ki. A mostani állami iskola előzőleg községi, azt megelőzőleg hol hittelekezeti, hol községi volt. Volt olyan idő, hogy a tanító nem tudta, hogy a község, vagy a püspök e a felsőbb hatósága. Hogy milyen volt az adminisztráció rendje? Elég annyi, hogy anyakönyveket a nyolcvanas évekből nem találai, a kilencvenesekből alig néhányat. De hatalmasodások és jogsértések emléke él az emberekben. Ma is azt az időt emlegetik, amikor néhai Schneidbach Károly tanító iskolájába beállított a bíró és esküdt ur és sommás úton akarták kilőditani. A forgalomtól való elszigeteltség egyoldalúságot, a nép vezetőinek évtizedeken át való egyenetlenkedés pedig ideges felfogású generációt nevelt, amelynek a gyűlölködés és minden lében kánalkodás elszükségletnek látszik.

A kath. népszövetségből kiváló tagok is az egyenlenséget adják okul. A népszövetség, amint alapszabályait ismerem, egy ideális intézmény, de kétségessé válik üdvössége, ha vezetése gyenge, vagy ártó célzatú. Már pedig ott, ahol egy tömeg azonosítja magát olyan panaszkodókkal, kik törvényes kötelességeik elhanyagolása miatt bűnhődtek — már baj van. Ahol személyeskedések ütnek tanyát, ahol nem jut tér a közérdekből is szükséges elismerésnek, csak a legtisztább intenciók gáncsolása járja, ahova olyan jelzővel hívják egybe a gyűléseket: „Wer immer den notari den Lehrer ete rausz” ott nem csuda, ha az életöröjüket megörlő tanítók munkája nyomán csak kevés hála, több gáncs és lekicsinylés jár. Az új tanító „Hergelofener” a tanítónő: „Hexe”. A tanító nem kapja meg a fadeputatamát, az iskolaudvarokon a malária üt tanyát.

Hogy mennyire megokolhatatlan az egyesek által terjesztett ellenszenv, azt a legvilágosabban mutatja az, hogy az itteni állami iskolákból középiskolákba lépett tanulók — akár az aradi reáliskolába, akár az ujjentannai polgáriba léptek s akár rendes, akár magántanulóul — ott megállották a helyüket s olykor az első között voltak. Hogy ne említsek többet, az aradiak előtt eléggé ismert football rugó Facklman Géza az állami iskolában szerzett alapon végezte az aradi reáliskola 8 osztályát, sőt nemsokára a műegyetemet is elvégzi. Óvoda nélkül működő állami iskolától többet várni nem kell.

Általában bármily hangulat uralkodik is, azt a tendenciát, amely egy virágzó intézmény meg-

szüntetésére törekszik, helyeselni nem lehet. Tagadhatatlan, hogy itt az állami iskolára szükség van. Ellenben arra valóban nincs, hogy a szerződés felkevertessenek. Már pedig azok, akik a lakosság teherviselési hajlamait ismerik, tudják, hogy az jobban szereti, ha az állam évi 8—10 000-ba kerülő iskolát tart neki fenn, mintha önmagának kellene néhány év alatt százazrekre menő áldozatot hoznia.

A népoktatási törvények kora előtt még indokolt lehetett ilyen célokat kitűzni, de ma az ilyen agitáció és az ilyen eszközök — amikről én másokra való tekintetből nem nyilatkozom — nagy károkat okoznak. Semmi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy gyűlöletet kell felhasználni annak érdekében és olyan utópiákban hagyni ringatózni a kedélyeket, amik maradandóvájuk esetén kárt okozhatnak. Szentmárton, 1913. március 7. Barabás E. Sándor, áll. isk. igazgató tanító.

HIREK

Az amerikai párbaj áldozatai.

(Hivatalnok és munkásleány szerelme).

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 8

Tegnapelőtt a belvárosi Aranykéz-szállóban *Stichleutner* György dohánygyári tisztviselő föbelőtte magát és meghalt. Hátrahagyott leveleiben azt írta, hogy *amerikai párbaj áldozata*. A titkzatos drámának másra — második áldozata is van már. Egy szép fiatal leány, az erzsébetvárosi dohánygyár egy *Jakobovics* Róza nevű munkásnője, az öngyilkossá lett fiatalember kedvese, annak halála felett való bánatában az elmúlt éjjel öngyilkossá lett. Levetette magát egyik ferencvárosi bérpalota harmadik emeletéről a szörnnyt hált.

A csinos fiatal leány egy esztendővel ezelőtt ismerkedett meg *Stichleutner*rel. Halálosan megszerették egymást a hamarosan viszonyt is kötöttek. A gyárban senkinek sem volt sejtelmé a hivatalnok és a munkásleány viszonyáról.

Tegnap délelőtt még ott dolgozott a gyárban *Jakobovics* Róza. Dél felé megérkezett a hír *Stichleutner* öngyilkosságáról. A leány halálsápadt lett, amikor meghallatta, de uralkodott magán. Himert a munkateremből és jelentkezett *Nádasy* Kálmán igazgatónál.

— Tessék ergem ma délutánra elbocsátani, — mondta — meghalt az édesanyám.

Házament és otthon bezárkózott a lakásba, egész délután jajveszékelt. Este, mikor lakásadói hazatértek, velük megvacsorázott, aztán elment hazulról. Kapuzárás előtt hazajött, de nem ment be a lakásba, hanem elrejtőzött a házban. Hajnalban, mikor az egyik munkás keresztülment az udvaron, hogy munkába siessen, ott találta a kövezetlen, összelört tagokkal, halva.

Az öngyilkossá lett fiatal hivatalnok amerikai párbaja s *Jakobovics* Rózához való szerelme között azonban nincsen összefüggés. Ez a szerelem újabb keletű és *Stichleutner* soha sem mondta el szerelmesének, milyen szörnnyű titkot hordoz magában. *Jakobovics* Rózának forgalma sem volt róla, hogy *Stichleutner* a halálba készül. Barátainak kollégáinak sem szólt soha a dolgról *Stichleutner*. Csak egyetlenegyszer, egész éjszakai mulatás után, félig ittasan, mondta el két kollégájának, akikkel a *Modern-kávéházban* mulatott, hogy *katonai korában öt évvel ezelőtt*, volt egy kellemetlen éjszaka, amelynek a következményeit most is viseli. Néhány nappal később pedig egy katonai iratot kapott s mikor azt átvette, halálsápadtan, szinte remegve mondta:

— Elveszttem!

Ez az irat összefüggésben lehet az amerikai párbajjal. A rendőrség most azt igyekszik megállapítani, hogy milyen irat volt az, melyet a 38. gyalogezred, melynek kötelékébe *Stichleutner* tartozott, abban az időben küldött.

— A trónörökös üdülése. A trónörökös szombaton, március 8-án befejezte jelenlegi üdülését Meránban és egyenesen Triestbe utazott, innen *Miramareban*. Vele van neje *Chotek* Zsófia hercegné és gyermekei. A nagy kísérettel *Miramareba* érkezett. *Ferenc Ferdinánd két hónapig* szándékozik itt tartózkodni. A kastély közelében 2 boját erősítettek meg a tengeren, ahol a szolgálattelvő hajók kikötve állanak.

— Visszautasított megtiszteltetés. A harmadik kerületi polgári kör vezetősége ma reggel egy beadványt juttatott el a tanácshoz, amelyben azt kéri, hogy tekintettel *Lócs* Rezső gazdasági tanácsnok érdemeire, a *Demeter* utcát ékesítse az ő nevével és tekintettel továbbá *Virág* Lajos főmérnök érdemeire, az *Illés*-utcát nevezze el az ő nevével. A tanács mai ülésén mutatta be *Vannay* Gyula tanácsnok a beadványt és maga *Lócs* Rezső volt az, aki szívetelt annak elvetését indítványozni.

— Azt, amit én a város érdekében dolgozom, kötelességből teljességgel és így külön jutalom nem illet.

Varjassy Lajos polgármester *Virág* Lajos főmérnök megbízásából kijelentette, hogy az nem tart igényt erre a kitüntetésre.

A tanács, mintbogy maguk az érdekeltek nem kívánják a kérés teljesítését, napirendre tért felette.

— *Andrássy Dénes gróf végrendelete*. *Budapestről* jelentik: A *Pesti Tükör* mai számában azt közli, hogy ma bontották fel *Andrássy Dénes* gróf végrendeletét. Az elhunyt gróf végrendeletében *hetedfél millió koronát adományozott jótékony célra*, felekezetre való tekintet nélkül. A *Hirlapirók* Nyugdíjintézetének kétszázötvenezer koronát adományozott. Ezzel a hírrel szemben más oldalról azt jelentik, hogy csak a jövő héten bontják fel a gróf végrendeletét a rozsnyói járásbírószágon. *Krasznahorkai* hírek szerint *Andrássy Dénes* gróf csakugyan nagy összegeket hagyományozott jótékony célra. Körülbelül öt millió az az összeg, amely jótékony és kulturális célokra kerül. Nagy összeget adományozott a *Hirlapirók* Nyugdíjintézetének is, a *Képzőművészeti Társaságnál* pedig akkora alapítványt létesített, hogy annak kamataiból évente 60—70.000 korona értékű művásárlásokat végezhetnek. Bőkezűen gondoskodott továbbá *Gömör- és Zemplén* megye tanítóságának gyermekeiről is, amennyiben kétszáz gyermek számára internátust épített. Azonkívül csaknem minden kulturális és emberbaráti intézménynél alapítványt létesített az elhunyt, aki amerikai milliárdosok módjára osztotta szét óriási vagyonából jótékony adományait.

— *Wodianer Albert báró halála*. *Budapestről* jelentik: *Wodianer Albert* báró, főrendiházi tag, ma délután Budapesten hatvenkilenc éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. *Wodianer Albert* báró 1834. március 1-én született Budapesten. A gimnáziumot Pozsonyban, jogi tanulmányait pedig Bécsben végezte. Országgyűlési képviselő hét ízben volt, háromszor az érsekújvári és négyszer az oravicai kerületben. A delegációnak kezdettől fogva 1904-ig tagja volt s több mint negyedszázadig háznagya is. 1898-ban a király a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki. Utolsó fiasja *Wodianer* bárói családnak.

— Az új bécsi hercegérsek. *Bécsből* jelentik: *Nagel* bécsi hercegérsek utódjává valószínűleg *Klugel* József dr. főszentelt püspököt fogják kinevezni.

— A sikkasztó jegyző levelet csempész. A letartóztatásban levő *Montia* György aradkői-i jegyzőt határozottan üldözi a pech Nem elég, hogy kiderültek bűnei és letartóztatták, hanem ime még a fogházban megkísérelt levelezése se sikerül. *Montia* tudvalevőleg eleinte nagyon kevélyen viselkedett a fogházban és hallani sem akart róla, hogy ő bünt követett volna el. Azután megtört és elmondta összes sikkasztásait. Miután így könnyített a lelkiismeretén, csöndesebben kezdett viselkedni a fogházban. A jegyzőt erre az ügyesség kivette a magánzárkából és beosztotta a fogház irodaszemélyzetéhez. Másoló munkákat végzett az uri rab. De ennek a hivatalnok életnek most véget szakított *Montia* könnyelműsége. A jegyző ugyanis levelet írt *Kovacevics* ménesi jegyzőnek, régi ismerősének. A levélben alkalmasint olyasvalamit is írt, amit nem akart elárulni az ügyesség vezetőjének, akinek engedélye nélkül nem szabad a foglyoknak levelezni. *Montia* azonban kiakarta játszani az ügyészt és megpróbálta kicsempészni ezt a levelet. Amikor a folyosón végighaladt, ott megpillantott egy ménesi embert és gyorsan átadta neki a levelet. Azonban az örök meglátták ezt, elvették a levelet és átadták *Szokolczay* Lajos kir. ügyésznek. Egy óra múlva *Montia* már ismét a sötét zárkában volt és most is ott siratja meggondolhatlanságát.

— Kik illet a felülfizetés? Az aradi pin céregylet néhány hónappal ezelőtt táncmulatságot rendezett és a belépő díjon felül a mulatság jóvedelmét felülfizetésekkel is akarta gyarapítani és ezért meghívóján kitüntette, hogy olyanokat elfogad és a befolyó összegeket saját alapjára fordítja. A mulatságot megtartották, annak főrendezője, az egyesületi titkár, a választmányok a bevételekről és a kiadásokról el is számolt és megkapta a felmentést. Néhány hét előtt a rendőrség névtelen feljelentést kapott, amelyben tudomására adják, hogy a mulatságon a rendezőség felesleges kiadásokat végzett és azért volt kevés jóvedelme a bálnak és kérte, hogy a felülfizetéseket, mintbogy azckból kiadásokat fedezni nem lett volna szabad, a rendezősséggel fizettesse vissza az egyesületnek. A rendőrség megállapította, hogy háromszázhetvenkilenc korona folyt be az említett címen és olyan előterjesztést tett a tanácsnak, hogy véleménye szerint a feljelentőnek van igazuk és a felülfizetéseket a rendezőség tagjainak vissza kell fizetniük. A fura ügyet a tanács ma tartott ülésében foglalkozott, de érdemben nem tárgyalta, mert névtelen feljelentés alapján indult meg az eljárás s így nem is tudná, hogy az eredményről kit értesítsen.

— A tartalékosok szabadságolása. Az európai helyzet feszültségének megszűnése után tudvalevőleg elhatározta a monarchia és Oroszország hadvezetősége, hogy leszerel, hazaküldi a behívott tartalékosokat és normális állapotba helyezi hadseregét. Ez a leszerelés a legközelebbi hetekben meg is történik. Mint bécsi tudósítónk jelenti, a hadvezetőség úgy rendelkezett, hogy husvét ünnepére az összes tartalékosok hazakerüljenek.

— Asztalok a Fehér Kereszt előtt. *Braun* Gusztáv, a Fehér Kereszt szálloda tulajdonosának kérelmére engedélyt adott a tanács, hogy az a nyári hónapokban kávéháza előtt a járdán este nyolc órától kezdve asztalokat állíthasson fel.

— Eljegyzés. *Farkas* Béla eljegyezte *Schwartz* Rózsát, *Farkas* Samuné nővérét *Arad*-Gáj.

— Uj államtitkár az igazságügyminisztériumban. Mint a *Bud. Tud.* értesíti, a király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Bélyey* Rózi Gyula miniszteri tanácsnok az államtitkári címet adományozta.

— Román aranyeső. Nagyváradról írják: Tegnap román elit-bál volt Nagyváradon, a Kereskedelmi Csarnok helyiségeiben, Színház, műkedvelői előadás, tánc. Az összes termék zsúfolva az erdélyrészi, aradi, bihari, máramarosi, bánági románság legjobb családjaival, a románság legszebb fiatalágával. Soha olyan szépségversenyt nem láttak még azok a fényes termek, harminc-negyven dús gazdag, szépséges román urileány a teljes udvarával, a havasi királyról fantasztikus csillogásával. Csillogó kékfekete hajtól a meleg, aranyos barnáig gyönyörű változatokat adott női szépségekben ez a bál. És azok a csillogó milliok, a hozományok. Szakértő becslések 18—20 millióra tették a megjelent hozományok összegét, ezek közül a legnagyobb 3 milliós, a legkisebb, amit számbavettek 400.000 koronás volt. Mintha egy helyen akarta volna tüntetőleg produkálni a románság, minő rendkívüli érték van elit nőinek a szépségében és — ami ugyancsak nagy érték — a hozományaiban. Szerencsére egyéb fölvilágosítások azonnal szolgálták egyéb kevésbé poétikus háttérrel. Nagyváradon 8—10 fiatal, nagyjövű, nőlel román ügyvéd van most, ezenkívül 30—40 román fiatalember helyezkedett el igen jó állásokba, nagyváradi magas kulturigények közzé. Az egykori román Oradea-Mara most már csak ennyit tartott meg a románságából, meg azt a 30 román joghallgatót, akik évről-évre az itteni jogakadémian készülnek az élet elé. De ez a fiatalság nagyon komoly, nagyon értékes anyag, ennek nem szabad, nem illik elcsuszni a román beházasodásból. Ezért valók évenként ezek az aranyzuhatok hogy a románoknál maradjon a román vagyon. És a román anyák vannak olyan ügyesek és a román leányok vannak olyan érték, fajszeretők, hogy mindig sikerül a tömérdék hozományt, meg ami tán sokkal nagyobb érték, a szépségüket román kezébe helyezni évről-évre.

— A bécsi milliós kártyaparti. Lapunk mai számában bécsi jelentés alapján megírtuk azt a milliós kártyapartit, mely a múlt héten folyt le egy előkelő bécsi szállodában s amelynek szereplője két magyar arisztokrata volt. A nevezetes kártyapartiról ma a következőket jelentik Bécsből: A bécsi rendőrséghez kérdést intéztek a milliós bakkarat-parti ügyében és a rendőrség kijelentette, hogy felvilágosítást csak a rendőrigazgatóság adhat. Azonban a rendőrigazgatóságnál is megtagadták mindenemű felvilágosítást arra nézve, hogy kik vettek részt az egész éjszakán át tartó izgalmas játékban. Mindössze annyit mondtak, hogy a rendőri eljárás szabályosan megindult és hogy a kártyaparti a Sacher szálló 17. számú két szobás apartamentjában folyt le. Az egyik játékos fél millió koronát nyert. Egy bécsi távirat szerint az egyik játékos *Szemre Miklós*, az ismert nevű magyar sportsman volt. A vizsgálat tovább folyik.

— Veszedelemes butorszállító kocsik. Többek részéről panasz érkezett a rendőrséghez amiatt, hogy a Hajó utca végén sok esetben tíztizennégy hatalmas, üres butoros kocsit helyeznek el a szállítók, akik havi két korona fejében engedélyt kaptak a tanácstól. A nyitott kocsikban veszélyes elemek fűttek tanyát és megtörtént az is, hogy az arra járókat megtámadták. A rendőrség előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a tűz, közrendészeti és közbiztonsági szempontból türethetetlen helyzetet szüntesse meg és vonja vissza az engedélyt. A tanács úgy határozott, hogy április elsejétől eltávolítja a kocsikat a Hajó utcából, utasítja a tulajdonosokat, hogy megfelelő elhelyezésről gondoskodjanak.

— Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkönyhazára Deutsch I. Mórné 10 koronát adományozott. Ezen nemesszívú adományért ezúton mond bennő köszönetet az elnökség.

— A levegőbe repült gőzhajó. *Londonból* jelentik: A Baltimori kisítő keleti partján allanak azok a szállítóhajók, amelyeken dinamitot avartak szállítani a Panama-csatorna építéséhez. Ma'att a szerencsén munkások a partról a dinamitot tartalmazó ládákat és bódákat a szállítóhajókra vitték, az egyik láda felrobbant. A katasztrófa valószínűleg úgy történt, hogy a munkások elejtették a ládát. Midőn a szerencsén munkások észrevették, hogy az egyik láda lezuhant, nyomban felismerték a fenyegető veszedelem és a tengerbe ugrottak; így sikerült is megmenekülniük. A következő pillanatban a dinamitos hordók irtóztató robajjal felrobbantak. Az explozió ereje oly nagy volt, hogy a közelben vesztelő Alugine nevű angol gőzös a levegőbe repült és darabokra törve csupa roncs maradt a helyén. A hajó kapitánya és helvén matróz a tengerben lelte halálát. Csupán tízennégy ember menekült meg az elpusztult brit hajóról. Egy dinamitos láda a robbanás következtében reáesett a száz méter távolságban álló Jazou nevű amerikai vontatógőzösre, amely szintén elpusztult. A kikötőben horgonyzott az Atlantique nevű amerikai szállító hajó, ennek a fedélzetére szintén rázuhant egy dinamitos hordó, hatalmas pusztítást végezve. A robbanás oly nagy volt hogy a városból rémülten rohantak az emberek a kikötőbe és az első percben mindenki azt hitte, hogy földrengés pusztított. A baltimori kikötő, amely nem régen épült fel, teljesen romban hever, az elevátor összedült, a vámbáz épülete és a többi házak bedőltek. A katasztrófanak körübelül száz halottja, harminc súlyos sebesültje és igen sok könnyebben sérült áldozata van.

— A cukorbetegség komoly általános táplálkozási zavar, mert a vizelet cukortartalmu. Cantani tanár, a század egyik legjelentékenyebb diabetes-kutatója, tudományos előadásában mondja: Cukorbetegeim, akik szigorú gyógymód alá vannak vetve, a természete és *Ferencz József*-keserűvizet kitűnő sikerrel ítam. A *Ferencz József* viz éhgyomorra használva, javítja az emésztést és teljesen pótolja a karlsodi vizeket. Ebből következik, hogy az ilyeneknek megtekerithatják a drága fürdőre való utazás költségeit és orvosi vezetés mellett ugyanazt a sikert a valódi *Ferencz József* keserűviz rendszeres használatával saját otthonukban is elérhetik. Ezt a viagnirű ásványvizet Buda egyik legrégebbi gyógytelephelyén a *Ferencz József*-forrásokból uszta, természetes állapotban töltik csakis vj, kizárólag használatlan üvegekbe és jobb fűszerkereskedésekben, valamint drogériákban és gyógytárakban minden országban kapható, a hová csak a kultúra eddig eljutott! Óvakodjunk a kuruzsló kuraktól. 464

— Aradi huszártisztek és a vitéz őbester emléke. *Székesfehérvárról* jelentik: Az aradi cs. és kir. 12. huszárezred azzal a kérelemmel fordult a fohérmegyei Zámoly község előjáróságához, hogy kutsassa fel az ottani temetőben nagyszegedi *Szily Antal* huszárobester sírját, mert az aradi huszárezred tisztikara díszes emlékművet óhajt állítani egykori vitéz parancsnokának sírja fölé. *Szily Antal*, aki több véres ütközetben vett részt, 1809-ben megkapta a legnagyobb katonai érdemrendet, a *Mária Terézia* rendet is, amelyek az egész monarchiában jelesleg egyetlen hirtokosa *Fejérváry Géza* báró. *Szily Antal* nyugalmavonulva a fohérmegyei Zámoly községben telepedett le és itt élt 1833-ban bekövetkezett haláláig. A község két lakosa, egy öreg családember és egy anyóka még emlékeznek a daliás huszárobesterre, akinek jeltelen sírját azonban már ezek sem tudják megmutatni.

— Neumann M. uri szabó, cs. és kir. udvari és kamarai szállító. Férfi, fiu- és leánykaruba telepe Arad. Eismert legjobb minőségű áruk. — Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

— Birtokcsere. Nagyszébseni általános tákarékpénztár eladja a *Varjassy Lajos* utca 110. sz. házat 12.000 koronáért *Schäffer József*nek.

— A Hungária kávéházban a gyorsan népszerűvé vált *Rósa Jancsi* budapesti cigányprimás zenekarával szombat, vasárnap és hétfő este hangversenyezik.

— Az idei farsang jelmez képei, láthatók a mai naptól kezdve *Weisz Hugó* kapualjának kirakataiban. A bemutatott képek *Weisz Hugó* műtermének különlegességei, ugyanezzel *Cyko* képek, teljesen gravúrok nyomán, igen szép tonusban, karakterben, kivitelben. *Weisz Hugó*nak a szép sorozata, általános feltűnést kelt, miután csupa szép fiatal leány szerepel benne és ezáltal is műtermének jó hírnevét csak fokozza, reméljük nemsokára a szép kivitelű képek nálunk is egyhamar divatba jönnek. *Weisz Hugó* műtermében felvételeket készítenek naponta 9 órától este 6 ig.

— Nyugdíjbiztosítás. Mindenkinek, de különösen az iparosoknak érdeke, hogy aggkorukról, haláluk esetén pedig özvegyeikről és árvaikról gondoskodva legyen. E cél megvalósíthatása érdekében az aradi Ipartestület az összes bel- és külföldi nyugdíjintézményekhez fordult ismertető könyvecskékért, melyeket összehasonlítva, a „Magyar Élet- és Járadék Biztosító Intézetnek” nyugdíjfeltételeit a legjobb és legolcsóbbnak találta, miért is felkérjük az iparos, kereskedő és önálló urakat, saját érdekében tömörüljenek ezen nyugdíjintézményhez. Bővebb felvilágosítással, valamint prospektussal saivesen szolgál az aradi Ipartestület és a „Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet” aradi vezérügynöksége, *Hányadi-utca 1. szám*. Ezen nyugdíjintézménynek bárki is lehet tagja. 1039

— *Varga Kálmán* női szabó *Deák Ferenc* utca 39. Értésitem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy a legújabb tavaszi kosztüm és felöltő szövetjónságaim dús válogatásban megérkeztek.

— Két értékes fájdalomcsillapító. Mentholt és egy rendkívül hatásos salicyl-készítményt tartalmaz a *Dr. Beugé fele Benquetiment* Párisból. Egyszerű bedorzsolás elegendő, hogy csúsz, köszvény és más fájdalmas betegségeknel a fájdalmat azonnal csillapítsa. *Benquetiment* tenát nem oly szer, melyet be kell venni, tehát nem is terheli meg a gyomrot, mint a salicyl készítmények. Tessék csakis *Benquetiment*-t kérni, egy tubus ára minden gyógyszerárán 2 40 K és értéke en utánzatokat visszaütésitani. Anol nem volna kapható, ott tessék a köponthoz: *Apotheké Zum heiligen Geist*, Wien, I. Operngasse 16, Depot 676. fordulni. Sziveskedjek a mai lap mellékletére ügyelni.

— *Toronymagason* áll a sok ezer elismerőlevél, a rendkívül gyorsan emelkedő kereslet bizonyítja legjobban, hogy az új francia „Anti-Peronospora” permetőszert magasan a kékkő és egyéb permetőszerek felett áll. *Anti Peronospora* permetezéssel nemcsak *peronospora* hanem egyuttal lisztharmat, fusicladium és egyéb rovarbetegségek ellen is védekezünk. A por minden egyéb nozzaadás nélkül vízben oldandó és azonnal hasznalandó. Az oldat annyira folyékony, hogy a permetezőző sohasem dugaszolja el. A permetezés hónapokig tartató és jó hatásu marad. Még oly vidékeken is, ahol a kékkőpermetezés eredménytelen maradt, az *Anti Peronospora* permetezés gazdag szőlőtermést és kiváló bor- és gyümölcsminőséget eredményezett. Leírást, elismerőleveleket és ajánlatot ingyen és bérmentve küld *Pics H. és Társa*, Budapest V. Akadémia-utca 16. 985

— *Sapka ipar* Aradon. A helyi iparnak mindig eseménye, a mikor egy új, és az országban is kevésé kultivált iparagnak nyitlik meg telepe vagy műhelye. *Schäffer Henria*, a jönevű aradi férfiszabó ilyen újításnak vetette meg alapját: sapkaipar-telepet létesített, amely mindennemű katonai, vasúti, postai, utazó-, sport és másféle sapkákat készít úgy egyes megrendelésre, mint nagyobb számú szabátsokra. A műhely a legújabb gépekkel és felszerelésekkel biztosította versenyképességét, és remélhető, hogy a közönség érdeklődésével és jöndulatával sikerülni fog az eddig jobbara külföldi cikkekkel kielégített szükségletet a hazai és helyi gyár részere biztosítani.

— Közvetlen beszerzése által legolcsóbban kapható minden fajta férfi és női szövet a régen ismert posztógyári cégnél *Siegel Imhof Brünben*. — Ezen szövetek jóága és olcsósága világhírű. Maganszemélyeknek is szétküldetik ezen legújabb mintagyűjtemény ingyen és bérmentve.

— **Értesítés.** Az orth. izr. hitközség előjárósága értesíti az összes hitfeleket, hogy a baromifivágás mártól kezdve csak a Tökölteren levő ujonnan berendezett nyitott üzlet-helyiségben történik.

— **T. olvasóinknak.** Akinek 1—2 éves akác, gledicsia, gyümölcsfa vadonc, továbbá mindenféle ojtott nemes gyümölcsfára van szüksége, annyival is inkább ajánljuk Ungváry László faiskoláját Cegléd, mert már több mint 27 éve küldi a szelrőzsa minden irányába évenként 100.000 számra a nemes gyümölcsfát és mindenféle gyümölcsfa vadoncot. Árjegyzéket szívesen küld.

— **Egy érdekes hirdetést,** mely egy fájdalomosság sikeres kezelésére szolgáló értékes szerről szól, találunk t. olvasóink lapunk mai számában mellékelve.

— **Ujtás a Simay-féle gőzfürdőben.** A férfi gőzfürdőt kedd és pénteken délután 2 órától, este 6 óráig a nagyerdemű közönség használatára bocsátjuk; ép, ugy mint a délelőtti órákban, rendelkezők áll a nagyerdemű közönségnek az összes személyzet. Ezen ujtásunk 1913 év március hó 4 én lép életbe. Tisztelettel Simay gőzfürdő. 1424

— **Olvasó közönségünk b. figyelmét felhívjuk Fischer Mór üveg és lámpáru cégnek mai hirdetésére.**

— **Opre-féle gőz- és kádfürdő Tökölteren 1.** Minden kényelemmel a n. é. közönség rendelkezésére áll: gőzfürdő férfiak részére reggel 1/6-tól 1-ig nyitva. Hölgyek részére hétfő és péntek d. u. 2-től 6-ig nyitva. **Kádfürdő** (kabinfürdő) reggel 1/6-tól este 10-ig nyitva. 10 darab bérletjegy 8 korona.

— **Szigetiné Bickel Ilonka** angol és francia női divatterme *Deak Ferenc utca, 4.*

— **Üzleti könyvek,** u. m. strazzák, naplók, főkönyvek és irodai szerek Kerpel Izsónál olcsón kaphatók.

— **5 perc alatt megszüntet** mindenféle köfájást egy eredeti Kárpáti féle lejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerüzében Arad, Boros Béni-tér. 7081

— **Értesítés.** Igen tisztelt vevőimet és az uriközönséget értesítem, hogy a *legdivatosabb tavaszi és nyári angol szövet ujdonságaim* igen szép választékban megérkeztek. Szíves megrendeléseket kérek **Hirsch Antal uriszabó, Arad Andrassy tér 18.** Telefon 677. 1386

— **Üzletfelosztás** folytán az *Üveg és Porcelán Versenyáruházban, Weiszter János-utca* (16-postával szemben) mindennemű üveg, porcelán, lámpa, chinaezüst és terrakotta dísz tárgyak és használati cikkek eredeti gyári áron lesznek elárulva. Képekterekben óriási választék legolcsóbb árban. Telefon 934. 388

— **A világhírű Tetra** higiénikus csecsemő és gyermek kelengye főraktár **Scherhag H. és Fia** cégnél — **Hermann Palota.** Gyári áruk. Telefon 941. 5011

— **Elsőrendű angol és hazai férfi-divat szövetujdonságaim** megérkeztek! Feltűnő szolid olcsó árak. Szíves pár fogást kér **Malek D. angol uri egyenruházati szabó.** Andrassy tér. 5. szám. 1495

— **Smyrnamunkák** a legjobb anyagból három kivitelben, eredeti stilszerű mintákban. **Női kézimunka különlegességek,** a legcélsebb és legjobb kivitelben. Himző anyagok és kellékek, rövidárak, harisnyák, keztük, szallagok, csipkék *csak a legjobb minőségekben.* **Scherhag H. és Fia** cégnél, **Hermann-palota,** Telefon 941.

— **Hölgyeim!** A tavaszi ujdonságaim nagy választékban megérkeztek. **Huppert Henrik Rákóczy-utca 7.** 1431

— **Dobozgyár** az aradi katonai fegyházban. Készít gyárosok részére *papírdobozokat.* *Tessék árajánlatot kérni.* Nagy megtakarítás. 24 modern gép. **Ingusz és Kerpel Arad.**

— **A legmegbízhatóbbak a Messengers-bojok** Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(A reggeli szivar.) A színház környékéről került forga'omba ez a pajkos kis diskurzus. Egy kisebb lírásban reggel régyújtott a férj a szivarjára, amelyet nagy élvezettel szírt és elragadtatással így szólt:

— Istenem, ha a reggeli szivaromra gyújtok, tíz évvel érzem magam fiatalabbnak.

Megszóla! csöndesen a felesége:

— Lefekvés előtt is régyajthatnál egy ilyen reggeli szivarra.

(A kifli.) A Fehér Kereszt kávéházban történt ez a jelenet. Egy viléki fiatalember uzsonnakávót kért és pompásan evett. A ropogós kiflik egymásután tűntek el a csészében.

Amitor fizetésre került a sor, a fiatalember ezt mondta:

— Volt egy kávém és egy kiflim.

— Az összesen 48 fillér, — szól röviden a komor főúr.

— Hogy-hogy 48?

— M:rt én 3 kiflit számítottam, — feleli a főpincér.

A kitűnő távevő felháborodva feleli:

— És különbs. Én egy kiflit mondtam be, kétötöt ettem meg és maga harmat fizettet meg.

SPORT.

+ **Az új korcsolyapálya.** Megirtuk, hogy a kultuszminiszterium most már hajlandó a várossal oly egyezséget kötni, melynek értelmében a liceum előtti játszótér a korcsolya egyesületnek átengedtesék, ha a közoktatási kormány mint szerződő fél szerepel a várossal szemben. A tanács felhívta a korcsolya egyesületet, valamint **Burrián János** főgimnáziumi igazgatót, hogy a város képviselőivel együtt most már egy közös értekezleten a játszótér átvételére vonatkozólag allapodjansk meg.

+ **Football mérkőzés és mezei futó verseny.** Vasárnap déutan 3 órakor az AAK. a bajnoki mérkőzésekre előkészítendő, a Szolnoki Mav. Sportegyletet kötötte le barátságos mérkőzésre. A mérkőzés kimenetelére teljesen nyitott jellegű, mert az AAK. előző játszik a szezonban teljes csapatával, a Szolnoki Mav. Sportegyletet pedig, közel léven a fővárosba, budapesti játékosokkal veszi fel a küzdelmet. Közvetlen a mérkőzés előtt engedik el a mezei futóverseny indulóit. A versenyen az AAK. 6, az ATE 10 futóval vesz részt. A mérkőzés déutan 3 órakor kezdődik, helysari: páholy 4 korona, trapéz előhely 70 fillér, előhely 40 fillér és deakjegy 20 fillér. A labdarúgó mérkőzést **Horváth Pal** (Szegedi AK.) vezeti. A mezei futóverseny turja 8 kilométer és különösen az lelkesíti a résztvevőket, hogy győztesen egytal a déikertől bajnoka lesz,

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az Aradi Ujságírók Segítő Egyesületének** közgyűlése. az Aradi Ujságírók Segítő Egyesülete 1913 március 16-án délelőtt fel 11 órakor tartja a városbaza tanácsstermben első évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki beszéd. 2. Tiszvári jelentés. 3. Pénzüri jelentés. 4. Alapszabálymódosítás. 5. Tiszvári as. 6. Indíványok

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	—	161
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	—	151
Nyomda	—	151

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elítelt kivándorlási ügyök.** **Kautsky** István foglalkozás nélküli egyén ez év február havában sorra járt mintegy harminc keszendi földművelőt s arra akarta őket csábítani, hogy **Amerikába** vándoroljanak ki. Azzal csábította őket, hogy egy bécsi gyáros fogja őket kiállítani, ő fizeti az utiköltséget s a kivándorlók hátramaradt családtagjainak még 100 koronát is fog adni. Azt is elmondotta, hogy hint egy selyem-gyárban fog-nak alkalmazást kapni s bértük napi három dollár lesz. A földművesek nagy részétől egy koronát szedett el **Kautsky** azzal, hogy ez az összeg kell az utlevél kiállításához. A csendőrök még idejekorán lefogták a veszedelmes kivándorlási ügyöket, aki ma az aradi kir. törvényszék előtt felelt bűnéért. **Kautsky** a törvényszék előtt mindent tagadott, csak annyit ismert be, hogy munkásokat akart szerződtetni egy magyarországi erdőmunkához. **Kautsky** tagadásával szemben buss keszendi földműves vallotta, hogy őket az idegen kivándorlásra akarta csábítani. **Kautsky** valamennyi tüzura azt mondta, hogy neki ellensége. A törvényszék kivándorlásra való csábítás miatt hat heti fogháza itéte **Kautskyt**.

§ **Az éjjeli őr halála.** **Nyekre** Mojsze zarándadási lakos múlt év december 29-én a kocsmában összeveszett régi haragosával, **Dalka** Péter községi éjjeli őrral. **Nyekre** távozott a kocsmából, az utcán azonban ráesett **Dalkára** s botjával addig ütlegelte az ittas embert, amíg az holtan esett össze. **Nyekret** ma bűnös vallo-mása alapján a törvényszék egy évi börtövre ítélte.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. A. A konfabuszongyes fo,ast nem kell ki-fizetni.

Fogadás. Dezsöfi.

E. N. Nálunk nem jelent meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Zavarok Kugler Albert körül.** Jelen-tettük ma, hogy **Kugler Albert** volt aradi bank-tisztviselő körül különös események történnék. **Kugler** vezérigazgatója volt a budapesti Hungária Banknak, de most el kellett távoznia állásából, mert a Szeged-Alföldi Takarékpénztárnál, **Kugler** előbbi intézeténél szabálytalan ságokat állapítottak meg. De nemcsak a Szeged-Alföldinél merültek fel üzleti szabálytalan ságok, hanem a Hungária bank több vállalata éstranzakciója bizonyult a vezérigazgató helytelen politikája folytán immobilizáltnak. Legutóbb a **Havas Jenő** dr. nyitraudnai birtokára adott 250.000 K-ás kölcsön romlott meg; **Kugler** tudnillik még ősszel, amikor a jelzálog-piac teljesen stagnált, kieroszakolta, hogy az igazgatóság **Havas** dr. birtokára az Agrárbank első helyű kölcsöne után másod helyre enged-zálja magát. **Havas** dr. néhány hét előtt örökös nélkül elhalt, a birtok értékesítése jó ideje teljesen kilátástalan s a **Hungária bank** kölcsöne egyáltalán nincs fedezve. **Kuglernek** állandóan fantasztikus tervei voltak, így például egy-amerikai dróltörvénygyárral akart ita a bank megatásáva fió ktelepet létesíteni és amikor a gyár mintaladát küldött, hónapokig hagyta hevertetni a pályaudvaron, mert a 10 K fekbért nem akarta kifizetni. Az amerikai cég erre báró **Först** Pal pittsburgi konzulhoz fordult, aki szaktapaságon volt Budapesten és a konzul azután báró **Korányi Frigyes**szel, a **Központi Hitelintézet**

kezét vezérigazgatójával kiváltatta a mintaként. Korányi próbálta is a tranzakciót más bankokkal megcsinálni, de eredménytelenül. Kuglernek ez az indolens eljárása az igazgatóság körében a legnagyobb főlháborodást keltette. A mérleg összeállítása kapcsán a legkülönbözőbb szabálytalanságok derültek ki úgy, hogy Kugler már tíz napja nem mert bemenni a hivatalába. Az igazgatóság végre Brüll Dániel dr. jogtanácsos útján maga elé citálta és némi végkielégítéssel kiadta az útját. Az arisztokrata igazgatóság, a melyre báró Gerliczy Felix, aki egy millióval van érdekelve a banknál, erőszakolta rá Kuglert, valósággal konsternálva van, miután a bank egész státusát át kell vizsgálnia és a bank működése jóidőre megbénul. Az alapítékének nyolc millióra való felemelése természetesen egyelőre nem aktuális, legfeljebb ha a veszteségek fedzésére szükségessé válik.

= Az Aradi Áru- és Értéktőzsde közgyűlése. Március 16-án, vasárnap délután 11 órakor tartja az Aradi Áru- és Értéktőzsde első évi közgyűlését a Kereskedelmi és Iparkamara székházának dísztermében. A közgyűlés napirendjén az alapszabályok módosítása, a tőzsdetanácsok megválasztása, a jövő évi költségeloirányzat megállapítása s a tőzsdei előkészítőbizottság indítványai szerepelnek. A közgyűlés után a tőzsdetanács tartja meg alakuló ülését. A tőzsde elnöksége ezután is kéri a tagokat, hogy a közgyűlésen teljes számban szíveskedjenek megjelenni.

= Új rendszabályok az italmérsi engedélyek körül. A pénzügyminisztériumba sok feljelentés érkezett az italmérsi engedélyekkel üzdött visszaélések tárgyában. Főképp az engedélyek átruházása körül történik meg nem engedett üzérkedés, melynek most a pénzügyminiszter érhelyesen végét akarja szakítani. A rendelet igen érzékenyen érinti a kereskedővilágot, és a korcsmai ipar terén működő vagy odaigyekvő laikus közönséget, miért is szükségesnek tartjuk tájékoztatás céljából ismertetni. A 21581/1913. számú rendelet főbb pontjai a következők: 1. Az engedélyek kiadásánál az engedélyért folyamodóktól ezentúl szigorúan meg kell követelni a magyar állampolgárság igazolását. Megállapítja a miniszter, hogy a pénzügyigazgatóságok 1899. évi XXV. t. cz. 12. §-ának ötödik bekezdésére támaszkodva, igen könnyelműen jártak el az olyan engedélyek kiadásánál, melyek a korlátlan kimérsi engedélyek számába be nem tudandók. A pénzügyigazgatóságok igen gyakran, hatáskörük túllépésével, olyan esetben is adtak ki engedélyeket, mely esetek a törvényi jelzett pontjában nincsenek, de az alá nem sorozhatók. Ennek most már vége szakad. A miniszter szigorúan megparancsolja, hogy ilyen engedélyeket a törvényben kifejezetten felsorolt esetekben is csak akkor adjanak ki, ha az engedély kiadása közszükségleti szempontból indokolt és fejtetlenül szükséges. Tulterjeszkedésre nincs joga a pénzügyigazgatóságnak. 2. A borítal- és hufogyasztási adók bérlőinek csakis a berleti szerződés tartamára szóló engedélyre van igényük. Részükre tehát az engedélyt még abban az esetben is kizárólag a berleti idő tartamára kell korlátozni, ha engedélyük a korlátlan kimérsések számában beem is foglaltatik. 3. Üzletvezető alkalmazása szigorúan tilos. Kivételnek helye nincs. 4. Társat venni tilos. Gyakran előfordul, hogy a korlátlan italmérsi engedéllyel bíró egyes társat vagy társakat vesz maga mellé, sőt egyes engedélyesek az új társal céget jegyeztetnek a bíróságnál. Ennek megtörténte után az italmérsi engedélyt társa, illetve cége nevére kiterjeszteni kéri. A miniszter rájött arra, hogy az ilyen társulásnak rendszeren az a közvetkezménye, hogy a régi engedélyes a társascégből kiválik, vagyis az új engedélyt a társ kezére játsza át. Ezzel pedig más előjegyzett, vagyis előjogos folyamodókat megrövidítik, ilyen esetek az engedélyekkel való ültött üzérkedésnek tekintendők. 5. A folyamodók sorrendjét okvetlenül meg kell tartani. 6. A szatócs üzletben korlátlan kimérsést nem szabad gyakorolni.

= Meghívás az Aradi nyomda részvénytársaságnak Aradon, 1913. év március hó 26-án délután 4 órakor az „Aradi Közlöny” helyiségében megtartandó XIX. évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelő bizottság jelentése. 3. Az 1912. évi mérleg, nyereség és veszteségszámla megállapítása. 4. Az 1912. évi nyereség felhasználására vonatkozó határozathozatal. 5. Esetleges indítványok. **Megjegyzés:** Minden részvény egy szavazatra jogosít és a közgyűlésen részt venni öhajtó t. részvényesnek felkéretnek, hogy részvényeiket a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg a társaság pénztáránál letenni szíveskedjenek, hol a mérleg és az igazgatóság jelentése is betekinthető. **Az igazgatóság.**

= Az aradi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a Csanádpalota községben minden év október 28-át követő szombati napra eső országos vásár ezentúl állandóan minden év október 28-át megelőző szombaton tartatik meg.

= A Vasárugyár Részvénytársaság Sopron-Grác, melynek soproni telepe azelőtt az aradi Weitzer-gyár tulajdona és amelynel az aradi gyárnak ma is van érdekeltsége. A részvénytársaságnak, amelynek részvénytőkeje 2.600.000 korona, gráci gyára után az 1912 évben 210.214 kor., soproni gyára után 384.868 kor., együtt 595.082 korona volt a tiszta nyeresége.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tárolati tudósítás.

Budapest, március 8

Készáru.

Bikelt 4500 m m. r éhány fillérrel clesőbb áron.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1913. áprilisra	11:50—11:51	11:40—11:49
Buza 1913. októberre	12:18—12:19	12:17—12:18
Rozs 1913. áprilisra	9:67—9:69	9:69—9:70
Rozs 1913. októberre	9:43—9:64	9:62—9:63
Tengeri 1913. májusra	7:44—7:45	7:43—7:44
Zab 1913. áprilisra	9:18—9:79	9:73—9:74
Zab 1913. októberre	8:61—8:62	8:61—8:62

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (márc. 8.)

Osztrák hitel	630 —
Magyar hitel	821 50
4% koronajáradék	84 10
Osztr.-magyar államvasut	708 50
Jelzálogbank	432 50
Lezámitolóbank	516 50
Hazai Bank	280 —
Magyar Bank	764 25
Keresk. Bank	3595 —
Rimamurányi	718 50
Salgótarjáni	752 —
Közuti Vasut	854 —
Városl. Villamos	368 75

Bécsi értéktőzsde (márc 8.)

Osztrák hitel	629 50
Magyar hitel	822 —
Osztrák-magyar államv.	706 —
Déli vasut	115 25

A Temesvári Lloyd-társulat terményesarmokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 918 márc 7 Buza 75 kilogrammos 20.50—20.60. 76 kilogrammos 20.60—20.70, 77 kilogrammos 20.80—20.90, 78 kilogrammos 20.90—21.00 Rozs (prima) 17.85—18.05 (közep) 17.75—17.85 Arpa (sertőző) 18.85—20.15. (takarmány) 18.00—18.15. Zab (prima) 19.85—20.15, kösép) 18.85—19.25. Tengeri réz, (magyar) 11.40—12.40 új 10.30—10.50. (román) réz) 19.75—19.25, új 10.30—10.50 Burgonya 1.00 kgr. (fehér) 5.60—5.75, (rózsá) 6.30—6.4.

Felelős szerkesztő:

Boigár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1913. március hó 9-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Tatárjárás.

Ope ette,

Este 8 órakor rendes helyárrakkal:

C. Berlet

C. Berlet.

Király Ernő a budapesti Király Színház művészeinek vendégfelleptével.

É v a.

Operette 3 felvonásban Szövegét írták: Willner és Bodanszky. Fordította Gábor Andor Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Karnagy: Tilker Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Mlancoert
Fillellaur
Paquerette
Laruse

Király Ernő
Győző A.
Sz. Rontay B.
Herold Ede.

Éva
Mathieau
Volassin
Prünelles

Dóssy Nusi
Olasz György
Szabó Lajos.
Hajdutska L.

Kézde este 4.8 órakor.

NYILTÉR.*

H.-162

Steckenpferd liliumtejszappan

elérhetetlen hatású szepők eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, Drogeriákban, Illatsz. és fodrász üzletekben 80 filléért kapható. Szintugy páratlan hatású női kézápolásra a Bergmann „Manera” liliumkrémje, mely tubusokban 70 filléért mindenütt kapható. 1441

SALVATOR

kiváló bór- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenyél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és
gyógyásztárakban.

SCHULTES ÁGOST

Budapest, V. Rózsák-park 2. sz.

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiú **cipők**,
vizhatlan

Vadász cipők

Észi és téli, női és férfi cipők
a legjobb minőségben és leg-
újabb formában.

Valamint a világhírű
SALAMANDER-CIPŐK.

Egyesülrben
K 16-50 és K 20-50 árban

Kisárélag
WEINBERGER JÁNOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.
Divatjukat multa visszamaradt áruk félárban.

Nyílttér.

Értesítés.

Értesítem a t. közönséget, hogy a tavaszi

cipő ujdonságaim

Megérkeztek. Női-, férfi- és gyermek-
cipők nagy választékban vannak, úgy fekete,
mint színes bőrből. Telefon hívásra választékot
úgy helyben, mint vidékre pontosan küldök.

Telefon városi és megyei 865.

Iványi Menyhért

Arad, cipő- és rudivat áruhaza Furray-utca.

Mauthner magvak

u. m. lucerna, lóhere, fű, takarmány-
répa, kertvirág és az összes itt fel-
nem sorolt magvakat napiárban; ugyszin-
tén friss töltésű ásvány- és gyógy-
vizek, valamint

Naponta friss pörkölésű legfino-
mabb „Japán“ kávé nagyban és
kicsinyben kapható

Färber Lajos

fűszerkereskedésében

Arad, a „Fekete kutyához.“

Alapított 1832. évben. Telefon 311

Közhöz, rekedtség és kurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü czukorkánál.
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határo-
zottan Réthy-félet kérjünk, mivel sok ha-
szontalan utánzata van. Az eredetinek min-
den darabján rajta **RÉTHY** név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor. Mindenütt kapható.
Csak Réthy-félet fogadjanak el! 6911

Cigányprimás!

„Király Ernő mulat“ ez a címe a legújabb rendkívül sikerült
humoros dupla gramofon hanglemezeknek, azonkívül „Sokszor
úgy szeretnék sírni“, „Futóbolond“, „Tömétlen volt a falu-
ban“ stb. Darabja 2-60 fill. E hanglemezek eredeti felvételben kizá-
rólag egyedül csakis

Wagner

„Hangszer-király“-nál kaphatók. — Budapest, József-körút 15. F.
Alig használt nagy dupla hanglemezek árképe raktárunkban
darabja csak 60 fill. Legelőszóban javít! — Lemezsere ingyen!
— Kérjen nagy fényképes árjegyzéket.
úvva! Figyelem a „Wagner“ névre és a 15. házszámra.

Csödtömegből

visszamaradt alanti új könyvek kiadásaitnak.

Kristóffy, választójogi bevezetek 4 kor. helyett
1 kor 50 fillér. Br Horváth, Parlamenti választó-
jog 4 kor. helyett 2 kor. Kautz, Nemz. gazd. esz-
mék 6 kor. helyett 2 kor. Dániel, Föld és társada-
lom 10 kor. helyett 5 kor. Szeberényi, Parasztkér-
dés 3 kor. helyett 1 kor. 50 fillér. Méray-Horváth,
Társadalomtudomány 7 kor. helyett 3 kor. Faragó,
Kossuth bar kók kora 10 kor. helyett 3 kor. Mo-
dern könyvtár: számonként 40 fill. helyett 20 fillér.
Olcsó könyvtár: számonként 20 fillér helyett 10
fillér. Magyar könyvtár számonként 30 fillér helyett
15 fillér. Filléres könyvtár: számonként 60 fillér
helyett 30 fillér. Tudományos zsebkönyvtár számon-
ként 70 fillér helyett 35 fillér.

Azonkívül magyar-, német-, szépirodalmi- és
tudományos művek, törvények, ifjusági iratok,
papírárur, írószerek, üzleti könyvek stb. félárban.

Uj festőminták!!

DÉCSI GÉZA

könyv- és papírkereskedésében Arad, Furray-utca
(Gróf Hunyadi-palota.) Városi és megyei telefon 902.

Aradon kapható: Vojtek és Weisz drogériájában.
6253

Dreher Antal Kőbányai Sörfőzde R. T.

országszerte ősmert
malátadus

1818

Szent-János

:: idény sörének kimérése megkezdődött. ::

Kapható: Éles Ármin sörfőraktáros-
nál, ahová az összes rendelések in-
tézendők, valamint a Vadászkiút és
Központi kávéház és éttermében. —
Továbbá minden kereskedésben.

SÉRÜLÉSEK

minden fajtát gondosan meg kell évní a tisztálanságtól,
mert ezáltal a legkisebb sérülés is veszélyes, nehezen gyó-
gyítható sebbé válhat. 40 év óta bevált, megbízható költőzet
a Prágai háztanfócs, mely megőrzi a sebet, onyhit
a gyulladást és a fájdalmat, hűsítően hat, a sebet behe-
geszti a hamar gyógyítja.

POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.
1 egész doboz 70 fillér, postán 8
kor. 60 fillér előleges beküldése után
4 dobozt, 7 koronáért 10 dobozt
küldünk franko az osztr. és magy.
monarchia államára.

Vigyázzunk a preparátum
és a készítő nevére, ár és
védfegy csak 70 fillér árban valódi.

Főraktár:

B. FRAGNER,

cs. és kir. udvari szállító

Gyógyszertára „A FEKETE SAS“-HOZ

Prága, Kleineite, 203. Nerudagasse sarkán.

Ausztria és Magyarország gyógytáráiban raktáros.

ÉRTESÍTÉS.

Az Aradi Közlöny kiadóhi-
vatala (hirdetések feladása,
lapelőfizetés) és az Aradi
nyomda részvénytársaság
helyisége az Arad Csanádi
Egyesült Vasutak palotájá-
nak József főherceg-uti ol-
dalára helyeztetett át. Be-
járat a József főherceg-uton
a Kossuth-szoborral szemben

ÚJ KÖNYVEK.

— **Kant és Bölsche.** A filozofia nagymestere és a modern természettudomány legkiválóbb népszerűsítője egyszerre jelennek meg a Franklin-társulat *Kultur és tudomány* című új vállalatában. E vállalat úgy ismerteti Kantot, a hogy legjobban megközelíthető mindenkinek: a saját szavaival, melyek munkássága gazdag tárházából vannak gondosan összeválogatva. *Kant breviariumot* ad, mondasainak, gondolatainak olyan gyűjteményét, a mely lehető teljességgel tükrözi gondolatvilágát és világnézetét s ezért jobb bevezető Kant ismeretébe minden ismeretnél. A nagyon becses munkát egy kiváló német Kant-kutató, dr. *Gross Felix* állította össze és dr. *Polgár Gyula* fordította magyarra. *Bölsche* olyan művével szerepel a *Kultura és tudomány* vállalatban, a mely e nálunk eddig bizonyos tekintetben ferdén beállított írói valójában tünteti fel, mint a természettudományi eszmék legkiválóbb modern terjesztőjét, a ki párját ritkító teljességgel egyesíti magában az elsőrendű tudós és

a lendülettel teli író erezeit. A *természettudomány fejlődésének története* című műve, melyet *Schöplín* Aladár fordított magyarra, annak a küzdelemnek adja mozgalmalás képét, melyet az ember a természet megismeréséért vív a kultúra kezdetétől maig. A kétkötetes munka ára csinos vászonkötésben 2 korona 40 f. A Kant breviarium ára 1 korona 60 f. A *Kultura és tudomány* vállalat tetszetős kötetit olcsóságuk is megkülönbözteti: valóban a lehető legjobb olvasmányt adják a lehető legolcsóbb áron.

— **Szociológiai könyvek.** Az összes tudományok közül talán legjobban a szociológia érdeklődés ma nyaközönséget, nálunk is minden jobb szociológiai munka iránt élénk érdeklődés nyilvánul. Ép ezért nagy hízaga volt eddig irodalmunknak, hogy nem volt népszerűen, de tudományos színvonalon összefoglaló könyvünk. Most végre ad ilyen könyvet az olvasó kezébe a Franklin-társulat *Kultura és tudomány* című új vállalata. Egy kiváló francia szociológus, *G. Palante* műve ez, valóban a lehető legvilágosabb összefoglalása mindannak, a mi a szociológiai tanulmányok alapja és kiinduló pontja lehet. A kitűnő munkát dr. *Mikes Lajos* fordította magyarra. A *Kultura és tudomány* vállalat e mű kiadásával

olyan szolgálatot tett művelődésünknek, a mely e vállalatot egyszerre szellemi életünk jelentékeny tényezői közé emeli. Egy másik nagyon becses és nagyon érdekes munka is jelent meg a vállalatban: a német *Heinrich Lhotzky* könyve. *Az emberiség jövője-ről.* *Schöplín* Aladár fordításában. Tulajdonképpen az emberiség mai szellemi és erkölcsi állapotának kritikáját adja s pillantást vet a jövőbe, a mai szellemi élet mozgató erőiből való filozófiai következtetés útján. Hittel és lendülettel rajzolja meg a megértés, a gondolat-szabadság és a magasabb erkölcs uralmának állapotát, mely az emberiségre vár: vigasztaló és fílemelő olvasmány a mai élet nehézségeivel küzdő művelt ember számára. A könyv ára 1 korona 20 f.

Névjegyek

esinos kivételben készülnek az ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG könyvnyomdájában.

A Luxus Garage

csukott és nyitott

Bérrautói

Telefonszám 826.

ugy helyi, mint vidéki turákra legmegtérősebb árban a közönség rendelkezésére állnak. — Legmegbízhatóbb Boyok ugyan-csak fenti telefon szám alatt rendelhetők. Szolgálat reggel 6-tól éjjeli 12 óráig. Iroda garage József főherceg-ut 17. 744

4522.—1913.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. városnak az 1909. évi V t. c. értelmében végrehajtott földadókataszteri kiigazításból kifolyólag megejtett birtokiv másolás alapján készült új földadósorozati munkálatok és pedig: az új kataszteri telekkönyv, egyéni birtokívek, a birtokívek összesítése, a mintaterek jegyzéke és a birtokvázlalatok az idézett t. cikk 17. §-a és a t. cikk végrehajtása iránt 1909 évi 53501. szám alatt kiadott utasítás 74. §-a értelmében elkészültek és megerkeztek és azoknak közszemlére kitételét a városi adóhivatali hivatali helyiségében 1913 évi febr uár hó 20-tól 1913. évi március hó 21-ig terjedő időre elrendeljük.

Erről városunk közönségét az azal értesítjük, hogy ezen munkálatok a közszemlére kitétel ideje és hivatalos órák alatt megtekinthetőek és az azok ellen emelt felszólamlások szóval avagy írásban ugyan ezen idő alatt megtehetőek. Egyidejűleg figyelmeztetjük mindazon ingatlan tulajdonosokat a kik 1910 január hó 1-től ingatlan szerezték avagy ingatlan állaguk ezen idő alatt változást szenvedett, hogy ezen körülményeket feltüntető telekkönyvi végzéseket esetleges felszólamlásuk megtétele alkalmával magukkal hozzák.

Arad, 1913. február 20.

A városi tanács.

Segéd,

ügyes eladó, román vevőkkel jól banni tudjon, a rőfös és rővidáru szakmából

felvétetik.

Ajánlatok:

Wohlberg Lipót
céghez, Arad. 1594

Értesítés!

A n. é. hölgyközönség szives figyelmét felhívom a **Révai- és Fábrián-utcák sarkán levő**

női ruha készítésiszalonra,

ahol a legujabb angol- és francia divat szerinti ruhák elkészíttetnek pontos kivitelben jutányos árért. 1609

Szives pártfogást kér

T. Tarnóczy Blanka.

6936—1912. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A mradnai kir. jbiróság mint tkv. hatóság közhírré teszi, hogy Albina nagyszobeni takaré- és hitelintézet végrehajthatónak 518 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, illetve a mradnai kir. jbiróság területén levő az óborsai 68. sz. tjkvben A. I. 16., 18—28., 30., 32—38. sor 487., 578., 579., 728., 729., 766., 768., 781., 782., 807a., 826., 918., 1053., 1429., 1431., 312c. 587a., 716a., 911., 288a hrsz. ingatlanok s ezek után járó 39—40. sor alatti 6|1164., 6|1164-ed rész erdő és legelő járandóság 994 kor., az óborsai 5 sz. tjkvben A. I. 10—28., 25—30. sor 51., 147., 148., 149., 759., 760., 761., 802., 808., 809., 823., 826., 828., 943b., 949., 950., 951., 953., 954., 929. hrzi sz. ingatlanokból és az ezek után járó 31—32. sor alatti 24|1164., 24|1164-ed rész erdő és legelő járandóságból végrehajtást szenvedő jutalékára 894 kor. mint ezennel megállapított kikialtási árban az árverés elrendeltek és annak megtartására határnapul 1913. évi április hó 4-ik napjának d. e. 1 órája Oborsa közsegházához kitézetik. Ezen árverés a fentirt ingatlan birtokjutalék a kikialtási ár kétharmadánál olcsóbb áron el nem fog adatni. Amennyiben ezen összeg el nem éretnek, az árverést a kiküldött felfüggeszti.

Az árverezni szándékozók az ingatlanok becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881.

évi LX. t.-c. és az 1881. évi november 1-én 8333. sz. a kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Máriaradna, 1912. évi december hó 24-én.

Kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Nyisztor s. k.
kir. jbiró.

1596

521—1913. ú. k. sz.

Hirdetés.

Az aradi ügyvédi kamara rendes évi közgyűlését f. évi március hó 30-án, d. e. 10 órakor tartja hivatalos helyiségében, melyre a kamara tagjait ezennel meghívom.

A közgyűlés tárgyai következők:

1. Az elmúlt évi számadások felülvizsgálása és ezekre nézve a felmentvény megadása.
2. A f. évi költségelirányzat megállapítása és ezzel kapcsolatban a tisztviselők és kezelő személyzet fizetésének megállapítása.
3. Tagsági díj és nyugdíjjarulek elengedése iránti kérények es e tárgyban érkezett felebbezés tárgyalása.
4. A kamarai ügyrend 5., 6. és 7. §-ainak módosítása, illetve kiegészítése.
5. A választmány által az 1874:34. t. c. 27. §. 9. pontja szerint megállapított évi jelentés.

Aradon, 1913. évi március hó 4-én.

Szalay Károly

1591

kir. tanácsos, kamarai elnök

4161—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. Belügyministerium 8249/1913. VII. D sz. körrendelete alapján közhírré teszem, hogy az élmi és élvezeti szerek savanyítására illetve eltartására (konserválására) használt „Acetán” nevű, ecetsav pótlo szerül hirdetett hangyasav forgalomba hozatala valamint általában véve az Acetán nevű szernek és egyáltalán a hangyasavnak élmi és élvezeti szerek készítésére, ugyszintén eltarthatóbbá tételére (konserválására) való használata tekintettel arra hogy a hangyasav mérgező hatása, fenti rendelet folytán eltiltatik. Aki ezt a tilalmat megszegi, 15 napig terjedhető elzárással es 200 koronáig terjedhető pénzbüjtetéssel büntetendő.

Arad, 1913. évi március hó 4-én

Green Nándor s. k.,
főkapitány.

Megnyilt a nyiregyházi krumplicsarnok!

Valódi nyiregyházi burgonya kapható kizárólag

Spielmann Albertnél,

ARADON, Karolina-utca 5. szám alatt jobbra az udvarban.

Vető rózsaburgonya.

Elárusítás kicsinyben és nagyban a legolcsóbb árban. 1601

3564—1913. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. Kereskedelmiügyi Ministerium 85290/1912. sz. körrendelete alapján közhírré teszem, hogy az új német birodalmi biztosítási törvény életbe léptetésére vonatkozó rendelkezések közt az a határozmány foglaltatik, hogy ha a megállapított baleseti, illetőleg rokkant biztosítási járadék a régi, nem pedig az új jogszabályok szerint szünetel, az új német birodalmi biztosítási törvény szabályai irányadók és ily esetekben új határozat hozandó.

Felhívom ennélfogva mindazokat a munkásokat, akik Németországban dolgozva ott balesetet szenvedtek és Magyarországra költözésük folytán baleseti vagy rokkant járandóságukat elvesztették, hogy a járadékot megállapító végzéssel f. é. május hó 15-ig hivatalom iparügyi osztályánál jelentkezzenek, a hol a továbbiakra vonatkozó felvilágosítást elnyerik.

Arad 1913. február hó 25-én

Grén

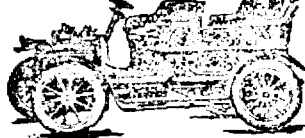
főkapitány.

Méz! Méz!

Szavatolt valódi tiszta csurgatott méz saját méhgazdaságból 5 kilogrammos bédogdobozban 5 korona 40 fillérért szállit 1595

I. Barrer
Podwoloczyska 223.

KORZÓ AUTÓ KÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT Ismét megkezdte működését 1461

Telefon sz. 206. Telefon sz. 206.

Garage Nádor utca 10-12. Bérlehető: turára, napra, órára Szolgálat: reggel 7 órától este 7 óráig. Tulajdonos Novák Gusztáv

360-1912. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombolyai kir. járásbíróságnak 1912. évi Po 1161. számú végzése következtében Főris József zombolyai lakos javára 1000 kor. s jár. erejéig 1912. évi október hó 17 én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1360 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza kukorica és sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujaradi kir. járásbíróság 1912. évi V. 286/2. számú végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 29. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 4 korona 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nagyatlan adós lakásán leendő megtartására 1913. március hó 10-ik napjának délelőtt 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Ujaradon, 1913. évi február hó 25. napján.

Gémezi Béla,
kir. bír. végrehajtó.

Az Andrássy-téren az első emeleten

irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Hämorrhoidák

Aki ezen bajtól a legrövidebb idő alatt meg akar szabadulni, olvassa el az orvosi véleményezéssel alátámasztott ingyen broszúrákat. B. Prouss & Co., Berlin - Karlsruhe k. 9189

123-918. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Dobó és Verbőczy utcák czaornázása iránt folyó év március hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 4486 kor. 83 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1913. évi február hó 24-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

4842-1913.

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottságnak 2578/106-1913. szám alatt kelt jogerős határozata alapján értesítjük Aradváros közönségét, miszerint Höfflich Sámuel pöczegődör tisztítási vállalkozónak joga van az eddig 1000 literenként megállapított 8 kor 62 fillérenyi ár helyett folyó évi március hó 1-től számítva 5 kor. azaz öt korona díjat szedni.

Arad 1913. március 1.

A városi tanács

4037-1913. kh. sz.

Hirdetmény.

Utóbbi időben az tapasztaltam, hogy különösen az Andrássy-tér és környékén a köztisztaság rovására állandóan nagy mennyiségű roppendula és egyéb papírszemét lesz széjjel szórva, eldobálva.

Ezen papírdaraboknak az utcán és köztereken való széjjel-szórása a köztisztaságról alkotott és a m. kir. belügyminiszterium 55524-892. számú intézményével jóváhagyott szabályrendelet 1. §-ába ütköző és 10. §-a szerint minősülő kihágást képez.

Figyelmeztetem ennél fogva a város közönségét, hogy papírdaraboknak széjjel szórásától, eldobalásától tartózkodják, mert mindazok, akik jelen szabályrendeletet meg nem tartják, illetve azt megszegik, a fent hivatkozott szabályrendelet 10. §-a alapján 2 koronától 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, fizetési képtelenség esetén 6 órától 2 napig terjedhető elzárással lesznek büntetve.

Arad, 1913. évi február hó 25.

Green, főkapitány.

Mihalik Béla szőlőnagybirtokos, szőlőoltványtermelő, Gyorok.

Utóbbi évek szárazsága ugyancsak sok pótlást követelt szőlőinkben s évtizeden át tett tapasztalatok után arra a meggyőződésre jutottam, hogy a szőlők pótlására legcélszerűbb a kesszel köztűt ugynevezett száraz gyökéres oltvány.

Ezt az aradhegyaljai borvidéken nem készítik, mert alig fizeti ki magát, mert míg a megleghasi stratifikált oltványok 80%-ig sikerülnek, a hárszál köztűt oltványokból alig 30-40% sikerül.

Hogy a szőlőpótlásokra a szőlőbirtokosok is

1230

az egyedül jól bevált száraz kötött szőlőoltványokhoz

jutányos áron juthassanak, elmúlt évben oly mennyiséget készíttettem, hogy azokból eladásra kétszáz ezer darab jutott, mely oltványok dus gyökérzettel, jól összeforva, első osztályú minőségben 28 borfajban darabonként 20 fillérért árusítom. Csemegéi-fajokban darabja 24 fillér. Fajtisztaságért kezességet vállalok. Gyökéres Riparia Portalis szőlőveesző ezre 32 korona. Bővebb felvilágosítással szolgál.

Mihalik Béla, Gyorok.

Posta-

csomag, ajánlott-levél és utalvány feladási könyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz. a Kossuth-szoborral szemben.

LEGGAZDASÁGOSABB

Remington írógép

mert a modern írógépekben benne van minden egyes rész magába és világosra állított legtartósabb gyártmány

Díjazott és vételemelőzéstől mentes bemutatás az ország bármely részében.

Bevezető részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough” amerikai számléíró és számadógépek, „Millioner” svájci „Saxonia” glassküttel számléírógépek, „Kartothek” amerikai nyilván tartási rendszer és valódi amerikai krod-, uriszoba és könyvtárberendezések telepe.

GLOGOWSKI & TÁRSA

es. és kir. udvari számléíró Budapest, VI. Andrássy-ut 12. szám.

Butor végkiárúsítás.

Már csak egy finom

háló- és egy ebédlő szoba butorom és két könyvszekrényem van, melyeket felette olcsó áron kiárúsítanék, kérem a n. é. közönséget, hogy engem vevőszándékkal felkeresni sziveskedjen. 1466

Arad, Kápolna-utca 6/b sz.

Varga József.**Ertesítés.**

Van szerencsém az igazságtalant helybeli és vidéki vevőimet értesíteni, hogy 1289

szita- és rostakészítő

műhelyemet Vörösmarty-utcából

Szabadság-tér 17. szám alá

(dr. Schwartz-ház)

helyeztem át.

Maradok tisztelettel:

Mandl Károly.**Röntgen-intézet.**

Aradon, Batthyány u. 21.

Telefon 622. 111

Röntgensugaras átvilágítások és fényképfelvételek, betegségek, csonttörések, ficamok stb. Kórismézése céljából. Röntgensugaras gyógyítások idült bőrbajok, sipolyok, nem operálható nagy daganatoknál és a méh- és pajzsmirigy alképletjeinél. Intézettulajdonos:

Dr. Singer János

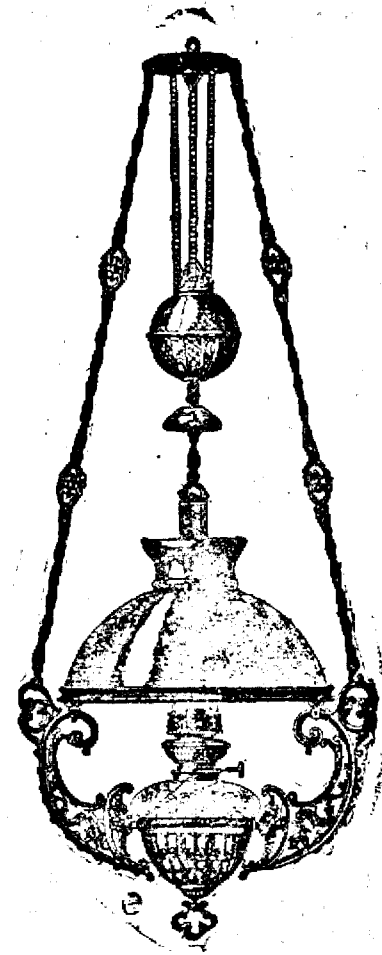
egyetemes orvostudor.

Kiköltözés miatt mélyen leszállított árak!**FISCHER MÓR**

Üveg, porcellán, lámpa, diszidáru és mindennemű háztartási cikkekben legdusabb választék és legolcsóbb beszerzési forrás

kiköltözés miatt

az alant felsorolt menyasszonyi kellégek nagy választékban feltűnő olcsó gyári árakban lesznek elárúsítva, míg a készlet tart.

6 személyes étkező készlet festménnyel beégetett aranyozással legújabb facon különböző mintákkal már	16.— K.-tól
12 személyes ugyanilyen	27.— K.-tól
6 sz. üveg készlet már	9.— K.-tól
6 sz. legfinomabb theás és kávé készletek legújabb mintákkal	7.— K.-tól
Valódi angol mozdó készletek legújabb mintákkal	13.— K.-tól
Függő lámpák tolható csigás már	8.— K.-tól
Legfinomabb nikkelt evőeszközök darabja már	—40 f.-tól
Valódi angol theás eszéze párja	—56 f.-tól
Vízes pohár beégetett szelű, csiszolt homályos csikkal	—12 f.-tól
Boros pohár beégetett szelű, csiszolt homályos csikkal	—10 f.-tól
Kancsó 1 1/2 literes csiszolt homályos csikkal	—70 f.-tól
Valódi angol tányér meiseni mintával mély vagy lapos	—40 f.-tól
Kristály virágváza már	—40 f.-tól
China ezüst tea pohár	1.90 K.-tól
Valódi Wolfram égők	1.50 K.-tól

Villany csillárok feltűnő olcsó árban kaphatók.

Képekterekben legnagyobb választék, a legolcsóbb árban pontosan lesznek elkészítve.

FISCHER MÓR

Arad, Andrassy-tér 20.

Városi és megyei telefon 568. szám. : 7228

Üzlethelyiség kiadó, üzletberendezés eladó.

487

Raktár és képviselő:

SZEMZŐ ARMIN

áruügynökségénél Aradon.

Telefon 592. szám.

Ezelőtt

Bolezni Antal

féle cipő-fizlet Salacz-utca 2. sz. alatt megnagyobbítva, saját készítésű úri női és gyermek cipők raktára. Elsőrendű munka és anyagból állandó nagy választékban kaphatók. Mérték utáni rendelések a legújabb divat után pontosan készítenek. — Tisztelettel

Czernóczky M.**SIRIÁN V. ÉS TÁRSA Fűszer és csemege kereskedése.**

Aradon, Erzsébet királyné és Eötvös-utcák sarkán.

Telefon 910.

Ajánlják a közelgő husvétü ünnepekre friss áruikat, u. m.: böjti cikküket halárukat, szardiniát, pisztrángot, sajtokat, lipói turót, kaviárt, sárvári és teheni vaját stb.

Husvétü ünnepekre: prágai sonkát, debreceni oldalast, mindennemű friss felvágottakat bel- és külföldi pezsgőt és borokat, francia likőröket, valódi szerémi szilvóriumot, teát, rumot, gyümölcsöt, színházi cukorkákat, husvétü cukor- és csokoládétojásokat és nyulakat, továbbá legkellemesebb francia illatszer különlegességet.

Az izraelita husvétü ünnepekre összes fűszer áruimat.

1519

Megrendeléseket készséggel házhoz szállítunk.

A nagyérdemű közönség nagyrabecsült megrendeléseit kérjük kiváló tisztelettel:

SIRIÁN V. ÉS TÁRSA fűszerkereskedése Erzsébet királyné és Eötvös-utcák sarkán.

Hölgyek figyelmébe.

Üzletemet felosztatom,
végkiárusítást rendezek (a volt Békésy és Schweiger Fischer Eliz-palota udvarhelyiségében) Andrassy-tér 20 szám alatt.

Nyári modell kalapokban, tollakban prölözök, selymek, szalagok, virágok, bársony, mallin, gáz stb. végben és méterenkint. Mivel csak rövid időt tart, kérem a n. é. helybeli és vidéki hölgyeket, szíves partfogásukat a legolcsóbb bevásárlásra.

1391

Major Julia.

Nemesített

gyümölcsfák és szőlőoltványok

gyökeres Ripária I. oszt. 1 éves 5000 drb, 2 éves 4000 drb pótlásra igen alkalmas 4000 drb száraz, hasított tölgy szőlőkaró egy évig volt használva, jutányosan eladó. Egy Hendl-féle lohátli permetező jó karban, egy nyaron használva volt, 1500

eladó Máriaradnán Kucses Pálnál.

Arad egyik legkellemesebb és leglátogatottabb

nyári helyisége

családi körülmények miatt

jutányos árért eladó,

esetleg bérbeadó Cim: a kiadóhivatalban 9107

Aradi Ipar- és Népbank.

Ékezer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1913. évi március hó 18-án délelőtt 9 órakor, az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1912. évi december hó végéig lejárt ékezer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

8145	8182	8503	8779	8801	8984	9043	9104	9145	9160	9194
9276	9278	9343	9537	9582	9612	9625	9652	9756	9830	9910
10029	10278	10477	10528	10555	10596	10837	10887	11214	11215	11215
11240	11695	11826	11871	11988	12076	12095	12443	12482	12628	12628
12740	12747	12881	12897	12922	12952	13118	13119	13123	13213	13213
13322	13348	13638	13663	13907	13950	14082	14199	14276	14325	14325
14455	14653	14662	14663	14876	14979	15044	15106	15256	15337	15337
15345	15398	15470	15472	15499	15504	15537	15649	15730	15754	15754
15829	15882	15883	15904	15983	15952	16014	16021	16027	16175	16175
16294	16331	16372	16394	16528	16536	16551	16603	16653	16796	16841
16855	16889	16929	17136	17138	17234	17364	17402	17613	17738	17738
17748	17813	17858	17925	17939	18025	18069	18136	18159	18160	18160
18338	18348	18462	18550	18604	18645	18681	18830	18934	18939	18939
18999	19008	19022	19030	19044	19083	19088	19091	19215	19242	19242
19279	19328	19337	19429	19434	19463	19506	19527	19530	19536	19536
19608	19770	19827	19922	19961	19997	20073	20101	20129	20140	20140
20153	20176	20282	20294	20297	20307	20311	20887	20416	20449	20449
20541	20571	20594	20628	20630	20363	20709	20815	20826	20868	20868
20909	20915	20993	21007	21012	21030	21069	21076	21168	21210	21210
21222	21279	21288	21326	21331	21341	21389	21455	21515	21523	21523
21545	21546	21549	21691	21692	21712	21737	21749	21757	21766	21766
21820	21838	21868	21969	21983	21990	51	157	179	248	333
415	441	462	472	499	508	518	568	623	637	639
676	707	722	770	897	927	935	944	986	1006	1064
1077	1091	1100	1120	1121	1144	1160	1174	1204	1213	1268
1282	1320	1385	1496	1518	1527	1620	1624	1625	1654	1703
1726	1735	1741	1746	1791	1794	1801	1833	1836	1859	1887
1912	1948	1963	1967	1991	2037	2049	2052	2058	2061	2067
2072	2076	2082	2083	2105	2106	2139	2172	2173	2179	2209
2222	2228	2238	2244	2249	2271	2280	2283	2300	2311	2328
2339	2343	2356	2364	2430	2432	2438	2447	2471	2474	2475
2483	2503	2506	2511	2512	2515	2521	2522	2534	2548	2554
2565	2563	2570	2573	2574	2575	2581	2589	2592	2593	2594
2596	2597	2609	2626	2640	2616	2659	és 2684,	mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívotnak.		

Arad, 1913. évi február hó 28-án.

1407

Az igazgatóság.

Uj vállalat!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Vulcu J. Maxim ut telepén Fábíán László utca 5/b szám alatt egy

tűzifa-üzletet

nyitottunk villanyerőre berendezett fűrészelő és aprító üzettel, ahol állandóan raktáron tartunk előrendű száraz aprított tűzifát. Ajánlunk: bükk-, cser, gyertyánhasáb és dorongfát egy ölszámba, min felaprítva házhoz szállítva és pincébe berakva. Pontos és gyors kiszolgálás! A n. é. közönség szíves partfogását kérjük kiváló tisztelettel 861

Folkmann és Lassner.

Telefon 895. szám.

Nagykikindai városi nagy

szállodába egy ügyes vendéglős kerestetik Tudakozódn

Müller Neducsin és Társa cégnél Nagykikindán

1577

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szitaárúk és acél-sodrony :: ágybetét készítő ::

Arad, József főherceg-ut 8. sz.

Gyártelep: Kossuth utca 45. sz.

TELEFON 557. SZÁM.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe, melyek versenyképes :: olcsó árért kapható ::

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk

1097

Festékek, lakkok, firniszek, ecsetek, carbolneum, fedőlemezek, mész, cement, fedélcserép, betoncsövek, cementburkolati lapok és virágcserepek e sörangu minőségben kaphatók legolcsóbban

BRAUN N. A. FESTÉK- ÉS ANYAGRAKTÁRÁBAN.

ARAD, Boros Béni-tér 7. sz. Telefon 387. szám.

Gipsz saját körösbányai gyárából.

1491

Női és férfi ruhák vegyi tisztítása és festése.

Strucctoll és tollboák festése

Knapp Sándor Arad,
kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete.

Felvételi üzlet: Weltzer János-u. sarok a főpostával szemben
Telep: Magyar-u. 26. Vidéki megrendelések gyors és pontos kiszolgálása.

Gallérok és kézelők gőzmosása és vasalása tükörfénnel hófehérré. Figyelmes kiszolgálás.

Ház eladó!

Varjassy Lajos-u. 129. számú modern ház és mellette levő telek **javonyos árért eladó.** Értekezni lehet: **Varjassy Lajos-u. 131. szám.** 9108

Hölgyközönség figyelmébe

ajánljuk az **Arad, Deák Ferenc-utca 33 sz. alatt** levő elsőrendű

himző, rajz és előnyomda műintézetünket,

hol legsolidabb ár mellett elvállalunk összes e szakba vágó munkákat finom és izléses kivitelben, ugyszintén teljes **kelengyék**et is. — Elfogadunk jó családból leányokat tanításra.

1011 Kitünő tisztelettel
Wirtschaftler Testvérek.

Üzletáthelyezés folytán

tulhalmozott

varrógép raktárunkat

a mai naptól kezdve **rendkívüli olcsó árakban** árusítjuk úgy készpénz, mint igen előnyös részletfizetés mellett. Ajánljuk ezen kedvező alkalmat a vásárlók szives figyelmébe.

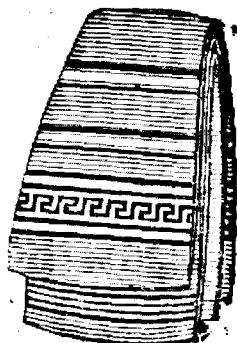
Wellisz és Társa,

varrógép raktára Arad, Földes-palota. Telefon 618.

Ügynökök magas jutalékkal felvételek.

Csak egyszer az életben

50000 háló takaró á K. 1.95

Begyedüli előrusítás utánvét mellett

a balkáni kivitelre szánva, azonban a háboru miatt itt tartva, valódi brünni himalaya gyapotból, ezért tulságosan meleg és télen nélkülözhetetlen kb. 200 cm. hosszú s 130 cm széles, nagyon szép csikokkal és mintákkal, gyönyörű szép bordúrral, csak nagyon rövid ideig fél beszerzési áron csak K. 1.95 darabonként lesz árusítva. Ezen téli takarók a kétszeres árát érik meg és míg a készlet tart, alanti szenzációs áron kapható nálam

- 1 darab téli hálótakaró csak K. 1.95
- 3 " " " " " K. 5.70
- 6 " " " " " K. 11.—

M. SWOBODA által

WIEN, Sliessgasse 13 243.

9568

Valódi brünni szövötek

za 1913. évi tavaszi és nyári időnyre

Egy szelvény 3. 10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak

szelvény 7 kor.
szelvény 10 kor.
szelvény 15 kor.
szelvény 17 kor.
szelvény 20 kor.

Egy szelvényt lehet szalonruhához 30.- K-ot, sztragy felöltőszövet, turistalódoment, helymunkagarni, női kosztüm szöveteket stb. gyári árakon káld, mint megkérdező és azalld cég mindenféle loheri posztógyári ruhák

Siegel-Imhof Brünn.

Minták legyen és barmenwa.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élve, ha szövötekkeléti körvelen Siegel-Imhof cégé, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Örjáai választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triso árban.

9344

500 koronát fizetek k, akianna **Barla-til**

fogvizéhasz-nak nálata mellett, üvege **80 fill.** valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlik **Bartilla A örökössei,** (E. Winkler) **Wien, 1911.** Sommer gasse 1. — Kapható **Aradon** minden gyógyszerárban, különösen **Földes Kelemennél,** Deák Ferenc utca 11. sz. és **Vojtek és Weisz.** Kérjünk mindenütt határozottan **Bar-til a-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 1401

A legolcsóbb

női kalap, diszek és a női kalap

készítéshez szükséges összes kellékek bevásárlási forrása a

1411

Kalap Bazár

Arad,
Deák Ferenc-utca 8. sz.

Skorka János

nagy élővirág-kereskedő

olasz és francia élővirágok behozatala és kivitele

ARAD, Szabadság-tér 10. sz.

Nagy virág-lerakatom: BUDAPEST, IV., Veres Pálné-utca 5. sz.

Telepeim: San-Remo (Olaszország) és Budapest, I., Ménési-ut 17/a.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Aradon, Szabadság-tér 10. szám alatt levő házban.

nagy élővirág-üzletet

nyitottam

a legújabb modern virág-kötéssel egybekötve.

A hírneves olasz Riviera és magyarországi termelő-telepeim kényszerítettek, hogy virágtermékeimet ne csak viszonteladókknak, hanem a nagyérdemű közönség részére is forgalomba hozzam, még pedig oly kedvezményes áron, mint ahogy azt a viszont-elárúsítók kapják.

Elvem kisebb haszon mellett nagy forgalmat elérni. Nálam nem a fényes üzletet kell megfizetni, hanem csupán a friss és szép eleven virágot, amely a másokéhoz képes hallatlan olcsó. Az én friss virágaimmal, valamint olcsó áráimmal nem versenyezhet senki, mivel én azt naponta San Remoi telepemről importálom s így nálam már egy tucat szegfű 1 korona, alkalmi csokrok és koszorúk a legmodernebb kivitelben 2 koronától feljebb kaphatók.

Annál is inkább bátorodom a nagyérdemű közönség szives érdeklődését virág-lerakatomra felhívni, miután annak vezetésével egy Budapesten sokszor kitüntetett díszítő csokor koszorú-kötészt bíztam meg, úgy, hogy a nagyérdemű közönség legkényesebb igényeit is ki tudom elégíteni.

T. virágkedvelőimnek telepemről ajánlom hírneves amerikai és olasz folyton nyíló gyökeres szegfűmet, Remontant és Tea rózsafajokat, valamint fo yton nyíló Crimson Rambler futórózsafajt.

Rózsafa és szegfű évenkénti készlet 100.000—100.000 darab.

Szives pártfogást kér

SKORKA JÁNOS

cégtulajdonos.

1516

Uri hölgyközönség szives figyelmébe ajánlom angol és francia

női divattermemet.

Készítek legújabb divatlapok szerint elegáns kivitelben mindennemű tavaszi kosztümöket, utcai- és estélyruhákat.

Szolid és izléses munkámért szavatolok.

Szives látogatást kérek

Karpelesz Irén

női ruha divatterme 1874

Arad, Aulich Lajos-u. 20. I. em.

Értesítés.

Helybeli és vidéki uri közönség szives tudomására hozom, hogy a

legfinomabb tavaszi és nyári

angol szövetségaim

dus választékban megérkeztek.

Szives látogatást kérek

Karpelesz Zsigmond

uri szabó 1878

Weitzer János-utca 9. szám.

Aradon a vásártéren, honvédhuszár-laktanya melletti egyedül álló

városi nagyvendéglő,

ahol az országos és heti állatvásár állandóan lesz megtartva, f. évi április hó 1-re kiadó. Bővebbet: 1501

Reusz Sándor sörraktárába

Boros Bené-tér 5. sz.

Csipkeárúház csak Arad, Asztalos Sándor-u. 4.

Tulhalmozott raktár miatt az árukat jóval olcsóbban szállítottuk le és így mindenkinek érdekében van meggyőződni és azt kihasználni.

Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett áruk:

	Korona		Korona		Korona
Reform fűzők I. minőség	4—	Férfi nyakkendők selyem	—30	Selyem keztyűk hosszú	3—
Reform női trico nadrág minden szín	7—	Nadrágtartók minden színben	—70	Svéd imitált rövid keztyű	—70
Selyem blousok	7—	Férfi gallér I. minőség	—12	Valódi svéd keztyű sárga és fehér	
Selyem taft aljak	—7—11—	Férfi kézelő I. minőség	—40	rendes	2-20
Lüster és kloth aljak dupla fodor	2-50	Battiszt mieder védők	—60	Férfi glace keztyű színes	1-80
Női ingek R schiffon	1-50	Arc fátolok minden szín	—30	Mesalin selymek	2—
Női nadrág R schiffon	1-60	Női nyílós harisnya	—76	Taft selymek	1-50
Férfi ingek R schiffon	1-98	Lack övek tiszta bőr	—70	Angol kötött keztyű női és férfi	—70
Férfi haló ingek I. minőség	2-60	Battiszt női zsebkendők	—20	Férfi glace bélelt keztyű	2-20
Férfi alsó nadrág Köpper I	1-60	Himzett női zsebkendők	—50	Férfi szokni jáger párja	—70
Férfi a só nadrág francia szabás I	2-80	Himzett női ingek I. minőség	3—	Férfi alsó téli ingek és nadrág la	1-70
Férfi zephir ingek, gyönyörű színek	2-60	Csipke és betétek meterje	—02	Női gyöngykötésű téli alsó ing la	1-40
Zephir turista ing remek kiv.	2-50	Csipke szövetek 50 fillértől		Selyem gallér védők	—70
Női harisnya 3 pár	1—	Csipke gallé or 70 fillértől		Férfi Galuschni la minőség	3—
Női flor harisnya I. minőség 3 pár	2-40	Ruhadizsek minden kivitelben		Női	2-80
Selyem harisnyák minden színben	4—	Széles selyem szalagok minden		Battiszt fűzővédő	—70
Férfi szokni esikós 3 pár	1-20	szinben meterje	—60	Lüster kötött reform női	3-50
Gyermek patent harisnya	—30	Női glace keztyű I. minőség	1-70	Kloth	3-30
Esőernyők férfi és női	2-70	Női glace keztyű feh. hosszú	3-60		

8895

Azonkívül érkeztek nagy mennyiségben finom női fehéreneműek, csipke ágytakarók, storók, draperiák, szőnyegek, téli kendők, finom csipke betétek és csipkeszövetek, modepolán himzések, zsebkendők, barchet pongyolák, barchet gyermek ruhácskák remek kivitelben. Továbbá **gyönyörű színhazi sálak** stb. stb.

Meglepő olcsó árak!

Telefon 932. sz.

Tisztelettel: **CSIPKE ÁRUHÁZ.**

Az összes hazai elsőrangú um.: gácsi, besztercebányai, pinkafői, nagydisznódi és brassói pokrócgyárak

Pokróckészítményeinek

raktára, a legolcsóbb minőségtől a legfinomabb kivitelig páronként, méter és végszámmra a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

az Erdélyi és bácskai iparúru raktár:

Reich B. Károly Fia és Társa

cég, Andrassy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
Telefon szám 649. 171 Telefon szám 649.

Ingyanforgalmi és Parcellázóbank r.-t. Arad, Petőfi-u. 1. sz. Telefon 861.

Zimándi dűlő 3. sz. alatt (a Mosóczyi-telep és a város között) eladunk kiváló fekvésű

háztelkeket

olcsó áron, előnyös kölcsönnyújtással, vagy **5 évi részletfizetésre.** Telkeinkre igen előnyös **építési kölcsönöket** is adunk.
1-7717.

ALÁPÍTOTT 1889-BEN

Várhoz László

úri és női cipész Arad, Weitzer János-utca 2. szám. (Minorita-palota.)

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy a tavaszi idényre már megérkeztek a bőrkülönlegességek. Elvállalok a legújabb divat szerint **férfi-, női- és gyermekcipők** készítését, valamint Orthopéd cipőket fájós lábakra. — Megrendelések 48 óra alatt eszközöltetnek. Visszamaradt cipők jutányos áron kaphatók. Becses pártfogást kér a legmélyebb tisztelettel

VÁRHOZ LÁSZLÓ,
a legelső hennvéderred tisztikarának szállítója.

Ha finom Teát, Rumot óhajt forduljon Vojtek és Weisz-céghez Aradon.

Teák.		Rumok.	
	Kor.		Kor.
1 csom. igen fin. keverék	— 50	1/2 lit. ún. „Hungaria“	1.10
1 „ „ „ „	1.—	1 „ „ „	2.20
1 „ „ „ „	2.—	1/2 „ „ „ Jamalcaí II.	1.80
1 „ „ „ „	2.50	1 „ „ „ „ II.	2.60
1 „ „ „ „	— .40	1/2 „ „ „ „ I.	1.80
1 „ „ „ „	— .80	1 „ „ „ „ I.	3.60
1 „ „ „ „	kiló 7.—	1/2 „ „ „ „ fortlor.	2.70
1 „ „ „ „	Popoff-féle 4 sz.	1 „ „ „ „ „	5.40
1 „ „ „ „	6 „ 5.50	1/2 „ „ „ „ antiqu.	8.70
1 „ „ „ „	8 „ 4.50	1 „ „ „ „ „	7.40

Postai megrendelések naponta pontosan eszközöltetnek.

Ősz haj és ősz szakáll

Idősebb kinézet idez elő. Használjon kizárólag csak VITEK-féle NUCIN-t szőke, barna vagy fekete á K. 2.— vagy VITEK-féle NUCIN-t

egyszerű á K. 1.— és a haja ismét vissza nyeri az eredeti színét. Kapható minden gyógyszerár és drogeriában. Valódi egyedül a gyárból, kosmetikai és gyógyszerkészítő.

Fr. Vitek & Co. Prag II., Wassergasse.

Raktár: Török József Budapest. Földes Kelemen Arad. 6417

A kftakolatban ki-függesztett OLLA tábláknak az Olla lelakatot jelzik. Kedvelt minőségek: 1908. sz. tucattja 6 korona, 1904. sz. superfinom tucattja 8 korona. Az „OLLA“ több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 1887 Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Török A. és Társa, Vojtek Kálmán, Ring Lajos Hegedűs Gy. és Róna Jenő utraknál.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. Fehér Kereszt-tel szemben.

Legjobb, leghatásosabb, szegények és gazdagok által legkedveltebb háziszer a

Doré sósborszesz,

amely külső és belső használatnál minden eddig létező hasonszert felülmul. Ara egy üvegnek 44 fillér, nagy üveg 1 korona 10 fillér, óriás üveg 2 korona 20 fillér. Mindenki saját érdekében **Doré sósborszeszt** vásároljon.

Kapható a készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. a megyeházzal szemben.

A nőnek szépsége legnagyobb dize.

Ezt ápolni, megtartani a legnagyobb művészete a kosmeticiának. — Egyik ilyen készítménye a modern kosmeticiának a FOLDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyit kell oldani egy mosdó tálygi vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosdás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk üde, ruganyos, harmatos, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul, megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedveit, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő oxigénját, a fityegő ráncok elsimulnak. **Mosdásához egy evőkanálnyit használandó mentőli hidegebb vízben. ÁRA 1 KORONA.**

Gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára

ARADON.

**Legdivatosabb elsőrendű minőségű
kalapok, cipők és férfidivatcikkek**

— legolcsóbb beszerzési forrása —

PINTEA JÁNOS

férfi-divat különlegességi üzlete

5993

ARAD, Deák Ferenc-utca 4. szám.

Alkalmi vétel

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktá.

Deutsch Izidor

Óra- és ékszerész

Welfzer háza-utca, Minorita-palota

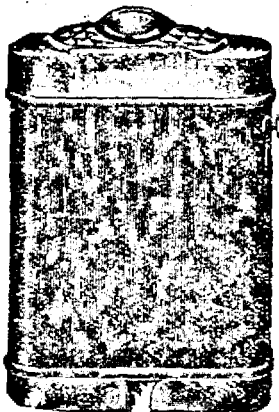
Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereoltetnek. Telefon 488. Telefon 488

Villanyos zseblámpa

mindig friss
töltéssel.

Villany-
berendezé-
sek, villany-
csillárok.

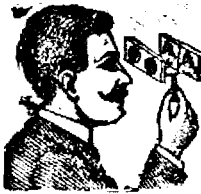

Dynamó
gépek, vil-
lanymérők
eladó
kaphatók

Kalmár Józsefnél
Arad, Balcz-utca 2. sz. 1681

Nagyon érdekes

Nézőszekrény

mechanikai kép-
váltatással és Csak
uraknak. Hozzá 50
nagyon pikáns fény-
képfelvétel ingyen. A
képek az üveg erőssé-
ge folytán nagyon szé-
pen és tisztán jelen-
nek meg és ez a Panorámát, mechanikai kép-
váltatással pikantériája miatt az urak
szívesen vásárolják. Egy komplett pane-
ráma 50 fényképpel csak H. 3.50. Egye-
dülly átvételét szétküldés utánvétellel. 7705
M. Swoboda, Wien, III/2. Niessgasse 13-243.

Aradváros egyik legélén-
kebb kereskedelmi ne-
gyedében fekvő Asztalos
Sándor utca 5 és Chorin
Áron utca 1. számú bel-
városi üzleteknek rend-
kívül alkalmas 1278

Házak árverésen

folyó évi márc. 17-én d. u.
3 órakor az aradi igaz-
ságügyi palota földszinti
48. számú helyiségében

eladatni fognak.

Ragyogó szép színű
tojás festékek
többféle színben.

Tojás festő papírok

Quedlinor, Ostara-papír
Mikádó, Manik-papír

csomagja 14 fillér. Kapható

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertárában

Arad, Szabadság-tér.

1845

Általánosan kedvelt legjobb hatású

és ízű **Hajós-Ióle**

Csukamájolaj

nél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara

21

2 korona

Kitűnő amerikai

gummi

a „NITER” 6 darab egy
eredeti fémdobozban 2
korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

Mindenki azt mondja már, hogy

Szeplők, májfoltok

és minden arctisztatlanságok eltünteté-
sére, továbbá hideg, szeles időben arc és
kezek megvédésére legjobb az eredeti

Kárpáti-féle

Benzoe-Creme 1 korona.

és **Benzoe-tej szappan** 70 fillér
utasítással.

Készíti.

7031

KÁRPÁTI JÁNOS gyógyszerész

Arad, Boros Beni-tér 15. sz.

6 korona rendelésnél postaköltség nem számítatik.

URÁNIA

1913. évi március 10., 11. és 12-én
hétfőn, kedden és szerdán

Félvilági vér.

Modern erkölcsdráma 3 felvonásban.

Csütörtöktől:

Szabadság vagy halál.

Szombaton délután
fél helyárákkal

nagy gyermekelőadás.

Gianotti Nándor

uriszabóüzlete Arad, Deák F.-u. 8.

Értesitem helybelli és vidéki igen
tisztelt megrendelőimet és a n. é.
közönséget, hogy a legfinomabb
angol tavaszi és nyári szövetujdon-
ságaim dus választékban megérkez-
tek. További szives pártfogást kér

Gianotti Nándor
ur szabó.

DEIN PAULA

női kalap raktára

Arad, Weitzer János-utca 9. sz.
Legszebb tavaszi újdonságok.
Gyászkalapokban nagy raktár.

Parfumerie „Hez“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és készérkezési cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.
Budapest, VIII., Losonci-utca 13/vb.

Háztartási cikkek:

Legfinomabb Stearin gyertya (45 deka egy csomag súly) bármely nagyságban 1 csomag	46 f	Varrógépölaj elsőrendű minőség 1 üveg	30 f
Argentini ezüst tisztító 1 csomag	30 f	«Baby» kenőcs 1 tégely	40 f
Angol cipőkrém dobozban (fekete, sárga vagy fehér színben) 1 doboz	16 f	«Baby» puder 1 doboz	40 f
Angol cipőkrém dobozban 3 doboz	42 f	«Diana» sósborszesz 1 kis üveg	38 f
Angol cipőkrém dobozban 6 doboz	80 f	«Sarg»-féle kalodont fogkrém 1 tubus	47 f
		«Odol» 1 nagy üveg	160 f

Utánvétellel csomagolást nem számítunk. 4 koronán elüli megrendeléseknél a pénz előre beküldendő 40 fillér portóójjal.

Illatszert- és háztartási értesítőnket ingyen és bérmentve küldjük.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút menetrendje.

Érvényes 1912. november 1-től.

Arad-Gyerek-Pankota							
Kilomet. távols.	Állomások	Sz. V.		H. V.		H. V.	
		II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
—	Arad-Ráczfal Ind.	5:20	8:10	11:20	2:30	6:10	8:10
3	Uj-Mikolaka	5:25	8:15	11:25	2:35	6:15	8:15
8	Mikolaka	5:30	8:19	11:29	2:39	6:19	8:19
7	Óthalom	5:35	8:30	11:40	2:50	6:20	8:20
13	Mondorlak	5:40	8:40	11:50	3:00	6:25	8:25
13	Mondorlak-Göcsér	5:44	8:44	11:54	3:04	6:29	8:29
18	Maroscsicsér	5:47	8:47	11:57	3:07	6:32	8:32
17	Szabadhely	5:47	8:57	12:07	3:17	6:32	8:32
23	Gyerek	6:10	9:20	12:30	3:40	7:00	8:50
24	Aradkövi	6:15	9:25	12:35	3:45	7:05	8:55
27	Kovácsi	6:24	9:34	12:44	3:54	7:14	9:04
31	Livada	6:38	9:46	12:56	4:06	7:26	9:16
36	Világos	6:53	10:03	1:13	4:23	7:41	9:31
39	Galsa	7:08	10:13	1:23	4:33	7:51	9:41
41	Muska	7:08	10:18	1:28	4:38	7:56	9:46
45	Pankota	7:20	10:30	1:40	4:50	8:10	10:00

Pankota-Gyerek-Arad						
Állomások	Sz. V.		H. V.		H. V.	
	1. II.	3. III.	5. II.	7. III.	9. II.	11. III.
Pankota Ind.	4:55	8:00	11:10	2:20	6:10	8:10
Muska	5:00	8:13	11:23	2:33	6:15	8:15
Galsa	5:05	8:19	11:28	2:38	6:20	8:20
Világos	5:13	8:28	11:36	2:46	6:28	8:28
Livada	5:20	8:43	11:52	3:02	6:35	8:35
Kovácsi	5:28	8:56	12:08	3:18	6:43	8:43
Aradkövi	5:37	9:05	12:15	3:25	6:52	8:52
Gyerek	6:10	9:20	12:30	3:40	7:00	9:00
Szabadhely	6:24	9:34	12:44	3:54	7:14	9:14
Maroscsicsér	6:38	9:46	12:56	4:06	7:26	9:26
Mondorlak-Göcsér	6:47	9:47	12:57	4:07	7:27	9:27
Mondorlak	6:41	9:51	1:01	4:11	7:21	9:21
Óthalom	6:51	10:01	1:11	4:21	7:31	9:31
Mikolaka	7:02	10:12	1:22	4:32	7:42	9:42
Uj-Mikolaka	7:06	10:16	1:26	4:36	7:46	9:46
Arad-Ráczfal Ind.	7:10	10:20	1:30	4:40	7:50	9:50

Gyerek-M.-Radna						
Állomások	Sz. V.		H. V.		H. V.	
	102. II. III.	104. II. III.	106. II. III.	108. II. III.	110. II. III.	112. II. III.
Arad (1) Ind.	5:45	8:10	11:20	2:30	6:10	8:10
Pankota (1) Ind.	4:55	8:00	11:10	2:20	6:10	8:10
Gyerek pályór Ind.	6:10	9:20	12:30	3:40	7:00	9:00
Ménzes	6:18	9:28	12:38	3:48	7:08	9:08
Pálos	6:25	9:35	12:45	3:55	7:15	9:15
Pálosbaracka	6:35	9:45	12:55	4:05	7:25	9:25
Radna Ind.	6:41	9:51	1:01	4:11	7:31	9:31
	7:00	10:10	1:20	4:30	7:50	9:50

M.-Radna-Gyerek						
Állomások	Sz. V.		H. V.		H. V.	
	101. II. III.	103. II. III.	105. II. III.	107. II. III.	109. II. III.	111. II. III.
Radna Ind.	5:10	8:20	11:30	2:40	6:20	8:20
Pálos-Baracka	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30	8:30
Pálos	5:37	8:47	11:57	3:07	6:47	8:47
Ménzes	5:46	8:56	12:06	3:16	6:56	8:56
Gyerek pályór Ind.	6:10	9:20	12:30	3:40	7:00	9:00
Pankota (1) Ind.	7:20	10:30	1:40	4:50	8:10	10:00
Arad (1) Ind.	7:10	10:20	1:30	4:40	8:00	9:50

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

motor

Cím a kiadóhivatalban

Aradi első sapkakészítő vállalat Arad, Andrásy-tér (Bing-ház)

Uj
vállalat
Aradon!

Uj
vállalat
Aradon!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség be-
cses tudomására hozni, hogy helyben több
mint másfél évtized óta fennálló uri- és egyen-
ruházati szabó-üzlettemmel kapcsolatban egy

S katonai- és polgári Sapkakészítő vállalatot

létesítettem, miáltal azon helyzetben vagyok, hogy
minden e szakmába előforduló katonatiszti,
önkéntesi, vasuti, postás, csendőri, auto-
mobil, utazó, kerékpár, libéria, sport vagy
bárminő sapkákat saját jól berendezett
műhelyemben állithatok elő és azokat a kor
igényeinek teljesen megfelelően a n. é. közönség
részére nagyban és kicsinyben a legjutá-
nyosabb áron árusíthatom el. Tisztelettelje-
sen kérem, hogy helyben és vidéken egyedül
fenálló uj vállalatomat b. pártfogásukban részesi-
teni sziveskedjenek és vagyok kiváló tisztelettel:

TELEFON

SZ. 208.

SCHÄFFER HENRIK.

Az apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai utalványon küldendők — a személyes a szöveg előér — a nagy levélbélyegekben. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor külső levélbeli megkeresésenként. (A jelölt leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: számitódik Minden szó 6 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kiránt szavak a közérdekelni kívántakhoz jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban, a díjat a díjazás után megzárkoztatja. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 162-ut 22
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Székhely: 337. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések postai utalványon küldendők — a személyes a szöveg előér — a nagy levélbélyegekben. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor külső levélbeli megkeresésenként. (A jelölt leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: számitódik Minden szó 6 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kiránt szavak a közérdekelni kívántakhoz jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban, a díjat a díjazás után megzárkoztatja. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt különben a kiadóhivatalba, ne tessék írásbeli okiratokat mellékelni, mert írásbeli semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül kimutattuk el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Ernstes 31 Jahr

blondes, faches Fräulein mit 6000 Kronen Vermögen wünscht gut sitinerten Herrn auch Witwer mit 1 Kinde zu heiraten Gefälige Anträge: „Trautes Heim“ Hauptpost-restante. 1597

Helybéli

üzlettulajdonosnő férjhez menne hivatalnokhoz, kereskedőhöz, vagy jobb iparoshoz. Levelek a kiadóhivatalba. Jelige: „Jó üzlet“. 1615

LEVELEZÉS.

Tempi passati.

Főpostán levele van. 1600

V. V. V.

Bocsánat a legutóbbi hideg viselkedésemért, de ez a jelenlévők véggett volt. Csókolom kacsóit s mosolygó kis száját. Én. 1499

„Drágám“

2-iki leveledre válaszolva, fájdalom kimondani számomra, de zereimünk folytatása lehetetlen, félek a botránytól. Mindenfelől kém, nincs más menekvésünk mint a válás, sok csók aputól. 1618

LAKÁST KERESNEK.

Uri

családról külön bejárata kényelmes butorozott hónapos szobát keresek esetleg ebédkosztal szíves ajánlatokat kérek, Központi-szálloda 37. 1476

Keresek

csöndes kis lakást, egy szoba konyha Szabadság-tér közelében, április vagy május 1-re. Bővebbet szíveségből: Décsi papírüzlet, Hunyadi-palota. 1617

KIADÓ LAKÁS.

Egy utcai

és egy udvari szobából álló garzon lakás kiadó. Apponyi Albert-körút 1. sz. alatt.

Modern

földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1913. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

Szabadság-tér 1.

számu házbán május hó 1-ére 3 szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. 1602

Négy szobás

modern lakás és egy vagy 2 butorozott szoba azonnal kiadó Luther-u. 1. sz. 1612

2 szobás

udvari lakás, melyből az egyik szoba külön bejárattal bír, mellékhelyiségekkel kiadó. Bővebbet Flórián-utca 15. sz. I. em. 1616

Egy parkettás

utcai lakás II. em. 3 szoba, fürdőszoba mellékhelyiséggel Szabadság-tér 5-6. sz. kiadó 1607

Kiadó lakás.

Kölcsey-utca 9. sz. 4 szobás emeleti lakás kiadó, felvilágosítással szolgál Kádár uriszabó, Salac-u. 3. szám. 1858

Két

egymásbanyiló butorozott szoba villanyvilágítással és fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Szabadság-tér 17. sz. alatt I. em 1455

Egy c. inosan

butorozott utcai szoba, külön bejárattal, azonnal kiadó. Bővebbet Ingusz I. és Fia cégnél Arad, Weitzer-utca sarok.

A törvényszékkel szemben

Ezsbet-körút 25. sz. a. új házbán 7, 5, 3 és 2 szobás modern lakások és egy nagy pince május 1-re kiadók. Bővebbet József főherceg-ut 18. sz. I. emelet. 1835

Az Andrássy-téren

az első emeleten intézetnek esetleg divatszalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

Boros Béni-tér

20. sz. bérházban f. évi május hó 1-re I. emeleti 3 szobás lakás, fürdőszoba és egyéb szükséges mellékhelyiségekkel kiadó. Értekezhetni: Laendler Aladár gőzfűrészt irodában. 1489

Kiadó

május 1-ére 3 szobás utcai lakás és egy műhely helyiség. Radnai-ut 10/a. 1592

Kiadó

széreny butorozott szoba a belvárosban széreny igényű, művelt nő részére. Cim a kiadóhivatalban. 1561

A főpostával szemben

egy 4 nagy utcai és 4 udvari szobából s megfelelő mellékhelyiségekből álló ur lakás, esetleg 6 lóra való istállóval és kocsiszinnel együtt, több esztendőre, esetleg hivatalnak vagy banknak május 1-re vagy hamarabb is kiadó. Bővebbet Kosminszky könyvkötőnél. 1351

Egy 6 szobás

utcai lakás május 1-re kiadó Ferdinánd utca 4. 1620

Kiadó lakások.

Legmodernebb berendezéssel földszinti utcai lakás 3 szobával és II. emeleti udvari lakás 3 szobával és összes mellékhelyiségekkel május 1-re kiadók. Értekezhetni Petőfi-utca 10. sz. alatt a házfelügyelőnél.

Kiadó lakás

folyó évi május hó 1-től 4 szobás lakás, fürdőszobával, hozzátartozó helyiségekkel, és azonnal egy alkalmas műhely, raktár vagy istálló helyiségnek padlás és fél udvarral együtt Lovarda-utca 1. 477

Ferenc-tér 6. szám alatt

egy 4 szobás lakás, nagy előszobával, fürdőszobával, gázbevezetéssel, április 1-től; egy 3 szobás lakás, nagy előszobával, fürdőszobával, gázbevezetéssel, május 1-től kiadó. 1261

OKTATÁS.

Magántanulók

felelőséggel előkészítetnek: Izt. flointernatus Chorin Áron utca 1. szám. 1422

Kereskedelmi szaktanfolyam,

mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest“ szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Március hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal. Beiratkozni még mindig lehet. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjtalan. Telefon 5-13. Ziffer Sándor, Andrássy-tér 21. szám. I. emelet. 718

ALKALMAZÁST NYER.

Segéd

21 éves izt. vallású rőtös-, rövid-, fűszer szakmából és 4 nyelven beszél, azonnali alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 1486

Egy

ügyes fiu könyvkötészetünkbe, heti fizetéssel tanulónak felvétetik.

Egy ügyes

munkásleány alkalmazást nyer a Rozsnyai gyógyszerárban. 1576

Intelligentes

Deutsches fraulein wird gesucht zu 2 Kinder Adresse in der Hege dús Hirlapiroda Nagyváradon. 1606

Tanulóleányok

heti fizetéssel felvétetnek az Aradi nyomdarszvénytársaság könyvkötészetében.

Női ruha varrónő,

ki a legdívatosabb ruhák készítését vállalja. lakik József főherceg-ut 17. szám alatt. 1611

Gyakovnok

ki irodai teendőkhöz jártassággal bír azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok Kádár és Böhm Arad címre kéretnek. 1563

Ügyes

műkertészt keresek. Cim: Kádár Aladár Barza, p. Borossebes. 1563

4 középlekolát végzett

fiu gyakornokul felvétetik. Cukor László fakereskedés. 1618

ALKALMAZÁST KERES.

Uri közönség figyelmébe.

Dászkál Magdolna okleveles szülész, vizsgázott masszírozónő ajánlkozik kizárólag ur házakhoz. Tökölly Imre utca 5., ajtó 6. (volt Halász-utca. 185

Idősebb urileány

magányos hölgy mellé, mint házigazdónő, vagy társalkodónő széreny díjazás mellett ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban. 1523

Tisztesüges

fiatal polgári nő, ki a háztartás minden ágában teljes jártassággal bír, kisebb ur házbán, házmesteri állást keres. Boros Béni-tér 15. I. emelet, ajtó 10. 1564

19 éves

róm. kath. fűszerkereskedő segéd március 15-re állást keres. Brand-sátr Gyula. 1614

Iszlén

gyermekruhát varrok, jutányosan. Cimem: Árpád-tér 8. sz. 1619

Az Aradi Kereskedők Köre Helyeszközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Koppich Zsigmond
titkár. igazgató.

Hivatalos helyiség: Tabaly Károly-u. 1. sz. ajtó há.
Telefon 868. sz.
Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig.

Keresetünk:

ARADRA:

Parasztrőtös segédet.

VIDÉKRE:

4 fűszer, rőtös és rövid,
2 vas és fűszer,
1 kézmű,
3 rőtös és divat,
2 fűszer és rövid és
2 vegyes kereskedősegédet,
több tanoncot teljes ellátás mellett

Ajánlatok:

2 perfect könyvelőt,
1 irodást,
3 fűszer és rövid,
1 vas és fűszer,
2 rőtös és divat és
2 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Könyvtárunk előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, csak válaszbélyeg ellenében válaszunk. 301

Apró hirdetések.

ÜZLETEK.

Aradmegyében

egy 7000 lakossal bíró nagyközségben, egy jó menetelű, központban levő korcsma haszonbérbe adandó. Ajánlatok „Biztos megélhetés” címen a kiadóba küldendők. 1578

Zaránd közégben

egy jómenetelű korcsma és vegyeskereskedés lakással együtt, 1 évre bérbeadó. Bővebbet Varga Vazulnál Zaránd, (Aradmegye.) 1567

Egy szatócs üzlet

átadó. Cim a kiadóhivatalban. 1599

40 év óta fenálló

jóforgalmu fűszerüzlet, sarok házbán, hol összes jogok megvannak, nyugalomba vonulás miatt átadó. Cim a kiadóhivatalban. 1892

O-Pécakán

a főuton jó forgalmu üzlet lakással együtt május hó 1-től kiadó, bővebbet Friedmann Sománé. 1488

Kiadó vendéglő.

Ujmelkela legforgalmasabb helyén, Fő ut 1. sz. alatt, jómenetelű vendéglő kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Uradalmi központi iroda Ujarad. 1510

Egy jól

jövedelmező vállalat kis tőkével azonnal átvehető. Felvilágosításokat a Gyorsfutár-vállalat Petőfi-u. irodája ad. 1512

Vidéki nagyközségben,

plac-téren egy 40 év óta fenálló jómenetelű vegyeskereskedés ki-mutatható 80,000 korona évi for-galma, kedvező feltételek mellett azonnal átadó. Értekezni lehet Sachs Ignác Bokszeg. 1869

VÉTEL ÉS ELADÁS.

2 ritka szép

nagy gobelin kép és többféle bu-tor eladó. Megtekinthető Deák Fe-renc-utca 42. a ház mesternél. 1605

Oriás tengeri nyulakat

15 kiló súlyban sport és tenyész galambokat szállít Schwab, Wien, Wimmer gasse 1. Árjegyzék in-gyen. 813

Eladó szem!

Elsőrendű 4000 kaloriás, vegyes barnaszén kapható Körösbányán, waggonként szállítva, nagyobb vétel esetén, igen kedvező ár mel-lett. Cim: Engler Ferenc, Körös-bánya. 1107

Párisi divatalbum

a legújabb 800 tavaszi eredeti francia színes modell-keppel K 250 kaphatók Pichler Sándor könyv-és papirkereskedésben Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 5311

Eladó

8 lóerős „Marsall” cséplő készlet jutányos ár mellett. Arad, Mihály-utca 18. szám. 1575

Egy használt

zongora eladó, Kasza-utca 46. sz. alatt. 1566

Egy zongora

olcsón eladó. Dr. Kell, Andrásy-tér 25. II. em. 1583

Használt

Redőnyök, ajtók, kirakati üveg-táblák olcsón eladók Guttman Samunál Arad, Furray-utca. 1581

Egy 8 lóerejű

cséplő garnitúra herefejtővel el-látva, teljesen jókarban, jutányos árban eladó. Bővebbet Holländer Sámuel birtokosnál Csermön. 1584

Eladó

10 HP. 6 lóerejű cséplőgarnitúra magyar államvasuti gépgyár gyárt-mánya, 2 éves. Cim a kiadóhiva-talba. 1263

Arabszén

anyja telivér, apja félvér 8 éves pej, 167 cm. magas, tenyészizgazol-vánnyal ellátva, eladó 1400 koro-náért Rauchbauer Nándornál Uj-szentanna. 1487

Karfiol,

Masanszki alma olcsó árban kap-ható Deák Ferenc-utca Fehér Ke-reszt-épület, Galler Anna. 1483

Nemes faju

gyümölcsfa kapható a városi ker-tészetben. 1565

Eladó takarmány.

Nagymennyiségű buzaszalma tö-rek, polyva, árpaszalma, lucerna, gypszena, tengeriszár és takar-mányrépa, valamint 400 mm. buza, 800 mm. tengeri, 80 mm. rozs és kü-lönbféle gazdasági eszközök eladók tornyai birtokomon. 6 darab hizott ökör is eladó. Értekezni lehet Lo-varda-utca 1. vagy Tornyan (Csa nádmege) Krizsán Sándor birto-kán. 478

Pompás,

enyhe, lugmentes igen finom bo-rotváló szappan darabonként 10 fillér, 3 darab legfinomabb man-dola szappan 50 fillér, 3 darab legfi-nomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 3 darab pompás illatu virág szap-pan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 120, Földes Kelemennél Arad. 1224

INGATLAN.

Kohn Samu-féle

Erdélyi uti sarokház, fűszerkeres-kezővel, korlátlan italmérséssel, valamint tra-ikjoggal, mely 80 éve fenn áll, nyugalomba vonulás vé-gett eladó 1598

Eladó

sarokház üzlethelyiséggel, értekez-hetni lehet György-utca 69. sz. 1485

Sarló-utca

18. számu ujonnan épült adómen-tes sarokház eladó. 1513

KÜLÖNFÉLE.

Ö-ös befogad

tisztviselő házaspár törvénytelen gyermekeket és néhány száz korona végkielégítéssel „Husvét” jellegre a kiadóba. 1604

Hirdetmény.

Az aradi zsidó hitközségnek Spitzer és Haas alapítványu i-re-gek Otthonában 8 alapítványi hely kerül betöltésre, amelyre el-szegényedett izraelita férfiak 55 éves-, nők 50 éves korhatártól kezdve pályázhatnak. A vonatkozó pályázati kérvények f. é. március hó 15-éig az aradi zsidó hitközség előljáróságához nyújtandók be. Aradon, 1918. márczius hó 1-én. Az Előljáróság. 1447

Tavasza!

Az összes legújabb francia divat-lapok, minden magyar és külföldi szépirodalmi lap állandóan raktá-ron. Nagy készlet teljesen új el-sőrendű költői és szépirodalmi munkákban félárban. Krausz Pau-lin színházépület. 1211

Gázoműködő világító test.

Mindentűt felállítható gázizzófény csővezeték nélkül. Uj! Függőizzó-fény szárazlámpa bémékküli, folyé-konytság nélkül ég, veszélytelen. Egési költség óránként 2—2 fillér. 50—120 gyertyafényű Falilámpák 18 kortól felj-bb. Á jegyzék min denféle modern világítási cikkről ingyen. Schwab Wien, Wiedner, Hauptstrasse Nr. 113. Képviselek kerestetnek. 811

Ügyes kárptos

ajánlkozik e szakmába bármily kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, ugy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Határ-u 17. szám. 1211

India fogcsépp

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főrak-tár Guttori Földes Kelemen gyógy-szertára és vegyészeti laborato-riuma Aradon. 1224

Diamant Jenő

Weltzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári iskolával szemben) épület-és díszmű bádogos munkákat leg-jutányosabban készít ugy helyben, mint vidéken. 511

A legfinomabb

és legzamatosabb rumot készít-hetjük pár perc alatt a Földes-féle rumessentiából. Köztudomásu dolog hogy, a legelőkelőbb urihá-zaknál ezt a rumot használják, mert teljesen egyenértékű az im-portált rumokkal. Egy literre való adag 30 fillér. Finom francia és német gyártmányu likőrössentiát, melyekkel a legfinomabb, párat-lan zamatu és színű likőrök állít-hatók elő, üvegenként 50 fillér és 1 korona. Földes Kelemen gyógy-szertára Arad. 1224

Takszámeteres

Bér-autók

Telefonszám
816
2281

Szolgálat: reggel fél 8 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Gőz-Téglagyár

Arad—Mikelaka.

Cégtulajdonos:

Pollák Sándor Arad, Nádor-u. 14.

Telefon } Városi iroda 55.
Aradi gyár 938.
Mikelakai gyár 515.

Készít Aradon 1171

(textill-gyár mellett) géppel gyártott falazó-, kut-, travers-, kémény- és időmégglákat legkitűnőbb minőségben.

Mikelakai gyárban

kézzel vert falazó téglát.

Aki rosszul érzi magát, igyék egy üveg eredeti

Kárpáti-féle

epohajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-mékküli gyomor tisztító házi szer. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér.

12 üveg franco K 480. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerártervező 1473
ARAD, BOBOS BENI-TÉR.

Alkalmi vételek és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer és pontosan kipróbált zseb- és fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar venni, ugy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerésznél

ARAD, Forray-utca

(gróf Hunyadi-palota) vá

sárol. Óra és ékszer-ja

vitások 2 évi jótállás

mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket

a legmagasabb árban megve-

szem, vagy becserélem uj ék-

szerekre. 5707

1221—1913. p. m. sz.

Hirdetmény.

Az 1912. évi utadólajstromot az 1890. évi I. t. e. 23. §-a értelmében 1913. évi márczius hó 8-tól 22-ig bezárólag terjedő 15 napra Arad sz. kir. város adóhivatalában köz-szemlére kitenni rendelem, hol az érdekeltek bármely hétköznapon d. e. 10—12 órák között betekint-hetik.

A sérelmes kivetés ellen Arad sz. kir. város közigazgatási bizott-ságához intézendő felszólamlásnak van helye.

Arad, 1913. márczius 4-én.

Varjassy
polgármester,

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

==== ARAD. ====

A TAVASZI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M.

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekfelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermek ruhák,
Divat blusok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbuzok

Szabott árak!

Telefon 238.

1887

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy Aradon a Minorita-palota Weitzer János-utcai részében világítási üzletet nyitottunk. — Ajánljuk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe izléses választékban összeállított csillár-raktárunkat legolcsóbb gyári áron. A villany- és gázvilágításhoz igényelt összes szerelvényeket és világító testeket raktáron tartjuk. Szereléseket a legelőnyösebben végzünk. Ugyisint mindennemű átalakításokat és javításokat szakszerű kivitelben.

Kiváló tisztelettel:

Műszaki és Világítási Vállalat Arad.

Birtok-parcellázás.

Egy 3200 m. holdas Aradmegyei birtok 5, 10, 20, 50, 100 és nagyobb részletekben felosztva, kedvező feltételek mellett

ELADÓ.

Hegyi birtok, igen jó talajjal, szántónak, kaszálónak, legelőnek, gyümölcsösnek és szállónak. Sok forrás- és patak vízben bővelkedik, vasúthoz közel fekszik. Bővebb felvilágosítással szolgál

ZAKARIÁS JENŐ

okl. gazdasz.

1580

Posta, táv. Marosborsa (Berzova) Aradmegye.